

VIRTAIN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2016



Kaupunginhallitus 27.3.2017
Kaupunginvaltuusto 29.5.2017

Sisällys

I TOIMINTAKERTOMUS.....	7
1 Johdanto.....	7
2 Kaupunginjohtajan katsaus.....	8
3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2016 ja siinä tapahtuneet muutokset	9
4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys.....	10
5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus	15
5.1. Toimintaympäristö	15
6 Kaupungin henkilöstö	18
7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	20
8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	22
9 Ympäristötekijät	24
10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	26
10.1 Kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa	30
10.2 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (=ulkoinen).....	31
10.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	32
10.4 Tase ja sen tunnusluvut.....	33
10.5 Kaupungin kokonaistulot ja –menot vuonna 2016.....	34
11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä	35
12 Tilikauden tuloksen käsittely	39
13 Kuntakonsernin toiminta ja talous	40
13.1 Konsernin toiminnan ohjaus	40
13.2 Omistukset 2016.....	40
13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa.....	41
13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä	41
13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	42
13.6 Kaupunkikonsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	44
13.7 Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	45
13.8 Kaupunkikonsernin tase ja sen tunnusluvut	46
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	47
1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT	48
1.1 Virtain Yrityspalvelu Oy	48
1.2 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot.....	48
1.3 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	48
1.4 Kiinteistö Oy Killinpolku.....	49
1.5 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit	49

1.6 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi	49
1.7 Virtain Jäähalli Oy	49
1.8 Keiturin Sote Oy	49
1.9 Virtain Energia Oy	50
1.10 Osakkuusyhteisöt	50
2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	51
3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN (KAUPUNKI JA VESIHUOLTO).....	54
3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO	58
3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA	58
3.3 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	59
3.4 KAUPUNGINHALLITUS	59
3.4.1 Hallituksen tulosalue	63
3.4.2 Sisäisen palvelukeskuksen tulosalue	64
3.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA	66
3.5.1 Terveystoimen tukipalveluiden tulosalue.....	73
3.5.2 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue	74
3.5.3 Sairaanhoidon tulosalue.....	75
3.5.4 Erikoissairaanhoidon tulosalue	77
3.5.5 Hammashuollon tulosalue	77
3.5.6 Sosiaalityön tulosalue	78
3.5.7 Kehitysvammahuollon tulosalue.....	80
3.5.8 Koti- ja vanhustyön tulosalue	80
3.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	85
3.6.1 Joukkoliikenteen ja hallinnon tulosalue	88
3.6.2 Perusopetuksen tulosalue	88
3.6.3 Lukiokoulutuksen tulosalue	89
3.6.4 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue.....	89
3.6.5 Lasten päivähoidon tulosalue.....	89
3.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue	90
3.6.7 Liikunnan ja nuorisotoimen tulosalue	90
3.7 MERIKANTO-OPISTO	91
3.7.1 Musiikin, tanssin ja taiteen perusopetuksen tulosalue	93
3.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	94
3.8.1 Hallinnon tulosalue	98
3.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue.....	98
3.8.3 Ympäristövalvonnan tulosalue	100
3.8.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue.....	100
4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	101

4.1 Verotulojen erittely	102
4.2 Valtionosuuksien erittely	102
5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	103
5.1 Hankkeet.....	103
5.2 Hankeryhmät.....	104
6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	107
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	108
VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN	109
TULOSLASKELMA	109
RAHOITUSLASKELMA.....	110
TASE	111
LIITETIEDOT.....	113
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	113
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	113
Tasetta koskevat liitetiedot.....	116
Muita liitetietoja	122
KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	124
KONSERNITULOSLASKELMA.....	124
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	125
KONSERNITASE	126
Konsernituloslaskelman liitetiedot	129
Konsernitaseen liitetiedot.....	129
IV ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	132
VESIHUOLTOLAITOS.....	132
TULOSLASKELMA	132
RAHOITUSLASKELMA.....	133
TASE	134
LIIKELAITOS MARTTINEN	136
TOIMINTAKERTOMUS.....	136
TULOSLASKELMA	140
RAHOITUSLASKELMA.....	141
TASE	142
LIITETIEDOT.....	144
LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN	147
LIIKELAITOKSET KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ	148
V ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	149
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2016	149

I TOIMINTAKERTOMUS

1 Johdanto

Tässä osassa annetaan tiedot kaupungin ja konsernin talouden ja toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä asioista. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen käsitellään osassa II Talousarvion toteutuminen.

Tässä osassa annetaan muut toimintakertomuksessa edellytetyt tiedot, myös esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio kunnan ja kuntakonsernin tulevasta kehityksestä.

Toimintakertomus sisältää seuraavat osiot:

1. Johdanto
2. Kaupunginjohtajan katsaus
3. Virtain kaupungin hallinto 31.12.2016 ja siinä tapahtuneet muutokset
4. Yleinen ja oman talousalueen kehitys
5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus
6. Kaupungin henkilöstö
7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä
8. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä
9. Ympäristötekijät
10. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus
11. Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä
12. Tilikauden tuloksen käsittely
13. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2016 aikana suomen talouden tila alkoi osoittaa merkkejä paremmasta. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen talous kasvoi vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä 0,4 % edellisestä neljänneksestä ja myös alkuvuoden 2017 talouskasvu on ylittänyt ennakoarvot. Tämä on näkynyt myönteisellä tavalla myös Virtain kaupungin taloudessa sekä työllisyydessä. Työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoden lopussa lähes 100 henkilöä pienempi vuotta aiempaan verrattuna. Suhdanne-ennusteet osoittavat lähivuosien kehityksen olevan muutenkin muutamaa menneitä vuotta parempaa, sillä Suomen talous kasvaa vuonna 2017 noin 0,9 % ja v. 2018 1,0 %. Vaikka kasvuluvut ovat historian valossa vielä vaatimattomat, on yleisen talouskehityksen suunnan kääntyminen kuitenkin tekijä, joka vaikuttaa myönteisesti ilmapiiriin.

Virtain kaupungin toimintavuosi oli talouden mittareilla mitattuna erittäin onnistunut. Tilikauden tulos parani edelleen vuotta aiemmasta, ollen miltei 3,2 miljoonaa euroa. Erinomaisen tuloksen muodostumisen taustalla oli suotuisa kehitys mm. valtionosuuksissa, joiden määrä kasvoi noin 1,3 miljoonalla eurolla vuotta aiemmasta. Myös verotuloissa kehitys oli selvästi talousarviota vahvempaa. Hyvän tuloksen muodostumisessa keskeistä oli se, että toimintatuotot kehittyivät myönteisesti ja että toimintamenoissa nousu oli maltillista. Kokonaisuutena huolestuttavin asia taloudessa on lisääntynyt riippuvuus valtionosuuksien kehittämisestä.

Tilivuoteen 2016 sisältyi poikkeuksellisen paljon toiminnan muutoksia. Näistä merkittävin oli sote-palveluiden tuotannon uusi organisointi. Perustettu Keiturin Sote Oy:n ensimmäinen toimintavuosi oli toiminnan käynnistymisvuosi. Talouden ja toiminnan näkökulmasta yhtiömuodossa toimiminen toi selviä etuja. Haasteena on ollut lähinnä lääkäryövoiman saataisuus. Kuntalain yhtiöittämisveloitteen myötä myös kaukolämpölaite ja teollisuushallien vuokraaminen siirrettiin kaupungin omistamien yhtiöiden toteutettaviksi. Kaupungin tuloslaskelmassa merkittävät yhtiöittämiset näkyivät rakennemuutoksena siten, että palkkamenot tippuivat reippaasti ja vastaavasti palveluiden ostot kasvoivat merkittävästi. Yhtiöittäminen jatkuu, sillä joulukuussa 2016 kaupunginvaltuusto päätti vielä työterveyshuollon palveluiden siirtämisestä yhtiömuodossa toteutettavaksi. Järjestelyssä olemassa oleva henkilöstö siirretään tarjouskilpailun voittajalle.

Suomalaiseen julkiseen hallintoon valmistellaan merkittävää muutosta, jota koskeva lakiesitys on annettu eduskunnalle maaliskuussa 2017. Maakunnille siirrettäisiin kunnilta erityisesti sote-tehtävät sopimuksineen ja velvoitteineen. Uudistuksen vaikutuksesta palvelut tulevat toteutettavaksi suurelta osin yhtiömuodossa. Virtain kaupungin osalta on tärkeää osallistua valmisteluun aktiivisesti maakunnan tasolla, sillä maakunnat voivat itse vaikuttaa moniin ratkaisuihin ja käytännön järjestelyihin. Erityisesti Keiturin Sote Oy:n toiminnan jatkuminen ja sitä kautta lähipalveluiden turvaaminen on keskeisin vaikutettava asia. Sote-palveluiden lisäksi yhtiön toiminta vaikuttaa merkittävästi myös tukipalveluiden järjestämiseen. Keiturin Sote on perusorganisoinniltaan yhteensopiva ratkaisu maakunnan toiminnan kanssa.

Rakentamisessa ja kaavoituksessa on hyvä vire käynnissä. Kaupungilla on käynnissä useita kaavoitushankkeita erityisesti elinkeinoelämän tarpeisiin. Kaavojen valmistuttua pitkään kaivattu tonttitarjonta lisääntyy suureten teiden varsilla. Investoinnit pysyvät lähivuodet merkittävinä. Tulossa oleva yhtenäiskoulun rakentaminen tulee olemaan historian suurin investointi. Myös teollisuushalli- ja hoivarakentamisessa uusia kohteita on syntymässä sekä kaupungin että yksityisen toiminnan rakentamisen ansiosta. Vasaroiden pauke on elinvoiman merkki.

Onnistuneesta vuodesta kiitos kuuluu henkilöstölle ja päättäjille! Merkittävien ja välillä vaikeidenkin muutosten keskellä yhteinen sävel asioiden hoitamisessa on löytynyt. Tästä on hyvä jatkaa.

Vesa Haapamäki
kaupunginjohtaja

3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2016 ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupungin hallinto esitetään tässä 31.12.2016 tilanteen mukaisesti.

Virtain kaupunginvaltuustossa on kaudella 2013 - 2016 yhteensä 27 valtuutettua. Valtuutettujen määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimii Keijo Kaleva (sdp), I varapuheenjohtajana Johanna Saarinen (kesk) ja II varapuheenjohtajana toimii Olavi Mäkinen (kd) (1.1.2015 alkaen).

Kaupunginhallituksessa on 10 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimii Reijo Koskela (kesk), I varapuheenjohtajana Katri Lavaste (sdp) ja II varapuheenjohtajana Kalevi Saloranta (kok). Kaupunginhallituksen jäseninä toimivat Kalervo Suomela, Tytti Majanen, Tuula Mäntysalmi, Ari Rajamäki, Arja Ylä-Nojonen, Vesa Postinen ja Pentti Tikkanen.

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen poliittiset voimasuhteet

Kaupunginvaltuusto:

- Suomen Keskusta 11 valtuutettua
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 6 valtuutettua
- Kansallinen Kokoomus 4 valtuutettua
- Perussuomalaiset 4 valtuutettua
- Vasemmistoliitto 1 valtuutettu
- Suomen Kristillisdemokraatit 1 valtuutettu

Kaupunginhallitus

- Suomen Keskusta 4 jäsentä
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2 jäsentä
- Kansallinen Kokoomus 2 jäsentä
- Perussuomalaiset 2 jäsentä

Tilivelvollisia ovat kaupungin toimielinten jäsenet ja tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tehtäväalueen johtavat viranhaltijat olivat tilivelvollisia seuraavasti:

Käyttötalous

Toimielin

Tulosalue

Tulosalue	Tilivelvollinen
kaupunginvaltuusto	kaupunginjohtaja
tarkastuslautakunta	kaupunginjohtaja
kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
hallitus	kaupunginjohtaja
sisäinen palvelukeskus	hallintojohtaja
keskusvaalilautakunta	hallintojohtaja
sivistysosasto tulosalueineen	sivistystoimen johtaja
Merikanto-opisto	rehtori
tekninen osasto tulosalueineen	tekninen johtaja
perusturvaosasto	hyvinvointijohtaja

Investointiosa

Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Perusturvalautakunta	hyvinvointijohtaja
Teknisten palveluiden lautakunta	tekninen johtaja

Rahoitusosa

kaupunginjohtaja

4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys

Yleiset talousnäkymät

Suomen talouden kasvunäkymät ovat hiljalleen paranemassa, mutta julkisen talouden tilanne ei parane oleellisesti.

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston ennusteen mukaan vuoden 2016 kasvuksi muodostuu 1,6 %. Kasvu on perustunut kotimaiseen kysyntään, erityisesti yksityisen kulutuksen kasvuun. Lisäksi rakennusinvestoinnit ovat lisääntyneet nopeasti. Työmarkkinoiden tilanne on parantunut ja työttömyysasteen trendi on laskenut 8,6 prosenttiin.

Vuonna 2017 yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu, kun kiihtyvä inflaatio hidastaa reaalityulojen kasvua. Kilpailukykyso-
pimuksen vuoksi palkkasumman kasvu jää lyhyellä aikavälillä vaimeaksi. Yksityisten investointien kasvu hidastuu tilapäisesti v. 2017 kun rakennusinvestointien kasvu taittuu. Vuonna 2017 julkisen kulutuksen määrä supistuu 0,5 %. Julkisia kulutusmenoja supistavat kilpailukykyso-
pimukseen sisältyvät lomarahojen leikkaus, työnantajan sosiaaliturvamaksujen alennus ja vuosityöajan pidentäminen. Viennin kasvu kiihtyy vuosina 2017 ja 2018. Vientiä kasvattavat jo tiedossa olevat kuljetusvälinetoimitukset.

Kilpailukykyso-
pimukseen liittyvät sosiaalivakuutusmaksujen muutokset ja veronkevennykset heikentävät julkista taloutta lyhyellä aikavälillä. Julkisen talouden sektoreista valtio ja kunnat ovat selvästi alijäämäisiä, työeläkesektori ylijäämäinen ja muut sosiaaliturvarahastot lievästi alijäämäisiä. Julkinen velka suhteessa kokonaistuotantoon jatkaa kasvuaan lähivuodet. Kilpailukykyso-
pimuksen aikaansaaminen luo edellytyksiä hyödyntää avautuvia vientimahdollisuuksia ja tukee luottamusta kotimaiseen talouspolitiikkaan. Sopimuksen suotuisat vaikutukset näkyvät talouskehityksessä kuitenkin vasta viiveellä.

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston ennusteen mukaan ansiot nousivat 1,2 % vuonna 2016 ja kuluttajahinnat nousivat lopullisten tietojen mukaan 0,4 %. Palkansaajien yhteenlasketun käytettävissä olevan reaalityulon eli ostovoiman arvioidaan lisääntyneen 1,6 % vuonna 2016. Vuosina 2017-2018 ostovoiman arvioidaan heikentyvän hieman inflaation nopeutuessa ja työntekijän sosiaaliturvamaksujen noustessa.

Suomen koko talouden yksikkötyökustannusten kasvu jää ennustejakson aikana euroalueen kehitystä hitaammaksi. Kesäkuussa 2016 allekirjoitetusta kilpailukykyso-
pimuksesta johtuen Suomen kustannuskilpailukyky vahvistuu suhteessa muuhun euroalueeseen.

Elinkeinoelämän keskusliiton tammikuun 2017 suhdannebarometrin mukaan suomalaisten yritysten suhdannenäkymät seuraavalle puolelle vuodelle ovat jonkin verran aiempaa valoisammat ja yleisen suhdannetilanteen arvioidaan vähitellen kohentuvan. Vuoden 2016 alussa alkanut hidas käänne parempaan vauhdittui hieman vuoden loppua kohti. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan rakentamisessa keskimääräiseksi. Teollisuudessa ja palveluissa suhdanteita arvioidaan elpymisestä huolimatta hieman keskimääräistä heikommiksi.

Teollisuuden saamien uusien tilausten määrä kasvoi vähän viime vuoden viimeisellä neljänneksellä ja lähikuukausina tilausten kasvun arvioidaan nopeutuvan. Tilauskanta on kuitenkin edelleen keskimääräistä matalammalla tasolla. Myös rakentamisessa tilausten määrän arvioidaan kasvavan vähän alkuvuonna tämän hetken tilauskannan ollessa hieman tavanomaista alhaisempi.

Sekä teollisuudessa että rakentamisessa tuotannon määrä on kasvanut jonkin verran viime vuoden lopulla. Lähikuukausina kasvun ennustetaan jatkuvan teollisuudessa kohtalaisena, rakentamisessa jopa melko ripeänä. Myös palveluilla myynti on kasvanut jonkin verran ja vuoden 2017 alkupuoliskolla kasvun ennustetaan jatkuvan kohtalaisena.

Työllisten määrä laski hieman alkuvuonna 2016 vuoden lopun tasosta, mutta kääntyi nousuun keväällä. Työllisiä oli tammikuussa 2017 n. 0,3 % enemmän kuin vuoden 2016 tammikuussa. Työttömyysaste kääntyi laskuun kesällä ja joulukuun työttömyysaste oli 7,9 %, kun vuoden 2015 joulukuussa työttömyysaste oli 9,2 %. Tammikuussa 2017 työttömyysaste oli kuitenkin jälleen 9,2 % kun se edellisen vuoden tammikuussa oli 9,3 %. Työttömyysasteen trendi oli tammikuussa 2017 8,6 %.

Kuntatalouden kehitysnäkymät

Valtiovarainministeriön mukaan kuntatalouden näkymät vuoteen 2020 saakka ovat aikaisempia painelaskelmia myönteisemmät. Koko ennustejaksolla investoinnit tulo-rahoituksen jälkeen huomioiva rahoitusjäämä pysyy vähintäänkin ennallaan, eikä heikkene radikaalisti aikaisempien ennusteiden tapaan. Kuntien velkaantuminen jatkuu yhtä, mutta suhteessa bruttokansantuotteeseen velkaantuminen ei enää nouse.

Kuntatalouden vahvistuminen johtuu siitä, että sekä kuntatalouden kokonaismenojen että kokonaistulojen arvioidaan kehittyvän historiaan nähden vaimeammin. Menojen kasvua hidastaa mm. kilpailukyky sopimuksen päätökset, vuonna 2017 voimaan astuva eläkeuudistus, kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen, perustoimeentulotuen maksatusten siirtyminen Kelaan ja lukuisat muut hallituksen käynnistämät lakiesitykset kuntien tehtävien ja menojen karsimiseksi. Kaikista menojen kasvun hallintaan tähtäävistä toimista huolimatta kuntatalouden näkymät ovat yhä hyvin haastavat.

Taloukasvun pysyminen historiallisen vaimeana ja väestön ikääntyminen lisäävät kuntatalouden kustannuksia. Nämä menopaineet voivat toteutua odotettua voimakkaampina. Yllättäviä meno- ja investointipaineita saattaa syntyä myös korjausvelasta, myönteisen oleskeluluvan saaneista turvapaikanhakijoista tai työn perässä liikkuvista maassamuuttajista.

Menotasoon liittyviä riskejä syntyy myös hallituksen kuntien menojen pienentämiseen tähtäävistä lakimuutoksista. Kuntatalouden kehitysarvio sisältää useita oletuksia siitä, että kuntien toimintamenot pienenevät tietyllä euromäärällä kun kuntien tehtäväkenttää uudistavat lait astuvat voimaan. Tällaisia uudistuksia ovat esimerkiksi erikoissairaanhoidon keskittämislaki tai vaikkapa subjektiivisen päivähoidon oikeuden muuttaminen. Lakimuutosten säästöarviot merkitsevät automaattisesti myös valtionosuuksien pienenemistä.

Kilpailukyky sopimuksella on vaikutusta sekä kuntien meno- että tulopuolelle. Esimerkiksi sovittu vuosityöajan pidennys ansiotasoa muuttamatta on kuntatalouden kehitysarviossa huomioitu 93 miljoonan euron suuruisena työvoimakustannusten vähenemisenä vuonna 2017 ja kasvavan tulevina vuosina. Tämän toimen muuttaminen työvoimakustannusten vähennykseksi koetaan niin kunnissa kuin muillakin toimialoilla hyvin haasteellisena. Tulopuolella palkansaajien sosiaalivakuutusmaksujen korotus merkitsee kunnille suuria verotulomenetyksiä. Tämä yhdistettynä vaimeaan taloukasvuun tarkoittaa, että kuntien verotulojen kehitys on lähivuosina äärimmäisen vaimeaa. Kuntien tuloverojen arvioidaan ensi vuonna laskevan peräti 1,6 prosenttia, mikä on poikkeuksellisen heikko lukema. Osittain tilannetta tasoittaa tuloverokevennyksen kompensointi valtionosuuksien lisääjänä, mutta kokonaan kilpailukyky sopimuksesta aiheutunutta aukkoa tuloveropohjaan kompensatit eivät kata.

Kuntatalouden tulokehitys on vuonna 2017 ja siitä eteenpäin erittäin hidasta. Koko kuntatalouden kehitysarviossa myös menokehityksen oletetaan kehittyvän erittäin hitaasti. Jos tilanne yksittäisissä kunnissa on valtakunnan keskiarvoja heikompi niin menojen kasvun hillitsemiseen tulee löytyä uusia keinoja mahdollisimman pian.

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot vuodelta 2016 osoittavat kuntatalouden etenevän hyvään suuntaan. Samalla lähivuosien tulopohjaukset kuntataloudessa vaativat tarkkaa taloudenpitoa jo vuoden 2017 aikana.

Kuntasektorin menot kasvoivat maltillisesti koko maassa, keskimäärin 1,3 prosenttiyksikköä. Menojen myönteiseen kehitykseen vaikuttivat mm. maltilliset palkkasopimukset sekä lomarahojen leikkaus joka alensi tilinpäätöksen lomapalkkavelkaa. Toimintakuluja puolestaan kasvattivat ikärakenteen tuomat paineet, lisääntynyt maahanmuutto sekä korkealla tasolla pysynyt pitkäaikaistyöttömyys.

Toimintatuotot pysyivät edellisvuoden tasolla. Tuottoja nostivat mm. sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen korotukset. Tuottojen kasvua puolestaan hidastivat mm. kuntien peruspalvelujen järjestämisen kohdistuvien valtionavustusten aleneminen, näitä ovat mm. palkkatukikokeilu, ryhmäkoon pienentäminen ja perusopetuksen laadun parantaminen.

Kuntien yhteenlasketut verotulot kasvoivat noin 300 miljoonaa euroa eli 1,4 %. Kunnallisverot kasvoivat vaimean ansiotulokehityksen seurauksena 2,0 %. Veroperustemuutokset laskivat kunnallisverotuottoja noin 260 miljoonaa euroa. Vuodelle 2016 tuloveroprosenttiaan korotti vain 45 kuntaa. Kuntien yhteenlasketut yhteisöverotulot puolestaan laskivat, koska kuntien yhteisöverosuuden viiden %-yksikön määräaikainen korotus päättyi vuonna 2016, tämän vaikutus oli 258 miljoonaa euroa yhteisöverotuloja alentava.

Kuntien valtionosuudet kasvoivat 7 % eli lähes 600 miljoonaa euroa. Kasvu johtuu kustannustenjaon muutoksesta sekä veroperustemuutosten kompensoinnista. Valtionosuuksia vähensivät valtionosuusleikkaukset sekä indeksijäädytys. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate tilinpäätösarvioiden mukaan on noin 2 400 miljoonaa euroa ja on noin 117 prosenttia poistoista. Vuosikate parani koko maan tasolla, mutta kuntakohtaiset erot ovat edelleen suuria. Yhteenlaskettu tulos on noin 600 miljoonaa.

Kuntien lainakannan kehitys on ollut ennakoitua maltillisempaa. Kuntien lainakanta on tilinpäätösarvioiden mukaan 16 miljardia euroa. Hallituksen parin vuoden takaisissa arvioissa kuntasektorin velan arvioitiin nousevan jopa kolme miljardia nyt toteutunutta suuremmaksi.

Kuntien väliset investointipaineet vaihtelevat suuresti. Maakuntakeskuksissa ja muissa suurissa kaupungeissa on palvelutarpeen lisääntymisestä johtuvia investointipaineita. Muissa kunnissa investointipaineet liittyvät usein korjausvelkaan.

Lainsäädännölliset muutokset

Kuntalaki

Eduskunta hyväksyi uuden kuntalain ja muut siihen liittyvät lait 13.3.2015 ja tasavallan presidentti vahvisti lait 10.4.2015. Kuntalaki (410/2015) tuli voimaan 1.5.2015 kuitenkin siten, että merkittävä osaa laista sovelletaan vasta 1.6.2017 lukien, jolloin alkaa uusi kuntavaalikausi. Tämä tarkoittaa sitä, että uuden kuntalain vaikutukset näkyvät pitkälti kuntien toiminnassa vasta seuraavan vaalikauden alkaessa.

Laki peruspalvelujen valtionosuudesta

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (816/2015) vahvistettiin 26.6.2015. Laki tulee voimaan 1.1.2017.

Valtionosuusuudistuksen keskeisimmät muutokset olivat:

- nykyisten noin 50 määrätymistekijän tilalle 8 varsinaista kriteeriä (ikä rakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristolaisuus ja koulutustausta) sekä kolme lisäosaa (syrjäisyys, saamenkotiseutu ja työpaikkaomavaraisuus). Näistä täysin uusia ovat koulutustausta ja työpaikkaomavaraisuus.
- Painoarvo sairastavuuden ja ikärakenteen osalta muuttuu merkittävästi. Ikärakenteella on ollut 82,4 %:n painoarvo, mutta se laskettaisiin 70,4 %. Vastaavasti sairastavuuden painoarvo nousee 9,5 %:sta 24 %:iin. Kaksikielisuuden ja vieraskielisyyden painoarvoja nostetaan hieman. Koulutustaustan painoarvoksi tulisi 0,6 %, muiden tekijöiden painoarvot säilyvät jotakuinkin ennallaan. Lisäosista työpaikkaomavaraisuudella on merkittävin osuus.
- Verotulojen tasaukseen perustuvaa valtionosuutta muutetaan. Tasausraha nostetaan 100 %:iin ja tasauslisäksi ehdotetaan 80 %:a tasausrajan ja kunnan asukaskohtaisen laskennallisen verotulon erotuksesta.
- Kuntien omarahoitusosuus kasvaa ja valtionosuuden määrätymisen taustalla olevat laskennallisia kustannuksia vähennetään. Tämä tarkoittaa, että kunnalle jää yhä suurempi osa katettavaksi muulla tulorahoituksella.

Sote-järjestämislaki ja maakuntalaki

Hallitus antoi 2.3.2017 eduskunnalle esityksen maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskeväksi lainsäädännöksi. Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaanpanolaki. Lisäksi esityksessä on uudistusten edellyttämät muutokset muuhun lainsäädäntöön. Esitys sisältää siten 34 lakia.

Esityksen tarkoituksena on perustaa uudet 18 maakuntaa 1.7.2017 alkaen ja säätää niiden hallinnosta ja taloudesta. Lisäksi tarkoituksena on siirtää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu kunnilta maakunnille 1.1.2019 alkaen. Esitykseen sisältyy ehdotus maakuntajakolaiksi, maakuntien rahoituslaiksi sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön, vaalilainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi.

Nyt annetun esityksen lisäksi on valmisteltu ehdotus valinnanvapauslaiksi. Valinnanvapauslainsäädännön valmistelu vaikuttaa myös lakiin sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta. Esitys valinnanvapauslaiksi on lausuntokierroksella, joka päättyi 27.3.2017. Esitykset valinnanvapauslaiksi ja laiksi sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta annetaan eduskunnalle keväätistuntokaudella 2017.

Maakuntalaki luo edellytykset maakunnan itsehallinnolle ja asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksille maakunnassa. Maakuntalain mukaan maakunta on julkisoikeudellinen yhteistö, jolla on alueellaan itsehallinto. Maakunnan hallinnon toiminnasta ja taloudesta päättävät ja ovat vastuussa vaaleilla valitut päättäjät. Lain tarkoituksena on myös edistää maakunnan kehittämistä ja sen toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyttä sekä luoda maakunnalle edellytykset tukea asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa tasapainoista kehitystä.

Sosiaali- ja terveystalouden osalta uudistuksen tarkoituksena on nykyaikaistaa palveluja ja parantaa julkisen talouden kestävyttä sekä luoda edellytykset Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuuden mallille. Kaikki julkiset sosiaali- ja terveystaloudet on tarkoitus koota yhden vahvan johdon eli maakunnan alaisuuteen. Ehdotuksen mukaan palveluja tuottaa maakunnan liikelaitos, jonka lisäksi palveluja voivat tuottaa muut julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat. Maakunta puolestaan toimii palveluiden järjestäjänä. Uusissa maakunnissa on tarkoitus ottaa käyttöön tehokkaimmat ja vaikuttavimmat toimintatavat, jotta palvelut voitaisiin tuottaa vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Palvelut integroidaan asiakaskeskeisesti ihmisten tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on myös pienentää eroja ihmisten hyvinvoinnissa ja taistaa kustannusten kasvua. Kuntien tehtäväksi jää kuitenkin hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Maakuntien toiminnan rahoittajana valtio ohjaa maakuntien taloudenpitoa. Maakunnille on tarkoitus luoda talouden ohjausmalli, jotta maakunnat selviävät tehtäviensä hoitamisesta ja jotta sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvua voidaan hillitä tavoitteiden mukaisesti. Maakuntien rahoituslailla on tarkoitus säätää valtion rahoituksesta maakunnille. Tavoitteena on luoda rahoitusjärjestelmä, jossa maakunnan selviävät niille lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta. Kunnilta maakunnille siirtyviä kustannuksia vastaava osuus rahoituksesta siirretään maakunnille. Rahoituksen siirtäminen toteutetaan siirtämällä valtionosuuksia ja verotuloja kunnilta maakunnille. Maakuntien ehdotettu rahoitusmalli kiristää valtionverotusta, jonka vastapainoksi kunnallisveroastetta on alennettava, ettei kokonaisveroaste kiristy. Tämän johdosta kunnallisveroja on esitetty alennettavaksi 12,47 %-yksikköä vuonna 2019. Myös yhteisöveroista on esitetty siirrettäväksi tuottoa maakuntien rahoitukseen alentamalla yhteisöveron kuntaosuutta 10,54 %-yksikköä. Loppu rahoituksesta siirretään kuntien valtionosuuksista laskennallisten sosiaali- ja terveystalouden kustannusten mukaisesti. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahoittamiseksi on esitetty liitettäväksi erillinen osuus, joka kohdistetaan maakunnille ja kunnille (ns. HYTE-kerroin). Muutosten seurauksena kuntatalouden tulorakenne muuttuu. Kustannusten ja tulojen siirron yhteisvaikutukset aiheuttavat suuria eroja kuntien välillä: osa hyötyy ja osa menettää. Näiden muutosten kohtuullistamiseksi kuntien perustalouden valtionosuusjärjestelmä on uudistettava. Uudistuksessa taloudellisia vaikutuksia rajoitetaan jatkossa toistaiseksi pysyvällä, niin kutsutulla sote-siirron muutosrajoittimella. Voimaantulovuotta koskevassa siirrossa käytetään tilinpäätösten ja vuoden 2018 talousarvioiden keskiarvotietoa ja lopullisesti siirrettävien tehtävien kustannukset ja tulot määräytyvät vuoden 2018 tilinpäätöstietojen perusteella.

Hankintalaki

Tasavallan presidentti vahvisti 29.12.2016 eduskunnan 13.12.2016 hyväksymän uuden hankintalain (29.12.2016/1397). Lakia sovelletaan 1.1.2017 alkaen. Lainsäädäntö perustuu EU:n julkisia hankintoja koskeviin direktiiveihin. Lain kokonaisuudistuksen tavoitteena on muun muassa yksinkertaistaa hankintamenettelyjä. Viranomaisille ja kunnille haluttiin aikaisempaa paremmat mahdollisuudet ottaa huomioon hankintojen laatu ja se, että ne tukevat esimerkiksi työllisyyttä, työoloja, terveyttä ja ympäristönsuojelua. Myös pk-yritysten osallistumista tarjouskilpailuihin oli tarkoitus parantaa.

Lakimuutoksen johdosta tavaroiden ja hankintojen kansallinen kynnysarvo nousi 30 000 eurosta 60 000 euroon. Sosiaali- ja terveystaloudenhankintojen kynnysarvo puolestaan nousi 100 000 eurosta 400 000 euroon. Kynnysarvojen alle jäävät hankinnat jäävät hankintalainsäädännön ulkopuolelle.

Hankintoja suositellaan kilpailutettavaksi pienempinä ja pk-yrityksille sopivimpina osina. Uudistus mahdollistaa ympäristön ja sosiaalisten näkökohtien huomioimisen aikaisempaa tehokkaammin. Uudistus keventää merkittävästi arvoltaan pienempien hankintojen kilpailuttamismenettelyä ja selkeyttää lain keskeisiä käsitteitä sekä mahdollistaa joustoja tarjoutten arviointiin.

Julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan tasapuolisuutta on pyritty edistämään siten, että julkisyhteisöjen määräysvallassa olevilta yhteisöiltä ei saa tehdä kilpailuttamatta hankintoja, mikäli nämä yhteisöt harjoittavat vähäistä enemmän liiketoimintaa markkinoilla. Jatkossa hankintalain noudattamista valvoo kilpailu- ja kuluttajavirasto.

Julkisten alojen eläkelaki

Julkisten alojen eläkelaki vahvistettiin 29.1.2016 ja se tuli voimaan 1.1.2017 alkaen. Eläkeuudistuksessa Kunnallinen eläkelaki (KuEL), Valtion eläkelaki (VaEL) ja Kirkon eläkelaki (KiEL) yhdistettiin ja käyttöön otettiin Jlkusen alan eläkelaki (JuEL), joka koskee myös Kansaneläkelaitoksen henkilökuntaa. Uudistuksen keskeisiä muutoksia ovat:

- Osa-aikaeläke poistui ja tilalle tuli osittainen varhennettu vanhuuseläke
- Varhennettu vanhuuseläke poistui, eikä sille voi enää jäädä.
- Uutena eläkelajina tuli työraueläke.
- Eläkkeen alaikäraja nousee vuodesta 2018 alkaen. Alaikäraja nousee asteittain 63 vuodesta 65 ikävuoteen.
- Eläkkeen kertyminen alkaa jo 17-vuotiaana (vuodesta 2017 lähtien). Eläkettä kertyy 1,5 prosenttia työansioista.
- Eläkkeeseen voi saada lykkäyskorotusta 0,4 prosenttia jokaista kuukautta kohti, jotka henkilö jatkaa työssään sen jälkeen, kun on täyttänyt ikäluokkansa alimman vanhuuseläkeiän.

5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus

Vuonna 2016 kuntien toimintaympäristö oli edelleen epävarmassa tilanteessa ja suuren muutoksen alla. Sote- ja maakuntauudistus on suurimpia hallinnon ja toimintatapojen uudistuksia, mitä Suomessa on tehty. Muutos koskettaa satojen tuhansien ihmisten työtä ja kaikkien kansalaisten palveluja. Muutokset koskevat myös sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusta, ohjausta ja verotusta. Tavoitteena on, että sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen ja muita alueellisia tehtäviä siirtyy itsehallintoalueille 1.1.2019.

Vuonna 2016 kaupungin toiminnassa tapahtui merkittäviä muutoksia yhtiöittämisten myötä. Kaupungin kaukolämpöliiketoiminta siirtyi 1.1.2016 alkaen Virtain Energia Oy:n toiminnaksi. Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen alkoi Keiturin Sote Oy:n toimesta 1.3.2016 alkaen. Lisäksi teollisuushallien vuokraustoiminta siirtyi Virtain Yrittäjäpalvelu Oy:lle.

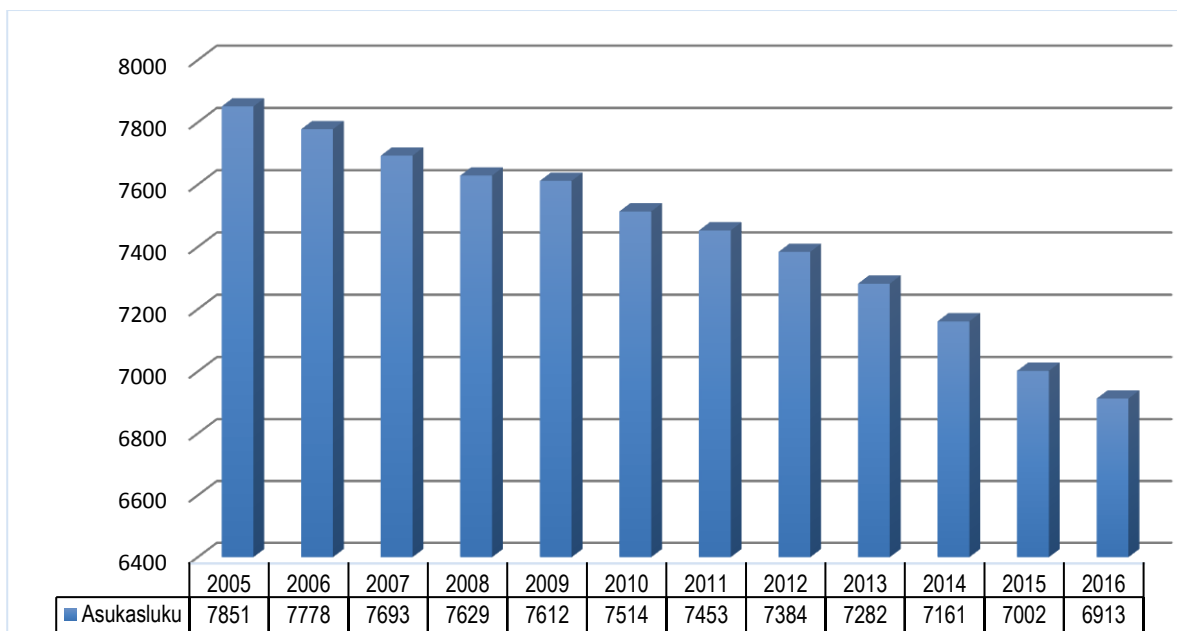
Yläkoulun ja lukion kiinteistössä havaittiin keväällä 2016 sisäilmaongelmia, joiden seurauksena lukio-opetus siirtyi Tredun kiinteistöön ja osa yläkoulun opetuksesta väistötiloihin. Keväällä käynnistettiin viipalerakennuksen hankinta yläkoulun väistötilaksi ja viipalerakennus on otettu opetuskäyttöön tammikuussa 2017.

Vuoden 2016 talousarvioon tehtiin määrärahamuutoksia tilikauden aikana koskien sekä käyttötaloutta että investointeja. Määrärahamuutoksia tehtiin perusturvan, sivistystoimen ja teknisen toimialalle. Merkittävimmät määrärahamuutokset liittyivät yläkoulun ja lukion kiinteistöissä havaittuihin sisäilmaongelmiin ja niiden vaatimiin toimenpiteisiin.

5.1. Toimintaympäristö

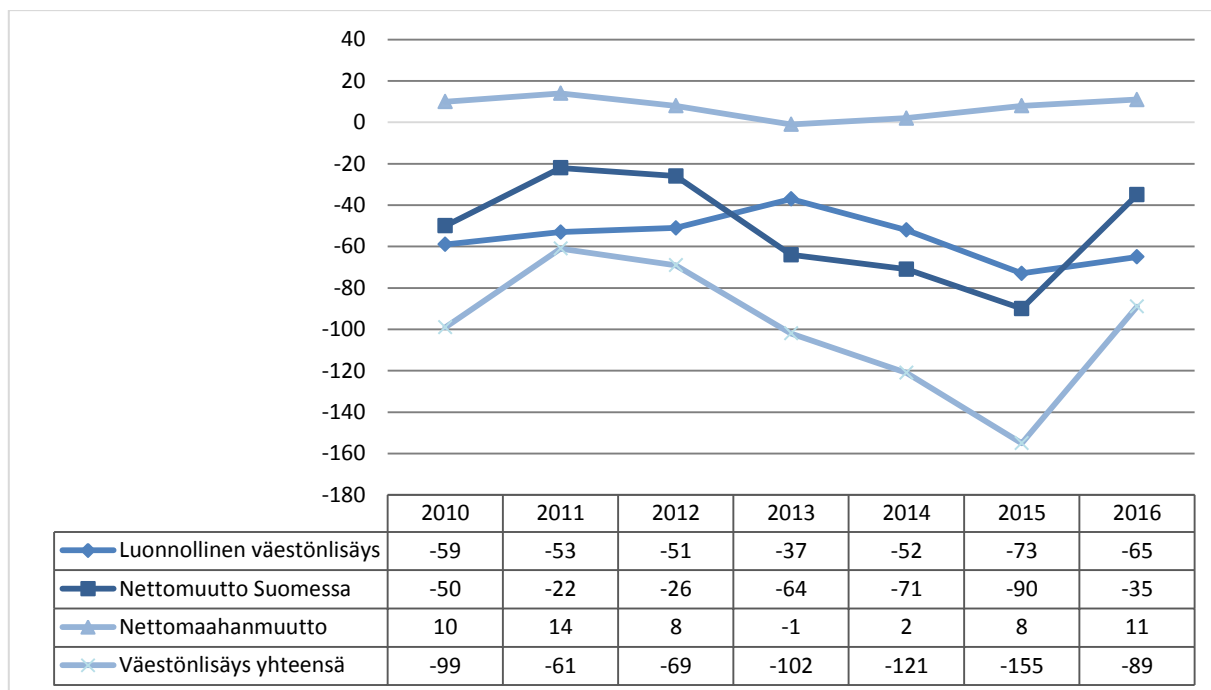
Väestörakenne ja sen muutokset

Virtain kaupungin väkiluku 31.12.2016 oli 6 913 (31.12.2015, 7 002). Väkiluku on laskenut 89 asukkaalla (1,3 %) vuoden aikana (-2,2 % 2015). Väkilukuennuste on yhä aleneva vuodelle 2017 ja tuleville vuosille.



Kuvio 1 Väkiluku (Lähde: Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kuntien välinen nettomuutto kuluneen vuoden aikana on Virroilla negatiivinen. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Virtain kaupungin luku oli – 35. Nettomaahanmuutto jatkui positiivisena ollen 11 asukkaan verran. Luonnollinen väestönlisäys oli (syntyneiden ja kuolleiden erotus) -65 (v.2015, -73).

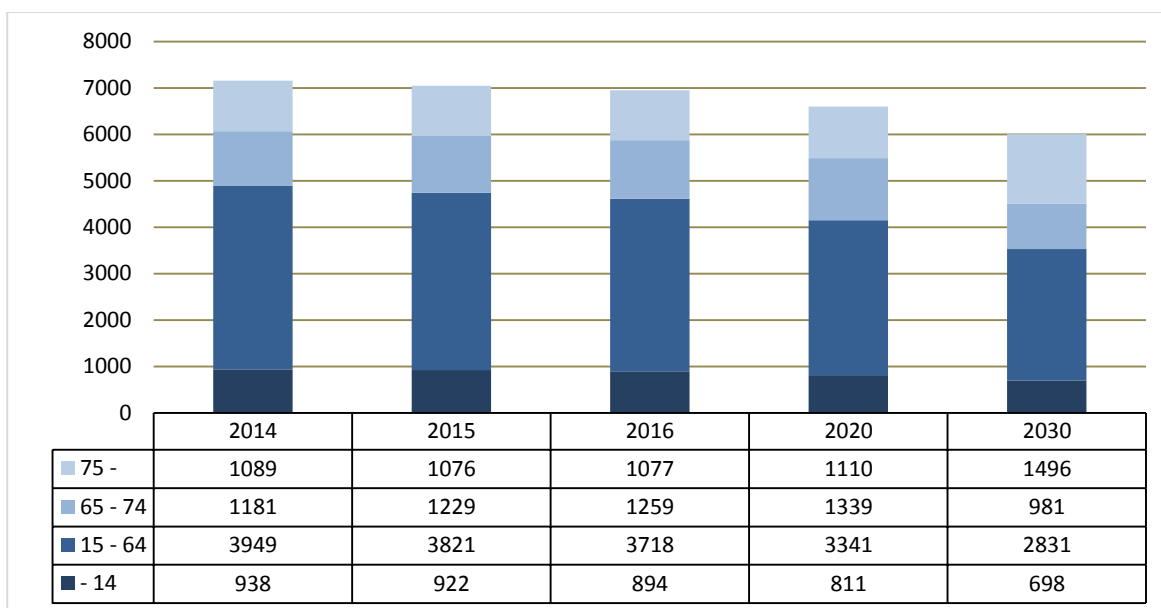


Kuvio 2 Väestönmuutos (Lähde: Tilastokeskus)

Virtain väestörakenne ikäryhmittäin on kuvattu alla. Vuoden 2016 väestörakennetta ei ole vielä saatavilla, vaan kyseessä on Tilastokeskuksen laatima ennuste. Väestörakenteen kehityksestä voi havaita suurten ikäluokkien vaikutuksen yli 65-vuotiaiden määrän kehityksessä, joka on korkealla tasolla koko tarkastelukauden. Eläkkeellä olevien osuus, 33,6 % väestöstä on korkeampi kuin kunnissa keskimäärin (20,9 %). Ennusteiden mukaan näyttää siltä, että lasten ja työikäisten määrä vähenee yli 65-vuotiaiden määrän kasvaessa.

Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa ennusteen mukaan noin neljällä sadalla vuoteen 2030 mennessä. Vastaavasti lasten määrä vähenee lähes kahdella sadalla. Erityisesti 15–64-vuotiaiden määrässä on havaittavissa vuoteen 2030 asti tarkasteltaessa merkittävä aleneminen, ennusteen mukaan alenemaa olisi odotettavissa lähes tuhannen asukkaan verran.

Väestökehityksen jatkuessa samanlaisena on huomioitava tulevaisuudessa palvelutuotannon kohdistaminen oikeisiin tarpeisiin. Tämän kaltaisella väestökehityksellä voi olla myös vaikutuksia kunnan tulorakenteeseen työikäisten veronmaksajien vähentyessä.



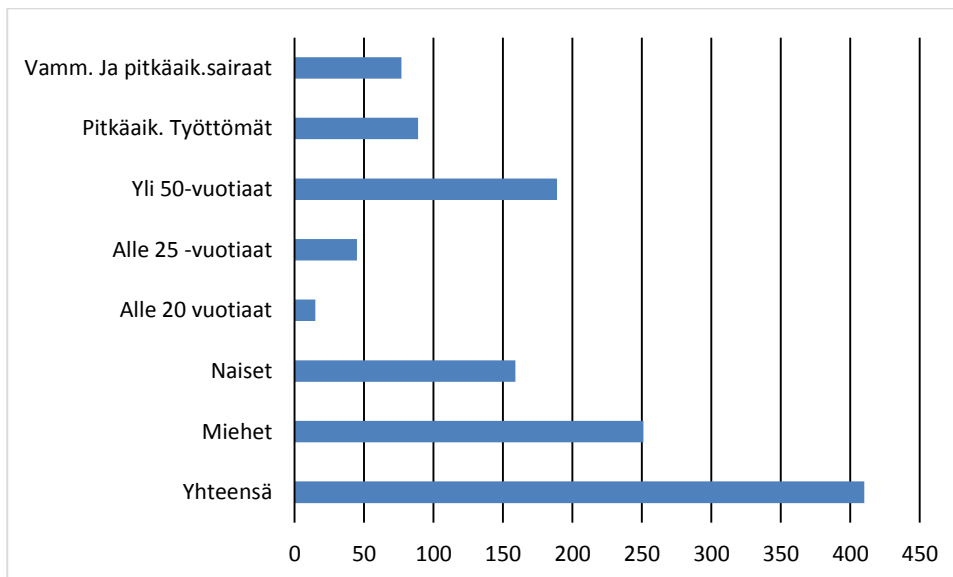
Kuvio 3 Väestörakenne (Lähde: Tilastokeskus)

Työllisyys

Työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoden 2016 joulukuussa huomattavasti matalampi kuin vuoden 2015 joulukuussa. Työttömien työnhakijoiden määrän aleneva muutos ei ole kuitenkaan vielä toteutunut odotusten mukaisessa mittakaavassa. Pirkanmaalla oli joulukuun 2016 lopussa 38 077 työtöntä työnhakijaa, laskua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna oli 1 780 henkilöä eli 4,5 %. Työllisyystilanne oli Pirkanmaalla joulukuun lopussa koko maata heikempi. Työttömyysaste 31.12.2016 oli Pirkanmaalla 15,6 % (31.12.2015,16,4 % ja koko maassa 13,6 % (31.12.2015,14,4 %)).

Pirkanmaan kunnista suurin positiivinen muutos työllisyudessa tapahtui Virroilla. Työttömien työnhakijoiden määrä laski vuoden 2015 lopun tilanteesta 19 %. Yhtenä osatekijänä suureen muutokseen vaikuttaa se, että vuoden 2015 lopulla työttömyys Virroilla puolestaan nousi, mutta työttömyysaste on parantunut myös vuoden 2014 loppuun verrattuna.

Työttömien lukumäärä joulukuun lopussa oli 410 (31.12.2015, 507), työttömyysaste 14,3 % (v.2015, 17,4 %). Virtain työvoima on 2 870 (v.2015, 2 912) henkilöä. Työvoima on laskenut 42 henkilöllä. Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 45 (12/2015, 56) ja yli 50-vuotiaita 189 (12/2015, 232). Avoimia työpaikkoja Virroilla oli joulukuun lopussa 24 (12/2015, 16). Virtain työttömien lukumäärä ryhmittäin käy ilmi alla olevasta kuviosta.



Kuvio 4 Työttömien määrä (Lähde: Pirkanmaan työllisyyskatsaus, joulukuu 2016)

6 Kaupungin henkilöstö

Taulukko 1 Henkilöstön määrä 31.12.2016 ja vertailuvuodet

	2016/2015, yhteensä	2016/2015, Virrat	2016/2015, Ruoveden palvelutuotanto
Henkilöstö	361/828	351/590	10/238

Henkilöstömäärä sisältää sekä vakituiset, määräaikaiset sekä muut, joilla on palvelussuhde ko. hetkellä Virtain kaupunkiin. Henkilöstömäärän alenemiseen vaikuttaa merkittävästi vuonna 2016 tapahtuneet toiminnan yhtiöittämiset. Keiturin Sote Oy:n ja Virtain Energian henkilöstö 31.12.2016 oli yhteensä 446.

Taulukko 2 Henkilöstö osastoittain 31.12.2016, 31.12.2015, 31.12.2014 ja 31.12.2013

	2016	2015	2014	2013
Perusturva Virrat	26***	242*	260	316
Perusturva Ruovesi	10***	238	234	256
Sivistystoimi	146	150	158	98
Tekninen toimi	77***	102*	82	85
Kaupunginhallituksen alainen toiminta	55**	47**	49	49
Merikanto-opisto	31	34	34	36
Marttinen	17	15	20	18
Yhteensä	362	828	837	858

* Terveyskeskuksen ja vanhainkodin puhtaanapito on muuttunut Virtain perusturvasta teknisen toimen alaisuuteen

** Kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan sisältyvät kaikkien hallintokuntien työllistetyt, 25 työllistettyä 2016, 15 työllistettyä 2015, 19 työllistettyä 2014 ja 21 vuonna 2013.

*** Yhtiöiden palvelukseen on siirtynyt sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö siirtyneiden toimintojen osalta mukaan lukien näissä toimintayksiköissä työskentelevä puhtaanapidon henkilöstö sekä kaukolämpölaitoksen koko henkilöstö.

Henkilöstön kokonaismäärä on laskenut pääosin yhtiöittämisten johdosta. Sivistystoimessa ja teknisessä toimessa henkilöstön määrä on organisaatiomuutosten vaikutus eliminoituna hieman alentunut. Myös kaupunginhallituksen alaisen toiminnan henkilöstömäärä on hieman alentunut työllistetyt pois lukien.

Henkilöstökulut kaiken kaikkiaan 31.12.2016 tilanteen mukaisena ovat 18 546 644,14 euroa (v. 2015 34 093 241,95 euroa), ollen 15 546 597,81 euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Ilman Ruoveden palvelutuotantoa henkilöstökulut yhteensä ovat 16 533 743 euroa, kun ne edellisellä vuonna olivat 24 858 450 euroa (laskua 8 324 707 euroa). Henkilöstömenojen alenemisen taustalla ovat edellä mainitut yhtiöittämiset. Keiturin Sote Oy:n palvelukseen siirtyneiden osalta henkilöstömenot sisältyvät kaupungin henkilöstömenoihin ajalta 1.1. – 28.2.2016.

Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu ovat merkittävä osa henkilöstön sivukuluja. Eläkemenoperusteista maksua maksetaan vain niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet kunnan palveluksessa ennen vuotta 2005. Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen maksun kokonaismäärän. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken sen perusteella, kuinka paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä.

Työnantaja maksaa varhaiseläkemenoperusteisesta eli varhe-maksua, kun sen työntekijät jäävät ensimmäistä kertaa työkyvyttömyyseläkkeelle, yksilölliselle varhaiseläkkeelle, työttömyyseläkkeelle tai kuntoutustuella eli alkavat saada määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä. Työntekijän ikä ei vaikuta varhe-maksun määrään. Kevan valtuuskunta päättää varhe-maksun määrän jokaiselle vuodelle erikseen. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken varhaiseläkkeistä aiheutuvien menojen ja palkkasummien perusteella. Vuonna 2009 ja sen jälkeen alkavat eläkkeet vaikuttavat työnantajan varhe-maksuun tasan 36 kalenterikuukauden ajan eläkkeen alkamisesta. Näin ollen maksut voivat jakautua neljälle vuodelle.

Jos varhaiseläkkeelle jäävä työntekijä on viimeisinä työssäolovuosinaan ollut useamman kuntatyönantajan palveluksessa, eläkkeeseen liitettävä tuleva aika perustuu useamman kuntatyönantajan palvelukseen. Tällöin eläkkeestä aiheutuva varhe-maksu jaetaan näiden työnantajien kesken kultakin saatujen ansioiden suhteessa.

Taulukko 3: Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu

	2016	2015	2014	2013
Eläkemenoperusteinen maksu	942 951,80	1 444 085,25	1 473 194,99	1 648 462,04
Varhaiseläkemenoperusteinen maksu	96 749,75	115 578,00	398 718,84	161 346,33

Eläkemenoperusteiseen maksuun työnantaja ei voi vaikuttaa, sillä se on karttunut kunnan palveluksessa tehdystä työstä ennen vuotta 2005. Varhaiseläkemenoperusteisessa maksussa vuoden 2015 toteumassa näkyy mukana myös vuoden 2014 lopullinen varhe-maksu. Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu on siirtynyt yhtiöittämissä yhtiöiden vastattavaksi siltä osin kuin niihin liittyvä henkilöstö on siirtynyt yhtiöiden palvelukseen.

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2013, että 1.9.2013 alkaen kaupunginhallitus myöntää täyttöluvat vapautuvien virkojen/toimien täyttämisen osalta sekä yli 3 kuukautta kestävien sijaisuuksien osalta. Täyttölupamenettelyä jatkettiin myös vuonna 2016.

7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Toiminnalliset riskit

Henkilöstöriskeinä voi tunnistaa mm. työntekijöiden puutteellisen perehdyttämisen, joka lisää mm. työtaturman vaaraa tai saattaa pahimmillaan mahdollistaa työsuojelurikoksen syntyminen. Toinen merkittävä henkilöstöriski toiminnan kannalta on asioiden liiallinen keskittyminen yhdelle henkilölle sekä se, että varahenkilöitä ei ole määrätty ja/tai perehdytetty keskeisiin tehtäviin. Tämä voi hidastaa tai jopa lamaannuttaa toimintoja hetkellisesti tai pidemmäksikin aikaa. Keskitetyistä ohjauksesta ja neuvonnasta huolimatta, edelleen on havaittu puutteita hankintojen valmistelussa, kilpailuttamisessa ja sopimusosaisissa. Näihin liittyvät riskit ovat uhkasakon nojalla tulevat kilpailuttamisvelvollisuudet sekä erilaiset sopimussanktiot. Koulutusta ja valmiita malleja on lisättävä osastojen hankintojen ja sopimusten tueksi.

IT- toimintoihin liittyvät riskit

Kaupungin toiminnan jatkuvuuden kannalta keskeisimmät riskit liittyivät IT-palveluihin. Vuonna 2016 on tietoverkkojen osalta ollut joissain kaupungin yksiköissä lyhyitä katkoksia, jotka ovat vaikuttaneet tietojärjestelmien toimivuuteen. Katkot ovat aiheutuneet pääosin vanhentuneista verkon aktiivilaitteista sekä verkonvalvonnan puutteesta. Laitteiston tilan on vuoden 2016 aikana kartoitettu ja laitteistoa ollaan valmistauduttu uusimaan vuoden 2017 aikana. Kuntahankinnat kilpailuttavat verkkoratkaisujen toimittajan alkuvuodesta 2017 ja Virtain kaupungin liittymistä sopimukseen tullaan esittämään, kun kilpailutus on valmistunut. Tämän myötä saadaan uudistettua laitteet ja otettua laitteiden valvonta käyttöön, jolloin vikatilanteisiin voidaan proaktiivisesti puuttua.

Virtain kaupunki on tuottanut vuoden 2013 alusta IT-palvelut vastuukuntamallina tuotetuille Ruoveden sosiaali- ja terveyspalveluille sekä vuoden 2014 alusta koko Ruoveden kunnalle ostopalvelusopimuksen puitteissa. IT-palvelujen toimintaympäristö on kasvanut merkittävästi. Tämä lisää IT-palveluympäristön kokonaishallinnan tarvetta, strategista suunnittelua ja tietoturvan kehittämistä ja riskien minimoimista käyttäjämäärän kasvaessa. Kahden kunnan palvelutuotannon keskeytymättömyys vaatii usean henkilön työpanoksen ja varsinkin poissaolojen aikaan henkilöstöressurssien vähyyks voi ongelmatilanteissa aiheuttaa vianselvitysten ja palveluaikojen pidentymistä.

Vahinkoriskit

Merkittäviä vahinkoriskejä ei toteutunut vuonna 2016.

Taloudelliset riskit

Lähivuosina heikon talouskasvun ennakoidaan jatkuvan. Lähivuosien talouden ennakoitiin vaikuttaa merkittävästi Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen sekä Maakuntaudistukseen liittyvät eduskunnalle annetut lakiehdotukset joilla on vahvistettaessaan merkittäviä vaikutuksia kuntien menoihin ja tuloihin. Epävarmuus kuntakentän rakenteesta sekä valtion asettamat taloudelliset haasteet ovat johtaneet siihen, että tulevaisuuden suunnittelu ja investoinnit sisältävät kenties enemmän epävarmuutta kuin koskaan aiemmin.

Väestön ikääntymisen tuoma palvelutarpeiden kasvu luo merkittäviä käyttötalouden paineita lähivuosille. Väestörakenteen kehityksellä saattaa olla vaikutuksia myös verotulojen kertymiseen.

Palvelutuotannon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ovat olleet kasvussa viime vuosina. Vuosi 2016 oli kustannuskasvun osalta varsin maltillinen toimintakulujen noustessa 1,5 %. Lähivuosina kustannuskehityksen ennakoitavuus vaikeuttaa talouden ennakkointia. Erikoissairaanhoidon vaikea ennustettavuus asettaa haasteita talouden hallinnalle.

Investointipaine ikäihmisten palveluihin on kova ja tilikauden aikana on käynnistynyt Vihriälän ryhmäkodin rakentaminen. Lisäksi kouluikiinteistöissä havaitut sisäilmaongelmat sekä niiden johdosta päätetyt peruskorjaus- ja uudisrakentamisinvestoinnit aiheuttavat merkittävää investointipainetta tuleville vuosille. Investoinnit tultaneen pitkälti rahoittamaan ulkopuolisella lainarahalla. Mikäli ulkopuolista rahoitusta joudutaan merkittävästi lisäämään, erilaiset rahoitusriskit (lähinnä korkoriski ja suojausinstrumentit) tulevat analysoitaviksi ja niihin tulee varautua.

Kaupungin takausvastuut on esitetty liitetiedoissa.

Osastokohtaiset riskit

Merkittävimmiksi riskeiksi osastoittain tunnistettiin seuraavat:

Perusturvaosasto: Sote-palveluiden tuotannon siirtyminen Keiturin Sote Oy:lle merkitsi suurta muutosta perusturvan organisaatiossa ja uuden toimintamallin vakiinnuttaminen ja tilaajan roolissa toimiminen. Sosiaalihuoltolain muutoksen tuomat uudet lisääntyneet tehtävät sekä ikääntyvän väestön lisääntyvät palvelutarpeet sekä niiden rahoittaminen.

Sivistystoimi: Opetustoimen järjestämislupien tulevaisuus ja valtiohallinnon toimenpiteet sivistystoimea koskien (valtionosuudet, järjestämisluvat, uudet velvoitteet)

Merikanto-opisto: Rahoituspohjan heikkeneminen (valtionosuuksien leikkaus, sopimuskuntien kuntaosuuksien piene-
neminen)

Tekninen toimi: Elinkeinoelämän huono taloudellinen tilanne, liiketilojen vuokratulojen mahdollinen väheneminen, ympäristöonnettomuudet, sääolosuhteiden vaikutukset, kiinteistöjen kuntoon liittyvät riskit

Yleishallinto: Konsernimaisen toimintatavan vakiinnuttaminen, valtion sote-uudistuksen toteutusmalli, riippuvuus konserniyhtiöiden toiminnan onnistumisesta, asukasluvun kehitys, valtiohallinnon asettamat uudet lainsäädännöt ja niiden vaikutukset maaseutukunnissa, työllisyyskehitys.

8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on määritetty Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksen ohjeistuksessa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien, liikelaitos Marttisen johtokunnan, johtavan viranhaltijan tai esimiesasemassa olevan henkilön erilaisia toimenpiteitä, joilla ohjataan henkilöstöä ja toimintaa tavoitteiden ja hyväksytyjen toimintatapojen mukaiseksi. Ohjaus kohdistuu johtamisen, päätöksenteon, hallinnon ja taloudenhoidon asianmukaisuuteen, toiminnan laatuun, tavoitteiden saavuttamiseen ja riskienhallinnan toimivuuteen. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä toimintatapaa, jolla hallitus voi varmistua olennaisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista, hallinnasta sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämisestä.

Johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on johtaa ja ohjata toimintaa ja henkilöstöä tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskienhallinta ja valvonta toteutuvat

- johtamisen ja toiminnan ohjauksen prosessien
- selkeiden tavoitteiden, tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden avulla
- tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan
- riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön
- seurannan ja arvioinnin myötä.

Kaupunginjohtaja, johtavat viranhaltijat ja muut esimiehet valvovat

- asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan häiriöttömyyttä ja taloudellisuutta
- päätöksenteon ja taloudenhoidon toimintatapojen asian- ja lainmukaisuutta
- tietojärjestelmien käytön ja hallinnon asianmukaisuutta
- henkilöstön riittävyyttä, ammatillisen osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittymistä
- omaisuuden, tilojen ja laitteiden asianmukaista käyttöä ja hallintaa
- riskien kartoitusten ja arviointien suorittamista sekä
- päätettyjen riskienhallinnan menettelyiden systemaattista toteutusta ja vaikuttavuutta.

Osastojen riskienhallinnasta vastaa kunkin osaston osastopäällikkö.

Kunkin osaston ja tulosyksikön johtavan viranhaltijan tehtävänä on toiminnan, prosessien ja toimintatapojen ohjeistaminen sekä toiminnan ja talouden seuranta. Niiden toimivuuden arviointi ja varmentaminen ovat johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten vastuulla.

Voimassaolevan hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa riskien hallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta. Myös Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksessa on yllä mainitut määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta, joiden mukaisesti on pyritty toimimaan.

Osastopäälliköt ovat tehneet vähintään kerran vuodessa käteiskassan tarkastuksen kaikkiin kaupungin käteiskassoihin ennalta ilmoittamatta kassan hoitajalle.

Taloushallinto on laatinut tililuettelomallin ja tilien kirjausohjeet noudatettavaksi vuoden 2015 alusta alkaen sekä ohjeen arvonnisäveron kirjaamisesta ostolaskun tiliöinnin yhteydessä ja myyntilaskua laadittaessa.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

9 Ympäristötekijät

Ympäristötilinpäätöksen tarkoituksena on taloudellisten tunnuslukujen avulla antaa tietoa kaupungin ympäristövastuun toteuttamisesta.

Tässä tilinpäätöksessä on huomioitu vain kaupungin perusorganisaatio. Nuorisokeskus Martista sekä konsernin tytäryhtiöitä ei ole siten huomioitu. Käyttötalouskuluissa ei ole huomioitu poistoja.

Ympäristötilinpäätöksen laadinnassa käytettiin apuna v. 2005-2007 toimineessa Kunnan ympäristökustannukset ja -tunnusluvut -projektissa (ns. KUTU-projekti) syntynyttä ohjeistusta.

Virtain kaupungin v. 2015 ympäristötalouden tunnusluvut (euroa)

	Käyttötalous		Investoinnit
	Tuotot	Kulut	Investoinnit (kulut)
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	0	29 500	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	650 200	366 400	68 800
Jätehuolto	0	67 400	0
Maaperän ja pohjaveden suo- jelu	0	8 200	0
Luonnonvarojen ja maise- mansuojelu	5 700	6 000	0
Ympäristönsuojelun viran- omaistyö	1 250	44 900	0
Ympäristönsuojelun edistä- minen	0	650	0
YHTEENSÄ	657 150	523 050	68 800

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelun kustannuksia aiheutti katujen kunnossapitoon liittyen katupölyn sidonta ja hiekoitushiekan poisto. Kulut olivat yhteensä noin 29 500 euroa.

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn tuotot muodostuivat pääasiassa viemärlaitokselle tulleista jätevesimaksuista ja palveluista yksityisille (noin 650 200 euroa). Suurin osa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn kustannuksista aiheutui jätevesien puhdistuksesta ja viemäriverkoston normaalista käytöstä ja kunnossapidosta. Vuonna 2016 hankittiin suunnitelma Jäähdysohjelman kalateiden rakentamisesta ja kalataloudellisesta kunnostuksesta. Suunnitelma maksoi 400 euroa. Vuonna 2016 saatiin myös Aluehallintoviraston lupa Toisveden keskivedenkorkeuden pysyväälle nostamiselle ja Horhankosken kalataloudelliselle kunnostukselle. Luvan kulut olivat 10 960 euroa. Vesistöjä koskevien selvitysten, tutkimusten ja avustusten kulut olivat noin 2 200 euroa. Yhteensä vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn kulut olivat noin 366 400 euroa.

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn investointeja olivat jäteveden puhdistuksen investoinnit (noin 36 200 euroa) ja viemäriverkoston/pumppaamoiden investoinnit (noin 32 600 euroa). Yhteensä investointikulut olivat siten noin 68 800 euroa.

Jätehuollosta kunnalle ei tule tuloja. Teknisen osaston kaikki jätehuollonkulut olivat vuonna 2016 noin 59 200 euroa. Muita jätehuollon kuluja muodostui sataman jätehuoltopalveluista 2 100 euroa. Sarvinevan vanhan kaatopaikan menot

olivat 6100 euroa. Yhteensä jätehuollon kulut olivat noin 67 400 euroa.

Vuonna 2016 kaupunki osallistui pilaantuneiden maiden kunnostukseen yhteensä 5 000 eurolla. Kulut tulivat valtion jätehuoltotyönä toteutettavasta Kiertotie 18 –kiinteistön kunnostuksesta, jossa kaupungin osuus kokonaiskustannuksista on 6 prosenttia. Muita osakkaita ovat Pirkanmaan ELY-keskus, Luonnonvarakeskus ja Sirkka Paloviita.

Vuonna 2016 tehtiin pohjaveden laadun seurantaa. Laadun seurannan kustannukset olivat yhteensä noin 1 850 euroa. Lisäksi vuonna 2016 laskutettiin myös vuoden 2015 pohjaveden laadun seurannan kulut, noin 1 370 euroa.

Luonnonvarojen ja maisemansuojelun osalta tuloina ovat maa-aineslain mukaisten ottoalueiden valvonta- ja lupamaksut sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maisematyölupamaksut. Kustannuksia aiheuttivat maa-aineslain mukaisten tehtävien hoitaminen.

Ympäristönsuojelun viranomaistyön tulot ovat ympäristölupa-, rekisteröinti- ja meluilmoituspäätös maksuja. Ympäristönsuojeluun liittyviin viranomaistehtäviin laskettiin mukaan ympäristövalvonnan kaikki muut kuin maa-ainesvalvontaan menevät henkilöstökulut. Työtehtäviin kuuluu myös muita kuin viranomaistehtävien hoitoa, mutta näiden erottaminen on vaikeaa.

Ympäristönsuojelun edistämiseen kuuluvat ympäristöjohtamisen ja -kehittämisen, ympäristövalistuksen, -viestinnän ja -markkinoinnin kustannukset. Em. toiminnot kuuluvat viranhaltijoiden.

10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kaupunginvaltuuston vuoden 2016 aikana päättämät määrärahalisäykset ja tuloarvion alenemiset on koottu tulosalueittain alla olevaan taulukkoon.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

	Tuloarvion muutos (+lisäys, -vähennys)	Määrärahan muutos (+lisäys, -vähennys)
Virtain palvelutuotanto		
<u>Kaupunginhallitus</u>		
Hallitus		
Sisäinen palvelukeskus		
<u>Sivistyslautakunta</u>		
Joukkoliikenne ja hallinto		
Perusopetus	33 600	620 000
Lukiokoulutus		10 000
Lasten päivähoito		60 000
Aikuiskoulutus		-30 000
Kirjasto- ja kulttuuritoimi		-30 000
Liikunta- ja nuorisotoimi		
<u>Perusturvalautakunta</u>		
Virtain palvelutuotanto		
Terveystoimen tukipalveluiden tuloalue	-33 000	51 000
Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue	-17 000	45 000
Sairaanhoidon tulosalue	178 000	746 000
Hammashuollon tulosalue	82 000	-46 000
Erikoissairaanhoidon tulosalue		-170 000
Sosiaalityön tulosalue	-142 000	-138 000
Kehitysvammahuollon tulosalue	20 000	-100 000
Koti- ja Vanhustyön tulosalue	-317 000	-617 000
Ruoveden palvelutuotanto		
Terveystoimen tukipalveluiden tuloalue		
Ehkäisevän terveydenhuollon		
Sairaanhoidon tulosalue		
Hammashuollon tulosalue		
Sosiaalityön tulosalue		190 000
Kehitysvammahuollon tulosalue		100 000
Koti- ja Vanhustyön tulosalue		-190 000
Erikoissairaanhoidon tulosalue		
Määrärahamuutokset	-195 400	501 000

Virtain osalta vaikutusta kokonaistoimintakatteeseen oli Sivistyslautakunnan määrärahamuutoksilla yhteensä -596 400 euroa. Perusturvalautakunnan määrärahamuutoksilla ei ollut vaikutusta toimintakatteeseen. Sivistyslautakunnan määrärahalisäykset olivat yhteensä 630 000 euroa, joista euromääräisesti merkittävimmät liittyivät yläkoulun ja lukion väistöiloihin. Väistöiloihin liittyvistä hankinnoista merkittävimmät käyttötalouteen liittyvät hankinnat koostuvat uusien opetustarvikkeiden ja atk-laitteiden hankinnasta, lisäksi lisäkustannusta on aiheutunut lisäresurssien palkkaamisesta

sekä kasvaneista vuokratukustuksista. Luokkahuoneiden uudelleenkalustamiset, merkittävimmin tekninen työ ja fyysikka-kemia, hankinnat on käsitelty investointeina. Lisäksi lisämäärärahaa myönnettiin perusopetukseen pienempien ryhmäkokojen mahdollistamiseksi ensimmäisen ja seitsemännen luokan osalta 80 000 euroa sekä kuljetuspalveluihin 40 000 euroa.

Perusturvalautakunnan osalta merkittävimmät muutokset koskivat vanhuspäalveluitä ja sairaanhoitoa. Vuoden 2016 talousarviossa Virtain vuodeosaston pitkäaikaisosasto oli siirretty koti- ja vanhustyön alaisuuteen tehostetun palveluasumisen yksiköksi. Kuitenkin keväällä 2016 osasto palautui takaisin vuodeosaston alaisuuteen. Tämä aiheutti tarpeen siirtää koti- ja vanhustyön määrärahoja sairaanhoidon tulosalueelle, vuodeosaston lisämäärärahan tarpeeksi muodostui n. 650 000 euroa tulojen lisäys huomioiden. Lisäksi lääkäripalveluihin tarvittiin n. 80 000 euron lisämääräraha, mutta myös tuloarviota korotettiin.

Vuoden 2016 tilikauden ylijäämä on 2.331 090,81 € (vuonna 2015, 2 082 510,29 €). Vuoden 2016 tilikauden ylijäämä on toiminnallinen ylijäämä tilikauden 2015 tapaan lukuunottamatta kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisestä johtuvaa 310 000 euron satunnaista tuottoa. Tilikauden ylijäämässä on huomioitu uuden yhtenäiskoulukampuksen rakentamiseen kirjattu 1.000.000 euron investointivaraus. Vapaaehtoinen varaus lisää kertynyttä poistoeroa, jota puretaan tuloksenkorjauseränä tulevina vuosina koulurakennuksen valmistuttua. Investointivaraus puretaan viimeistään tilikaudella, jolloin hyödykkeestä, johon varaus on kohdistettu, aletaan tehdä suunnitelman mukaisia poistoja. Poistoeron vähennystä kirjataan kohteen suunnitelmapoistojen suhteessa niitä pienentäen.

Vuoden 2016 ylijäämään vaikuttavat verotulojen ja erityisesti valtionosuuksien hyvä toteuma sekä tiukan talousarvion mukanaan tuomat tuottavuutta ja kustannustehokkuutta lisäävät toimenpiteet. Verotulojen toteuma oli odotuksiin nähden yllättävän hyvä alittaen kuitenkin vuoden 2015 toteuman. Verotulot laskivat euromääräisesti 95 833 euroa (-0,4 %). Kunnallisveroa tilitettiin 31 855 euroa (-0,2 %), vähemmän kuin edellisvuonna. Kunnallisveron vähenemiseksi talousarviossa arveltiin 165 699 euron alenemaa vuoden 2015 toteumaan verrattuna. Vuosi 2015 oli yhteisöveron osalta poikkeuksellisen hyvä jolloin yhteisöveron tuotto kasvoi merkittävästi (300 536 euroa/16,1 %). Vuonna 2016 yhteisövero puolestaan aleni 84 354 euroa (3,9 %), mutta talousarvio ylittyi 425 816 euroa. Kiinteistöveron tuotto nousi 20 377 eurolla (1,1 %). Talousarviossa 2016 kaikki verotulot yhteensä arvioitiin 523.559 € pienemmiksi.

Valtionosuudet toteutuivat talousarviota suurempina. Edelliseen vuoteen nähden valtionosuudet kasvoivat 1 259 816 euroa. Talousarviossa valtionosuudet arvioitiin 410 484 € alaisemmiksi.

Taulukko 4 Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	Keskimäärin
Valtionosuudet	23 805 944	22 546 128	22 161 865	21 230 458	20 334 110	18 810 980	21 481 581
Muutos %	5,6 %	1,7 %	4,4 %	4,4 %	8,1 %	7,2 %	5,2 %
Verotulot	21 906 976	22 002 809	21 834 500	21 164 982	20 267 677	19 907 134	21 180 680
Muutos %	-0,4 %	0,8 %	3,2 %	4,4 %	1,8 %	-1,7 %	1,3 %
Toimintatuotot	10 971 352	11 094 950	11 525 418	11 821 799	11 722 388	10 603 806	11 298 286
Muutos %	-1,1 %	-3,7 %	-2,5 %	0,8 %	10,5 %	3,3 %	1,3 %
Yhteensä	56 684 272	55 643 887	55 521 783	54 217 239	52 324 175	49 321 920	53 960 546
Muutos %	1,9 %	0,2 %	2,4 %	3,6 %	6,1 %	2,6 %	2,8 %

Yllä toimintatuotoista on vähennetty Ruoveden ulkoiset toimintatuotot sisältäen Ruoveden kunnan maksuosuuden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Toimintatuotot ilman Ruoveden vaikutusta alenivat hieman (123 600 euroa). Käyttötalouden toteumat käsitellään tarkemmin seuraavassa osassa.

Toimintatuotot toteutuivat 298 085 euroa alhaisempina kuin tilinpäätöksessä 2015. Myyntituotot alenivat merkittävästi johtuen kaukolämpöliiketoiminnan yhtiöittämisestä, jonka seurauksena kaukolämpömyynti ei tuloudu suoraan kaupungin kirjanpitoon. Vuokratuotot puolestaan nousivat Virtain Energia Oy:ltä perittävien vuokrien johdosta. Maksutuottojen kasvu oli myös merkittävä mm. taksojen korotusten johdosta, muissa tuottolajeissa muutokset olivat euromääräisesti alhaisempia. Talousarvioon nähden toimintatuotot toteutuivat kokonaisuudessaan 390 134 euroa (1,2 %) korkeampina.

Taulukko 5 Toimintatuotot tuottolajeittain 2015–2016

TOIMINTATUOTOT	2016	2015	Muutos EUR	Muutos %
MYYNTITUOTOT	24 095 681	25 575 524	-1 479 843	-5,8 %
MAKSUTUOTOT	5 390 260	4 959 960	430 300	8,7 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 366 344	1 357 984	8 350	0,6 %
VUOKRATUOTOT	2 095 751	1 468 138	627 614	42,7 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	351 050	235 556	115 494	49,0 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	33 299 077	33 597 162	-298 085	-0,9 %

Toimintakulut kokonaisuudessaan kasvoivat n. 1 008 milj. euroa. Henkilöstökulut alenivat merkittävästi johtuen yhtiöittämisen vaikutuksesta henkilöstön määrään. Palvelujen ostot puolestaan kasvoivat Keiturin Sote Oy:ltä ostettavien palvelujen johdosta, mutta myös erikoissairaanhoidon menojen lisäys vaikutti palveluostojen kasvuun. Avustukset ja aineet ja tarvikkeet alenivat edelliseen vuoteen verrattuna, ulkoiset vuokrat kasvoivat mm. koulujen väistöilöiden järjestämisen johdosta, mutta myös muut vuokrat ovat kasvaneet johtuen vuokravaatepalveluiden erilaisesta kirjauskäytännöstä verrattuna vuoteen 2015.

Taulukko 6 Toimintakulut kululajeittain 2015–2016

TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	2016	2015	Muutos EUR	Muutos %
HENKILÖSTÖKULUT	-18 546 644	-34 093 242	15 546 597	-45,6 %
PALVELUJEN OSTOT	-45 656 756	-28 508 051	-17 148 704	60,2 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 207 610	-4 566 446	358 837	-7,9 %
AVUSTUKSET	-2 832 386	-3 281 439	449 053	-13,7 %
VUOKRAT	-1 672 572	-1 470 783	-201 789	13,7 %
MUUT KULUT	-285 079	-272 648	-12 430	4,6 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-73 201 046	-72 192 609	-1 008 437	1,4 %

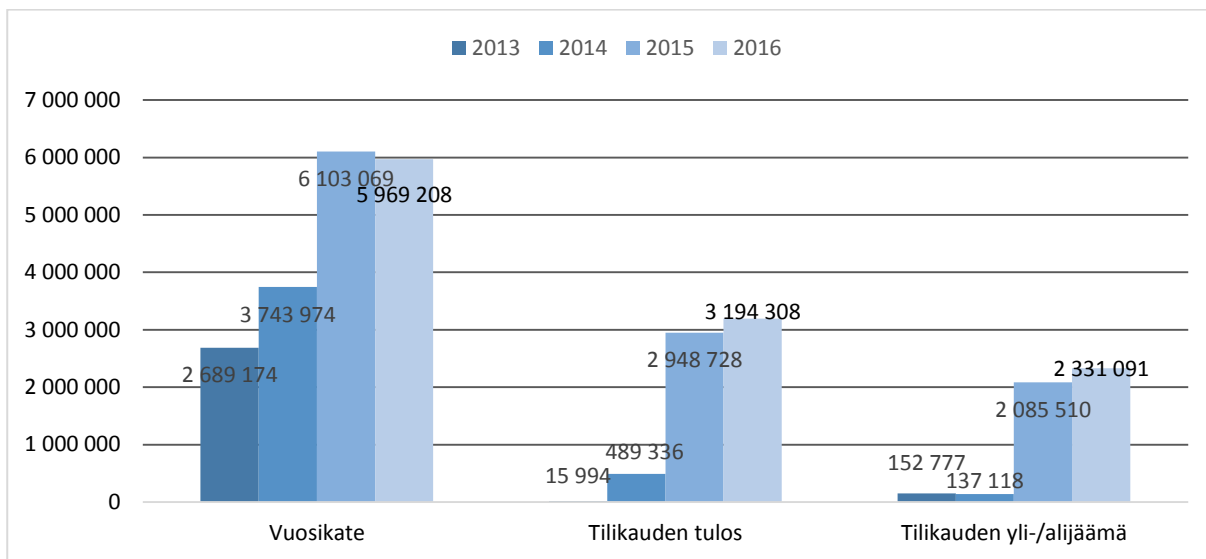
Toimintakate heikkeni 1 306 522,45 euroa tarkoittaen, että tämän verran enemmän palvelutuotannosta rahoitetaan verorahoituksella edellisvuoteen nähden. Valtionosuudet ja verotulot olivat yhteensä 1 163 982,77 euroa edellisvuotta korkeammat. Vuosikate heikkeni edellä mainittujen seikkojen vaikutuksesta 133 860,47 euroa (vrt. tp 2015). Vuosikate riitti kattamaan tilikauden poistot.

Tilikauden lopussa nostettiin ensimmäinen erä 639 750 euroa Vihriälä-kodin rakentamiseen liittyvästä korkotukilainasta.

Toiminnan rahavirta riitti kattamaan investointien rahavirran siten, että yhteenlaskettu toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen. Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Hyvinvoiva kuntatalous pystyy pitkällä aikavälillä investointien omarahoittamiseen. Kulunut tilikausi on hyvä lähtökohta tulevat investointitarpeet huomioiden.

Investointeihin käytettiin rahaa bruttona 5,465 M€, mikä oli noin 1,990 M€ enemmän kuin vuotta aiemmin. Investointien rahoitusosuudet kehittyivät myönteisesti, merkittävimpana Vihriälän ryhmäkodin rakentamiseen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta saatava avustus. Kassavarat vähenivät 0,513 M€. Poistot säilyivät vuoden 2015 tasolla, koska vuoden 2016 investoinneista useat ovat tilivuoden 2016 lopussa vielä keskeneräisiä eikä poistoja niistä ole aloitettu. Tilikauden tulokseen vaikuttaa positiivisesti myös kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisestä aiheutunut kertaluonteinen liikeyrvo tuloutumisesta aiheuttanut voitto (310 000 euroa), joka sisältyy satunnaisiin tuottoihin.

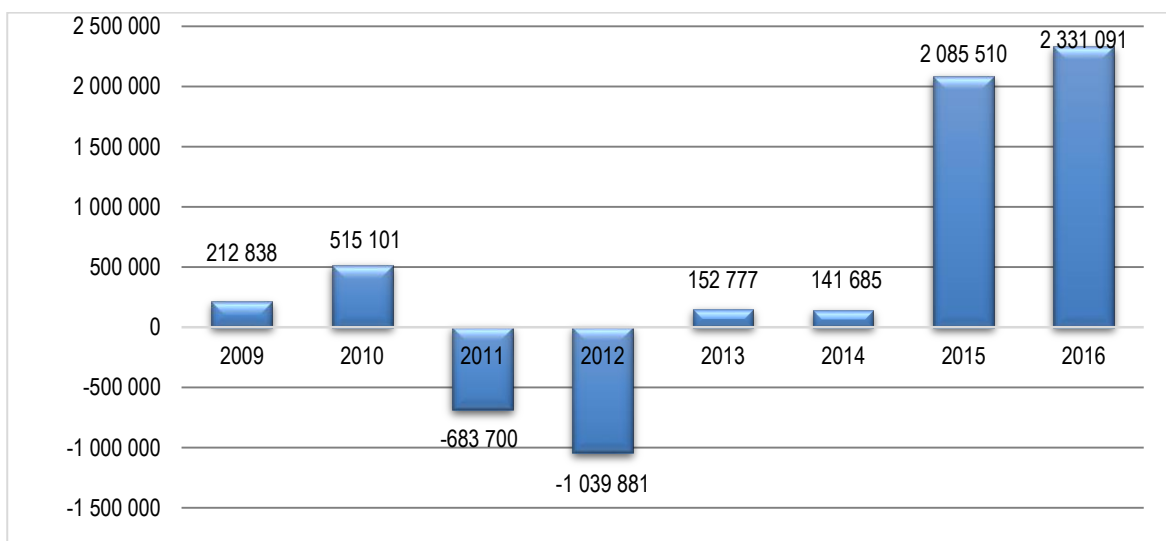
Vuosikatteen, tilikauden tuloksen ja tilikauden yli-/alijäämän kehitys viimeiseltä neljältä vuodelta on esitetty alla olevassa kuviossa.



Kuvio 5 Vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä

Vuodet 2011 ja 2012 olivat alijäämäisiä. Neljäs perättäinen ylijäämäinen tilikausi on katkaissut alijäämäkierteen toistaiseksi.

Tilikauden yli-/alijäämät viimeiseltä kahdeksalta vuodelta on esitetty alla:



Kuvio 6 Tilikauden yli-/alijäämät 2009-2016

10.1 Kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa

Toimintatuottoja, -menoja ja -katetta verrataan ilman Ruoveden palvelutuotantoa vuoden 2015 tilinpäätöksen lukuihin.

Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot yhteensä vähenivät 1,1 % (123 600 euroa). Toimintatuottojen kokonaisvähenitys on kaikkien tulolajien yhteenlaskettu vaikutus. Merkittävimmin vähenivät myyntituotot kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisen myötä, suhteellinen muutos nousee korkeammaksi kuin edellä, koska koko kaupungin luvuissa Ruoveden maksuosuus näkyy myyntituottojen ryhmässä. Kuten edellä on todettu, vuokratuottojen kasvu johtuu myös pääosin kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisestä. Maksutuottojen kasvu on merkittävin sosiaalitoimen asiakasmaksuissa johtuen tehostetun palveluasumisen paikkojen lisäyksestä. Myös avoterveydenhuollon asiakasmaksut ovat nousseet johtuen sekä käyntimäärien kasvusta että maksujen korotuksista.

Taulukko 7 Toimintatuotot tuottolajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa.

TOIMINTATUOTOT	TOT2016	TOT2015	ERO EUR	ERO %
MYYNTITUOTOT	3 992 811	5 270 054	-1 277 243	-32,0 %
MAKSUTUOTOT	3 444 783	3 144 161	300 622	8,7 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 329 763	1 243 025	36 738	2,9 %
VUOKRATUOTOT	2 026 308	1 346 046	680 263	33,6 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	227 685	91 665	136 020	59,7 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 021 351	11 094 951	-123 600	-1,1 %

Toimintakulut yhteensä kasvoivat 0,957 milj. euroa eli 1,9 %. Perusturvan osalta henkilöstökulut alenivat merkittävästi yhtiöittämisestä johtuen, mutta palveluostot puolestaan kasvoivat. Sivistystoimen henkilöstökulut alenivat noin 322 000 euroa ja teknisen toimen noin 905 000 euroa. Teknisen toimen henkilöstökulujen aleneminen johtui pääosin terveyskeskuksen ja vanhainkodin laitoshuoltajien siirtymisestä perusturvan ja edelleen Keiturin Sote Oy:n palvelukseen sekä kaukolämpölaitoksen henkilökunnan siirtymisestä Virtain Energia Oy:n palvelukseen. Avustusten alenemiseen on merkittävimmin vaikuttanut tuetun ja tehostetun palveluasumisen palvelusetelin poistuminen (394 000 euroa).

Kokonaisuutena merkittävimmät kustannusten kasvuun vaikuttavat tekijät olivat tehostetun asumispalvelun paikkojen lisäys sekä yläkoulun ja lukion väistötiloihin liittyvät kasvaneet vuokratkustannukset ja tarvikehankinnat.

Taulukko 8 Toimintakulut kululajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa

TOIMINTAKULUT	TOT2016	TOT2015	ERO EUR	ERO %
HENKILÖSTÖKULUT	-16 533 743	-24 858 450	8 324 706	-33,5 %
PALVELUJEN OSTOT	-28 130 098	-18 404 692	-9 725 405	52,8 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 428 493	-3 598 060	169 568	-4,7 %
AVUSTUKSET	-2 325 946	-2 788 844	462 898	-16,6 %
VUOKRAT	-660 418	-470 073	-190 345	40,5 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-247 572	-248 666	1 095	-0,4 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-51 326 269	-50 368 785	-957 484	1,9 %

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO**10.2 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (=ulkoinen)**

1000 euroa	2016	2015
Toimintatuotot	33 299	33 597
Toimintakulut	-73 201	-72 193
Toimintakate	-39 902	-38 595
Verotulot	21 907	22 003
Valtionosuudet	23 806	22 546
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11	11
Muut rahoitustuotot	248	254
Korkokulut	-100	-111
Muut rahoituskulut	0	-5
	158	150
Vuosikate	5 969	6 103
Poistot ja arvonalentumiset	-3 085	-3 154
Satunnaiset tuotot	310	
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	3 194	2 949
Tilinpäätössiirrot	-863	-863
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 331	2 086

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	45,49	46,54
Vuosikate/Poistot, %	193,50	193,50
Vuosikate, euroa/asukas	863,5	871,6
Asukasmäärä, 31.12.2015	6913	7002

Toimintatuotot/toimintakulut -tunnusluvussa näkyy Ruovedelle tuotettujen sote-palveluiden vaikutus tunnuslukua parantavas-

ti, sillä Ruovesi maksaa omat kustannuksensa Virtain kaupungille täysimääräisenä, jolloin toimintatuotot kattavat toimintakulut näiltä osin. Ruoveden vaikutus on n. 22 M€.

Tunnusluku heikkeni hieman vuoteen 2015 verrattuna johtuen toimintakulujen kasvusta.

Virtain osalta tunnusluku on vuonna 2016 21,4 (22,0, v. 2015).

Vuosikate/poistot -tunnusluku kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä korvausinvestointeihin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikate heikkeni hieman edelliseen vuoteen nähden ollen kuitenkin edelleen hyvällä tasolla pääosin hyvin toteutuneiden valtionosuuksien johdosta. Vuosikate riittää kattamaan poistot. Vuosikate kasvoi asukasta kohden n. 8 euroa

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO**10.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut**

1000 €	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 969	6 103
Satunnaiset erät, netto	310	
Tulorahoituksen korjauserät	-462	-4
	<hr/> 5 817	<hr/> 6 099
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 465	-3 475
Rahoitusosuudet investointeihin	675	519
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	296	5
	<hr/> -4 494	<hr/> -2 951
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 322	3 149
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-94	-18
Antolainasaamisten vähennykset	11	
	<hr/> -83	<hr/> -18
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	640	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-702	-852
	<hr/> -62	<hr/> -852
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 689	-271
	<hr/> -1 689	<hr/> -271
Rahoituksen rahavirta	-1 835	-1 142
Rahavarojen muutos	-513	2 007
Rahavarat 31.12	7 541	8 054
Rahavarat 1.1	8 054	6 047

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Investointien tulorahoitus	124,6	206,5
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, t€	2 768	-1 889
Lainahoitokate	7,6	6,5
Kassan riittävyys, pv	34,6	38,4
Asukasmäärä	6913	7002

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku on erinomainen.

Rahavirran kertymällä investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Kertymä ei saisi muodostua negatiiviseksi. Kertymä parani edelliseen vuoteen nähden, sillä toiminnan rahavirta riitti kattamaan investoinnit.

Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2.

Kassan riittävyys mittaa, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla. Kassan riittävyys suhteessa vuoteen 2015 hieman heikkeni.

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO

10.4 Tase ja sen tunnusluvut

	2016	2015		2016	2015
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	764	872	I PERUSPÄÄOMA	23 750	23 750
AINEETTOMAT OIKEUDET	764	872	III MUUT OMAT RAHASTOT	336	336
II AINEELLISET HYÖDYKKEET	36 609	34 866	IV EDELLISTEN TILIK:N YLI-/ALIJÄÄMÄ	14 266	12 181
MAA- JA VESIALUEET	4 993	5 060	V TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 331	2 086
RAKENNUKSET	22 328	22 376	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	3 767	2 904
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	5 333	5 827	POISTOERO	1 278	1 415
KONEET JA KALUSTO	285	300	VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 489	1 489
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	197	206	C PAKOLLISET VARAUKSET		
ENNAKKOMAKS JA KESKENER. HANKINNAT	3 472	1 097	MUUT PAKOLLISET VARAUKSET		
III SIOITUKSET	8 094	7 775	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	657	442
OSAKKEET JA OSUUDET	7 721	7 484	VALTION TOIMEKSIANNOT	0	1
MUUT SAAMISET	373	290	LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	657	441
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	330	339	E VIERAS PÄÄOMA	14 213	14 916
VALTIONTOIMEKSIANNOT	0	1	I PITKÄAIKAINEN	5 446	5 449
LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET	330	338	LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	4 195	4 262
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 524	12 764	LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ		
I VAIHTO-OMAISSUUS	55	103	OSTOVELAT	5	6
AINEET JA TARVIKKEET	48	95	LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	1 246	1 182
VALMIIT TUOTTEET / TAVARAT	7	8	II LYHYTAIKAINEN	8 766	9 467
II SAAMISET	5 928	4 608	LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	706	702
PITKÄAIKAISET SAAMISET	1 955	1 715	LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ		
LAINASAAMISET	1 955	1 715	SAADUT ENNAKOT	85	127
LYHYTAIKAISET SAAMISET	3 973	2 893	OSTOVELAT	5 531	2 606
MYYNTISAAAMISET	2 368	2 124	MUUT VELAT	356	911
LAINASAAMISET	5		SIIRTOVELAT	2 087	5 121
MUUT SAAMISET	893	423			
SIIRTOSAAMISET	707	346			
III RAHAT JA PANKKISAAMISET	7 541	8 054			
VASTAAVAA	59 321	56 615	VASTATTAVAA	59 321	56 615

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	75,0	73,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	17,9	18,9
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	16 597	14 267
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	2 401	2 038
Lainakanta 31.12., 1000 €	4 901	4 963
Lainakanta 31.12., €/asukas	709	709
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Asukasmäärä	6913	7002

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttöuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa. Taseen tunnusluvut ovat hyvät.

10.5 Kaupungin kokonaistulot ja -menot vuonna 2016

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	33 299 076,79	Toimintakulut	73 201 046,22
Verotulot	21 906 975,91	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	23 805 944,00	Korkokulut	100 069,85
Korkotuotot	11 035,70	Muut rahoituskulut	355,81
Muut rahoitustuotot	247 647,89	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot	310 000,00	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakoll.varausten muutos	
- pysyvien vast.hyödykk		- pakoll.va.lis(+),väh(-)	0
luovutusvoitot	-462 404,93	Pys.vast.hyöd.luov.tappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet inv.meno	674 773,76	Investointimenot	5 465 051,71
Pys.vast.hyöd.luov.tulot	295 862,12	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaam.lisäys	94 085,90
Antolainasaamisten vähennys	11 047,95	Pitkäaik.lain.vähennys	702 176,00
Pitkäaik.lain.lisäys	639 750,00	Lyhytaik.lainojen vähennys	
Lyhytaik.lainojen lisäys		Oman pääoman vähennys	
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	80 739 709,19	Kokonaismenot yhteensä	79 562 785,49

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 80 789 709,19 - 79 612 785,49

1 176 923,70

Muut maksuvalmiuden muutokset [1 689 495,15] - [512 571,45]

1 176 923,70

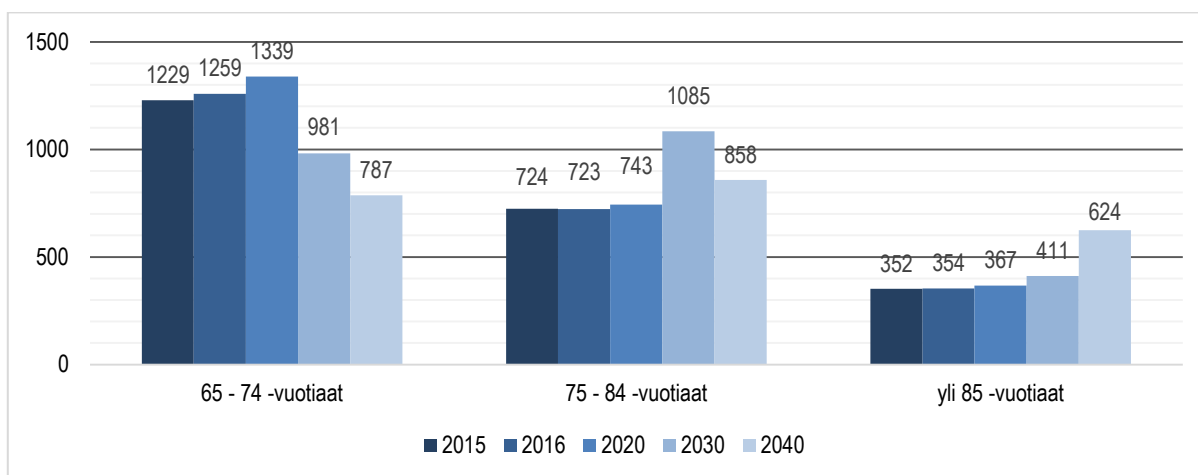
Ero

-

11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä

Virtain kaupungin väestöennuste aina vuoteen 2040 saakka on aleneva ja ikääntyvä. Huoltosuhteen kasvaminen on väistämätöntä. Tulevaisuudessa ikärakenteen muutoksesta johtuva palvelutarpeen kasvu tulee nostamaan koti- ja vanhustyön kustannuksia merkittävästi. Tilastokeskus on laatinut vuonna 2015 väestöennusteen, jonka mukaan Virroilla vuonna 2030 olisi 6 006 asukasta. Viime vuosina väkiluku on vähentynyt yli 100 asukkaalla vuosittain, vuonna 2016 väestön väheneminen oli kuitenkin ensimmäisen kerran useaan vuoteen alle sadan (-89). Tällä trendillä laskettuna asukaslukuennuste on pienempi kuin Tilastokeskuksen ennuste, ollen 5 653 asukasta.

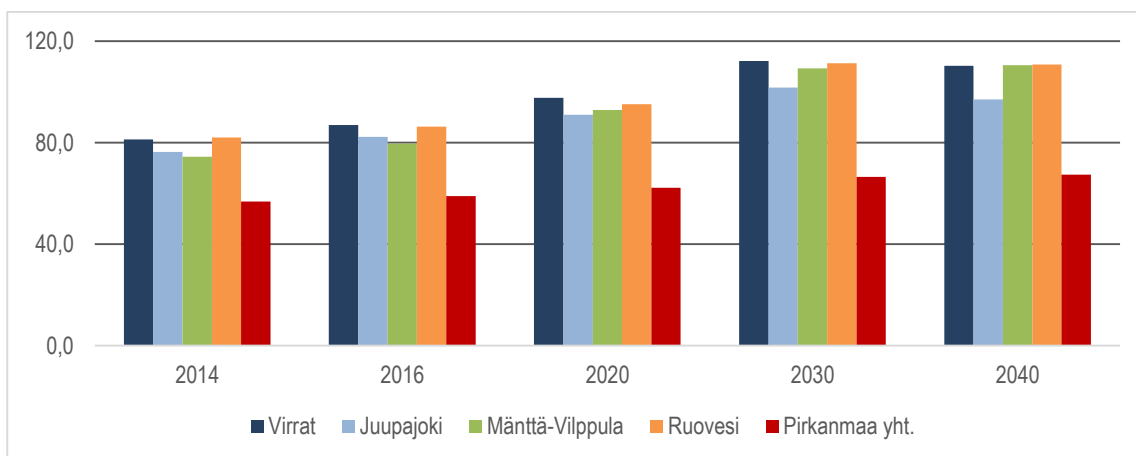
Ikääntyvän väestön määrä kasvaa ennusteen mukaan voimakkaasti vuoteen 2030 saakka. Ennusteesta on huomattavissa, että 0-15-vuotiaiden määrä on vähenevä, samoin työikäisten määrä. Kehitys tulee näkymään kaupungin taloudessa verotulojen toteumassa sekä kasvaneessa palvelutarpeessa.



Kuvio 7. Väestökehitys ikärakenne huomioiden

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden osuus vuonna 2030 tulee Virroilla olemaan n. 25 % väestöstä, kun se vuonna 2010 oli n. 13 % väestöstä ja vuonna 2016 hieman yli 15 % väestöstä.

Väestöllinen huoltosuhde kertoo kuinka monta ei-työikäistä eli "huollettavaa" on yhtä työikäistä kohden. Korkea huoltosuhteen arvo tarkoittaa, että lasten ja nuorten ja/tai vanhusten osuus väestöstä on alueella suuri. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhde kasvaa Ylä-Pirkanmaalla ja myös koko Pirkanmaalla. Virroilla huoltosuhde vuonna 2016 oli 86,9 tarkoittaen että alle 15-vuotiaita ja 65-vuotta täyttäneitä on 87 sataa työikäistä (15 - 64-vuotiaat) kohti. Ennusteen mukaisesti väestöllinen huoltosuhde on Virroilla Ylä-Pirkanmaan korkein, mutta Ruovedellä lähes yhtä korkea.



Kuvio 8. Huoltosuhteen kehitys Ylä-Pirkanmaalla ja Pirkanmaalla

Edellä mainitut seikat tulevat vaikuttamaan palvelutarpeeseen ja ne onkin huomioitu palvelujen tuotannossa lisäämällä ikäihmisten asumispalvelujen tarjontaa. Vuoden 2016 aikana tehostetun palveluasumisen ostopalvelupaikkoja Ainalassa ja Liljannekodissa on lisätty.

Taulukko 9. Paikkatarve-ennuste

Paikkatarve valtakunnallisten suositusten mukaan laskettuna (lähde Sotkanet 2015)	2016	2020, ennuste	2030 ennuste
yli 75-vuotiaiden määrä	1077	1110	1496
Kotona asuu 91–92 %	985	1016	1369
Kotona asuvista säännöllinen kotihoito 9 - 10 %	102	111	150
6 % tarvitsee tehostettua palveluasumista	65	67	90
3 % asuu vanhainkodeissa	32	33	45
Paikkatarve yhteensä vanhainkoti ja palveluasuminen	97	100	135

Maaliskuussa 2017 on toimintansa aloittanut Attendo Oy:n 30 –paikkainen tehostetun palveluasumisen yksikkö ja kaupungin oma 30 –paikkainen muistisairaiden yksikkö Vihriälä –koti valmistuu loppuvuonna 2017. Paikkojen lisäyksellä on merkittävä vaikutus kaupungin menorakenteeseen tulevina vuosina. Alla taulukossa on kuvattu vuoden 2016 lopun paikat ja suunnitellut paikkamäärät Attendo Keiturin ja Vihriälä-kodin valmistumisen jälkeen. Vihriälä-koti tulee toteutumaan 30 –paikkaisena yksikkönä, jonka jälkeen tehostetun palveluasumisen paikat riittävät vastaamaan tarpeeseen tulevaisuudessa.

Taulukko 10. Virtolaisten paikkamäärät vuoden 2017 alussa ja 2018

	Laitoshoidon paikat	Tehostettu palveluasuminen	Tuettu palveluasuminen	Paikkamäärä 2017 jälkeen laitos / tehostettu / tuettu palveluasuminen
kaVanhainkoti	72	-	-	28/40/-
Ainala	-	27	2	-/27/2
Liljannekoti (Mertokari)	-	13	-	-/13/-
Lustikulta (Vantaa)	-	1	-	-/1/-
Harjukoti (Ruovesi)	-	2	-	-/2/-
Attendo Keituri	-	-	-	-/30/-
Vihriälä-koti	-	-	-	-/30/-
Yhteensä	72	43	2	28/143/2

Valtakunnallinen suositus ympärivuorokautisen hoidon henkilöstön vähimmäismääräksi on 0,5-0,6 hoitotyöntekijää asiakasta kohden vuorokaudessa. Korkeampi vaihtoehto vähimmäismitoitukseksi (0,6) on suositeltavaa silloin, kun asiakkailta on vaikeita somaattisia tai käytösoireita tai kun hoitoympäristön koko ja/tai rakenteelliset puitteet aiheuttavat henkilökunnan lisätarpeita. Hyvä henkilöstön mitoitus ympärivuorokautisessa hoidossa on 0,7-0,8. Muuta henkilökuntaa asumispalveluja ja laitoshoidtoa tarjoavissa yksiköissä tarvitaan kokemusten mukaan n. 0,1-0,15 työntekijää asukasta kohden.

Ikääntyvän väestön kasvu luo paineita käyttötalouteen rakennuksen investointikustannuksen lisäksi. Vihriälä-koti 30-paikkaisena tarkoittaa nettokäyttötalouden osuutta vuositasolla noin 1 000 000 euron lisäystä. Tässä on huomioitu asia-

kasmaksutulot, henkilöstömenot, hoitotarvikkeet ja lääkkeet sekä kiinteistökustannukset. Tämän lisäksi tuki syntyy myös lainapääomalle rahoituskustannuksia, joita ei tässä huomioida, vaan ne ovat osana kaupungin kokonaisrahoituskustannuksia.

Samaan aikaan Valtionosuusuudistuksen seurauksena Virtain kaupungin valtionosuus tulee pienentymään. Valtiovarainministeriö on laskenut valtionosuusuudistuksen leikkaavan Virtain osalta valtionosuutta 0,8 M€.

Vuoden 2014 tasolla tehty siirtymätasauslaskelma antaa Virroille seuraavan tuloksen:

Uuden järjestelmän mukainen valtionosuus (vuoden 2014 tasolla)	21 768 289
Vanhan järjestelmän mukainen valtionosuus (vuoden 2014 tasolla)	22 621 190
Valtionosuusjärjestelmän muutoksesta aiheutuva muutos yhteensä	-852 901
Valtionosuusjärjestelmän muutoksesta aiheutuva muutos, € / asukas	-115,51

Valtionosuusuudistuksessa päätettiin, että järjestelmän muutoksen vaikutusta kunnan valtionosuuteen (laskettuna vuoden 2014 tasossa) rajataan viiden vuoden siirtymäajaksi. Päätettiin, että järjestelmän muutoksesta saa aiheutua yksittäisen kunnan valtionosuuteen korkeintaan

- 50 euroa/asukas - suurin muutos vuonna 2015 (vähennys tai lisäys)
- 100 euroa/asukas - suurin muutos vuonna 2016 (vähennys tai lisäys)
- 180 euroa/asukas - suurin muutos vuonna 2017 (vähennys tai lisäys)
- 260 euroa/asukas - suurin muutos vuonna 2018 (vähennys tai lisäys)
- 380 euroa/asukas - suurin muutos vuonna 2019 (vähennys tai lisäys)

Ilman siirtymäjärjestelyä Virtain valtionosuus olisi vähentynyt -116 €/asukas heti uuden järjestelmän tullessa voimaan vuonna 2015. Siirtymätasauksesta johtuen Virtain valtionosuus kuitenkin muuttuikin vuonna 2015 vain vuoden 2015 sallittuun rajaan saakka eli -50 €/asukas (-369 200 euroa) ja Virtain kaupungille hyvitetiin loppuosa eli $116 - 50 = +66$ €/asukas ($852 901 - 369 200 = +483 701$ euroa).

Vuonna 2016 siirtymätasaus saa olla enintään 100 euroa per asukas. Siirtymätasauksesta johtuen Virtain valtionosuus kuitenkin muuttuu vuonna 2016 vain vuoden 2016 sallittuun rajaan saakka eli -100 €/asukas (-738 400 euroa) ja Virtain kaupungille hyvitetiin loppuosa eli $116 - 100 = +16$ €/asukas ($852 901 - 738 400 = +114 501$ euroa).

Taulukko 11 Siirtymätasauksen vaikutus Virtain valtionosuuteen

Vuosi	Muutos eu-roina	Muutos / asukas	Muutos euroa / asukas	Maksimi muutos €/asukas	Tasaus €/asukas	Tasaus	Muutos €
2015	-852 901	-115,51	-50	-65,51	483701	-369 200	
2016	-852 901	-115,51	-100	-15,51	114501	-738 400	
2017	-852 901	-115,51	-180	0		-852 901	

Vuodesta 2017 eteenpäin Virrat ei saa enää tasauserää järjestelmämuutoksesta. Vuodesta 2017 alkaen järjestelmämuutoksen vaikutus on kokonaisuudessaan voimassa ja Virtain valtionosuus on 116 euroa/asukas pienempi, mitä se olisi, jos vuoden 2014 loppuun saakka voimassa ollut valtionosuuslainsäädäntö olisi edelleen voimassa.

Hallituksen esitys maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi tarkoittaa toteutuessaan myös valtionosuusjärjestelmän uudistusta.

Kunnilta maakunnille siirtyviä kustannuksia vastaava osuus rahoituksesta siirretään maakunnille. Rahoituksen siirtäminen toteutetaan siirtämällä valtionosuuksia ja verotuloja kunnilta maakunnille. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksista sekä lisäosista esitetään siirrettäväksi siirtyviä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia vastaava laskennallinen osuus maakunnille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahoittamiseksi on esitetty liitettäväksi erillinen osuus, joka kohdistetaan maakunnille ja kunnille (ns. HYTE-kerroin). Muutosten seurauksena kuntatalouden tulorakenne muuttuu. Kustannusten ja tulojen siirron yhteisvaikutukset aiheuttavat suuria eroja kuntien välillä: osa hyötyy ja osa menettää. Näiden muutosten kohtuullistamiseksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä on uudistettava. Uudistuksessa taloudellisia vaikutuksia rajoitetaan jatkossa toistaiseksi pysyvällä, niin kutsutulla sote-siirron muutosrajoittimella. Voimaantulo-

vuotta koskevassa siirrossa käytetään tilinpäätösten 2017 ja vuoden 2018 talousarvioiden keskiarvotietoa ja lopullisesti siirrettävien tehtävien kustannukset ja tulot määräytyvät vuoden 2018 tilinpäätöstietojen perusteella

12 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta.

Virtain kaupungin taseessa on 14 266 117,59 euroa edellisten tilikausien ylijäämää.

Virtain kaupunginhallitus esittää tilikauden 2016 3 194 308,39 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tehdään 1 000 000 euron investointivaraus yhtenäiskoulukampuksen rakentamishankkeeseen
2. Tuloutetaan aiemmin tehtyjä poistoeroja suunnitelmien mukaisesti 136 782,42 euroa.
3. Ylijäämä 2 331 090,81 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien ylijäämään.

13 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaupungin tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöistä on pääomaosuusmenetelmällä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy.

13.1 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus jaetaan omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaan. Omistajaohjaus on kunnan edustajien päätösvallan käytön ohjaamista. Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita annetaan kunnan toimielimille ja viranhaltijoille. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista päättää valtuusto. Yhtiökokousedustaja on ollut vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden yhtiökokouksissa. Vuodelle 2016 asetettujen tavoitteiden toteuma on käsitelty osassa II Talousarvion toteutuminen.

13.2 Omistukset 2016

VIRTAIN KAUPUNGIN KONSERNI

OMISTUKSET KUNNAN KONSERNISSA 2016

TYTÄRYHTEISÖT:	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus osuus	Kuntakonsernin osuus		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Kiint.Oy Virtain Vuokratilat	Virrat	100%	100%	814 041,99	5 918 110,04	0,00
Virtain Yrityspalvelu Oy	Virrat	100%	100%	-1 592 973,93	2 863 417,81	55 141,86
Kiint.Oy Killinpolku	Virrat	75%	75%	39 761,77	408 376,04	-8 021,25
Kiint.Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	Virrat	100%	100%	-95 310,53	863 528,78	-1 809,00
Kiint.Oy Virtain Veteraanit	Virrat	100%	100%	21 134,80	10 507,64	0,00
Kiint.Oy Tyrkönrivi	Virrat	100%	100%	9 522,04	104 512,68	-587,37
Keiturin Sote Oy	Virrat	100%	100%	301 588,28	4 121 572,38	269 088,81
Virtain Energia Oy	Virrat	100%	100%	407 200,17	700 482,98	94 785,70
Virtain Jäähalli Oy	Virrat	62,80%	62,80%	167 338,09	193 380,44	-6 295,79
				72 302,67	15 183 888,79	402 302,96
KUNTAYHTYMÄT:						tilikauden yli/alijäämästä
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	Tampere	1,56%	1,56%	3 362 222,68	5 241 303,07	254 883,63
Pirkanmaan Liitto	Tampere	1,68%	1,68%	28 362,05	17 272,26	1 536,98
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	0,90%	0,90%	598 145,07	99 698,22	1 684,20
				3 988 729,80	5 358 273,54	258 104,82
OSAKKUUSYHTEISÖT:						
Virtain Virastotalo Oy	Virrat	24,90%	24,90%	695 525,18	3 657,26	780,34
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	Virrat	41,60%	41,60%	6 184 594,01	15 443 771,84	580 303,75
					15 447 429,10	581 084,09
ei yhdistellyt						
Kiint.Oy Illansuu	Virrat	39,00%	39,00%	18 881,24	32 521,74	1 394,95
Kiint.Oy Kanttorinrinne	Virrat	39,00%	39,00%	13 099,55	4 154,82	0,00
				31 980,79	36 676,56	1 394,95

13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa

Kiinteistö Oy Tyrkönrivi on kaupunginhallituksen päätöksellä päätetty myydä. Myynti ei toteutunut vuoden 2016 aikana eikä konsernirakenne pienennetty näiltä osin. Virtain kaupunki päätti vuonna 2015 siirtää sosiaali- ja terveydenhuolto- palveluiden tuotannon Keiturin Sote Oy:lle ja yhtiöittää kaukolämpölaitoksen toiminnan sekä siirtää teollisuushallien vuokraustoiminnan Virtain Yrityspalvelu Oy:lle. Virtain Energia Oy:n toiminta alkoi 1.1.2016 ja Keiturin Sote Oy:n toiminta 1.3.2016.

13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä

Uusi kuntalaki tuli osin voimaan vuonna 2015 ja kokonaisuudessaan vuonna 2017 lukien. Kuntalain uudistuksessa painotetaan yleisesti kuntakonsernin kokonaisuutta. Konsernitilinpäätös antaa kuvan kuntakonsernin lainakannan kehityksestä. Alijäämän kattamisvelvollisuutta ja kriisikuntakriteerejä tulisi tarkastella jatkossa kuntakonsernin näkökulmasta seuraavasti:

Kuntalain 118 §:n mukaisesti kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkaalleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on negatiivinen
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämistä konsernitilinpäätösten tiedoista. Tunuslukujen laskentaperusteina käytetään Tilastokeskuksen käyttämiä laskentaperusteita ja kunnan vahvistamaa tuloveroprosenttia.

Alijäämän kattamisvelvollisuus tai kriisikuntakriteerien saavuttaminen ei näytä kuntakonsernin näkökulmasta huolestuttavalta. Kaikilla yllä mainituilla mittareilla tarkasteltuna kaupunkikonsernin tilanne on kunnossa:

- kuntakonsernilla ei ole kertynyttä alijäämää
- vuosikate on voimakkaasti positiivinen
- kuntakonsernin lainamäärä asukasta kohden (2 121 euroa / asukas) on alle puolet kuntakonsernin keskimääräisestä lainamäärästä (5 987 euroa / asukas)
- suhteellinen velkaantuneisuus on alle 50 % ollen 29,5 %.

Kuntakonsernin kehitykseen on kuitenkin kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota.

Kaupunkikonsernin taloudellinen tilanne parantui vuoden 2016 aikana. Toimintatuotot kasvoivat emokunnasta poiketen hieman, menot kasvoivat suhteellisesti hieman enemmän. Osuus omistusyhteisyritysten tuloksesta hieman laski. Toimintakate heikkeni näiden johdosta n. 0,894 M€ eli 2,4 % vuoteen 2015 verrattuna. Vuosikate kasvoi edellisvuoteen verrattuna valtionosuuksien hyvän toteuman sekä rahoituskulujen alenemisen vaikutuksesta. Kuntakonsernin tilikausi päättyi 4,010 M€ ylijäämäiseksi. Parannusta edellisvuodesta on noin 0,256 M€.

1000 euroa	2016	2015	2014
Toimintatuotot	48 131	47 401	47 714
Toimintakulut	-86 371	-84 857	-87 077
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	589	699	555
Toimintakate	-37 651	-36 757	-38 807
Verotulot	21 835	21 930	21 786
Valtionosuudet	24 232	22 980	22 607
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korko- ja muut rahoitustuotot	95	103	132
Korko- ja muut rahoituskulut	-297	-371	-409
	-202	-267	-277
Vuosikate	8 214	7 886	5 309

Taulukko 12. Kaupunkikonsernin kehitys 2015-2016

	2016	2015	MUUTOS EUR	MUUTOS %
TOIMINTATUOTOT	48 130 639,80	47 400 964,81	729 674,99	1,5 %
TOIMINTAKULUT	-86 371 274,38	-84 857 155,46	-1 514 118,92	1,8 %
OSUUS OSAKKUUSYHTEISÖJEN VOITOSTA(TAPPIOSTA)	589 458,61	699 354,58	-109 895,97	-15,7 %
TOIMINTAKATE	-37 651 175,97	-36 756 836,07	-894 339,90	2,4 %
VEROTULOT	21 834 877,12	21 929 876,33	-94 999,21	-0,4 %
VALTIONOSUUDET	24 232 114,00	22 979 994,00	1 252 120,00	5,4 %
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-201 956,26	-267 174,57	65 218,31	-24,4 %
VUOSIKATE	8 213 858,89	7 885 859,69	327 999,20	4,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 086 814,41	-4 102 833,10	16 018,69	-0,4 %
SATUNNAISET ERÄT	36 744,34			
TILIKAUDEN TULOS	4 163 788,82	3 783 026,59	380 762,23	10,1 %
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	3 494,51	12 461,88	-8 967,37	-72,0 %
TILIKAUDEN VEROT	-118 349,88	-24 159,05	-94 190,83	389,9 %
LASKENNALLISET VEROT	-4 598,84	-4 069,31	-529,53	13,0 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-33 971,81	-12 771,62	-21 200,19	166,0 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	4 010 362,80	3 754 488,49	255 874,31	6,8 %

13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Virtain kaupungin uuden konserniohjeen 15.12.2015. Vuoden 2016 alusta alkaen aikaisempaa merkittävästi suurempi osa toiminnasta on toteutettu konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyhteisöjen kautta, joten uudessa konserniohjeessa on annettu entistä tarkemmat ohjeet kaupungin konserniyhtiöiden toiminnalle.

1.5.2015 osin voimaan tulleen uuden kuntalain (410/2015) 14 §:ssä määrätään, että valtuuston tulee päättää omistaja-ohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Edelleen uuden kuntalain 48 §:ssä määritellään konsernijohto. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konserniohjausta koskevat kuntalain säännökset tulevat voimaan seuraavan valtuustokauden alussa 1.6.2017.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtaja vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuuden ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta). Konserniohjeen noudattamista valvoo konsernijohto. Konserniyhteisöt ovat velvollisia raportoimaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Tytäryhteisöillä on velvollisuus antaa kaupungille tilinpäätöksen yhteydessä tiedot taloudellisesta tilanteestaan sekä antaa osavuosikatsaukset kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle (konserniohje 6 §). Kaupunkia konserniyhtiössä edustavien tehtävä on huolehtia, että konserniohjeen periaatteita ja menettelyjä noudatetaan tytäryhtiöissä.

Merkittäviä asiakokonaisuuksia hallinnossa ovat omistajalle tuotettavan lisäarvon turvaamiseksi mm.

- hallituksen koostumus myös asiantuntemusta korostaen ja esteellisyysnäkökohdat huomioiden
- hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden tarkoituksenmukainen kirjallinen määrittely ja hallitustyöskentelyn tehokkuus mukaan lukien hallitustyöskentelyn valmistelun laatu ja
- hallituksen jäsenten edellytykset ja mahdollisuudet paneutua yhtiön asioihin riittävästi.

Henkilöstöpolitiikan osalta edellytetään, että noudatetaan soveltuvin osin kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Johtavaa toimihenkilöä valittaessa on konsernin johdon näkemykset selvitettävä.

Konserniohjauksen tukemiseksi kaupunki on edellyttänyt tytäryhteisöjen yhtiökokouksilta, että tytäryhteisöissä valitaan vastuulliseksi tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun yhteisön osoittama tilintarkastaja. Kaikissa tytäryhteisöissä edellytys on toteutunut jo vuoden 2009 tilintarkastuksessa ja siitä eteenpäin. Tämä keskitetty tilintarkastus palvelee konsernin johtamista ja valvontaa sekä osaltaan varmentaa konsernitalinpäätöksen oikeellisuutta.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kuntakonsernia ja seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle.

13.6 Kaupunkikonsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 euroa	2016	2015
Toimintatuotot	48 131	47 401
Toimintakulut	-86 371	-84 857
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	589	699
Toimintakate	-37 651	-36 757
Verotulot	21 835	21 930
Valtionosuudet	24 232	22 980
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korko- ja muut rahoitustuotot	95	103
Korko- ja muut rahoituskulut	-297	-371
	-202	-267
Vuosikate	8 214	7 886
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 087	-4 103
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-4 087	-4 103
Satunnaiset erät	37	
Tilikauden tulos	4 164	3 783
Tilinpäätössiirrot	3	12
Tilikauden verot	-118	-24
Laskennalliset verot	-5	-4
Vähemmistöosuudet	-34	-13
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 010	3 754

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	55,73	55,86
Vuosikate/Poistot, %	200,98	192,20
Vuosikate, euroa/asukas	1188	1126
Asukasmäärä, 31.12.2016	6913	7 002

Konsernin toimintatuotot/toimintakulut % -tunnusluvussa näkyy vastaavasti kuin emokunnan tuloslaskelmassa Ruovedelle

vastuukuntamallilla tuotettujen Sote-palveluiden vaikutus. Ilman tätä vaikutusta tunnusluvun arvon on 40,0 %.

Vuosikate/poistot -tunnuslukua tulkitaan siten, että kun tunnusluvun arvon on 100 % oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit.

Vuosikate parantui edelliseen vuoteen verrattuna ja se riittää kattamaan poistot. Tunnusluku on hyvällä tasolla.

13.7 Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 euroa	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 214	7 886
Satunnaiset erät, netto	37	
Tilikauden verot	-118	-24
Tulorahoituksen korjauserät	-548	-641
	7 584	7 221
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 906	-4 753
Rahoitusosuudet investointeihin	678	569
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	361	506
	-5 867	-3 678
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 717	3 542
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-118	-27
Antolainasaamisten vähennykset	11	
	-107	-27
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 888	220
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 289	-1 503
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
	599	-1 285
Oman pääoman muutokset	55	8
Muut maksuvalmiuden muutokset	42	-523
Rahoituksen rahavirta	589	-1 826
Rahavarojen muutos	2 306	1 716
Rahavarat 31.12	11 941	9 635
Rahavarat 1.1	9 635	7 918

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Investointien tulorahoitus, %	131,90	188,48
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 1000 €	2 467	-2 557
Lainanhoitokate	5,4	4,4
Kassan riittävyys, pv	45,4	38,4
Asukasmäärä	6913	7 002

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Rahavirran kertymällä investointien omahankintamenosta toteutumisista pidemmällä aikavälillä

Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2.

Kassan riittävyys mittaa monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla.

13.8 Kaupunkikonsernin tase ja sen tunnusluvut

	2016	2015		2015	2015
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	63 234	60 828	A OMA PÄÄOMA	51 572	47 580
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 177	1 256	Peruspääoma	23 750	23 750
Aineettomat oikeudet	1 004	1 094	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3	3
Muut pitkävaikutteiset menot	173	160	Arvonkorotusrahasto	73	92
Ennakkomaksut	0	2	Muut omat rahastot	436	439
AINEELLISET HYÖDYKKEET	52 080	50 137	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	23 299	19 541
Maa- ja vesialueet	5 785	5 743	Tilikauden yli- /alijäämä	4 010	3 754
Rakennukset	35 245	35 854			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 409	5 889	VÄHEMMISTÖOSUUDET	311	271
Koneet ja kalusto	862	894			
Muut aineelliset hyödykkeet	207	219			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 572	1 539			
SIJOITUKSET	9 978	9 435			
Osakkuusyhteisöosuudet	7 004	6 504			
Muut osakkeet ja osuudet	2 807	2 883			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	30	6	B PAKOLLISET VARAUKSET	577	553
Muut saamiset	137	43			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	444	423	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	831	581
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 892	14 241	D VIERAS PÄÄOMA	28 279	26 507
VAIHTO-OMAISSUUS	340	304	Pitkäaikainen	14 658	13 851
SAAMISET	5 612	4 303	Lyhytaikainen	13 621	12 656
Pitkäaikaiset saamiset	606	398			
Lyhytaikaiset saamiset	5 006	3 905			
RAHOITUSARVOPAPERIT	95	95			
RAHAT JA PANKKISAAMISET	11 846	9 540			
VASTAAVAA	81 570	75 492	VASTATTAVAA	81 570	75 492

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	63,8	63,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	29,5	28,4
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	27 309	23 295
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	3 950	3 327
Lainakanta 31.12., 1000 €	14 661	14 062
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 121	2 008
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	30	6
Asukasmäärä	6 913	7 002

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tässä osiossa annetaan kuntalain mukainen selvitys sitovien toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2016 talousarviossa päättänyt käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista sekä tavoitteista sitovasti tulosalueittain. Määräraha on suurin sallittu enimmäismeno ja tuloarvio on tulon alaraja. Tällöin sitova määräraha on menojen ja tulojen erotus, toimintakate. Lautakunta tai johtokunta on voinut tehdä muutoksia menomäärärahaan ja tuloarvioon, mikäli menojen ja tulojen erotus (= toimintakate) on pysynyt samana.

Nuorisokeskus Marttinen on ollut kunnallisena liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Nuorisokeskus Marttiselle oli asetettu vuodelle 2016 + 30.000 euron tulostavoite. Kuntakonsernin tytäryhtiöiden tavoitteet olivat myös sitovia. Yhtiökokousedustaja on vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden kokouksissa.

Investointiosassa valtuusto on myöntänyt toimielimille määrärahat hankeryhmittäin tai hankkeittain. Hankeryhmän ja hankkeen bruttomääräiset määrärahat (sekä tuloarviot että menomäärärahat) ovat valtuustoon nähden sitovia.

Kaupunginvaltuusto on 17.6.2013 hyväksynyt Virtain kaupungin konsernistrategian vuosille 2013–2016 ”Yhteisen tulevaisuutemme tekijät”. Vuosi 2016 oli Virtain konsernistrategian 2013–2016 neljäs toteuttamisvuosi.

Strategian lähtökohtana on *visio*: ”*Virrat, erinomainen paikka elää, asua ja yrittää*”. Konsernistrategian keskeiset tavoitteet yhteisen tulevaisuuden tekijöinä ovat:

1. Turvataan terve kuntatalous, joka turvaa elinvoimaisuuden ja palvelut
2. Otetaan painopisteeksi lapset ja nuoret, sillä heissä on tulevaisuus
3. Virrat on yritysten menestystä tukeva kaupunki, jossa yritykset tulevat kuulluksi
4. Rakennetaan vahva strategisesti tärkeiden yhteistyökumppaneiden verkosto
5. Kuntalaisia kuunnellen – asiakaspalvelua kehittämällä

Näiden yleisten tavoitteiden lisäksi konsernistrategiassa on linjattu tavoitteet toimielimittäin. Vuoden 2016 toiminnallisten tavoitteiden laadinnan lähtökohtana olivat konsernistrategian yhteiset tulevaisuuden tekijät ja toimielinten strategiset tavoitteet aina vuoteen 2016 saakka.

Vuosittain toiminnallisten tavoitteiden tarkoitus on kehittää toimintaa kohti strategisia tavoitteita siten, että strateginen tavoite saavutettaisiin viimeistään vuonna 2016. Sanallisten tavoitteiden määrä on aiempia vuosia maltillisempi. Kuntalain mukaiset sitovat tavoitteet ovat operatiiviset tavoitteet. Kaikkia näitä tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite.

Tässä osassa esitetään taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen) valtuustoon nähden sitovalla tulosaluetasolla sekä operatiivisten tavoitteiden toteutuminen. Tavoitteiden toteutuminen on esitetty hallintokunnittain siten, että lautakuntien hyväksymät sanalliset arviot on liitetty tavoitetaulukoihin.

1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT

Kaupunki omistaa 100 % omistussuhteella Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot, Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit, Kiinteistö Oy Tyrkönrivin, Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan, Virtain Yrityspalvelut Oy:n, Keiturin Sote Oy:n ja Virtain Energia Oy:n. Lisäksi kaupungilla on 75 % omistusosuus Kiinteistö Oy Killinpolusta ja 62,8 % omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä.

1.1 Virtain Yrityspalvelu Oy

Virtain Yrityspalvelu Oy:n tehtävänä on vuokrata omistamia sekä kaupungin omistamia teollisuustiloja yrityksille. Vuonna 2016 yhtiön toiminta kehittyi myönteisesti ja liikevaihto kasvoi n. 19,7 % ja tilikauden tulos oli 55 141,86 euroa positiivinen.

Teollisuustilojen vuokrausaste oli koko vuoden hyvällä tasolla. Yhtiön vuokraustoiminnan tulot kasvoivat, kun Virtain kaupunki siirsi omistamiensa teollisuushallien vuokraustoiminnan Virtain Yrityspalvelu Oy:lle.

1.2 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot

Toiminnan tarkoituksena on turvata edullisesti ja kestävästi riittävä vuokra-asuntojen saatavuus Virtain asukkaille. Osan vuokra-taloista omistaa yhtiö ja osan kaupunki suoraan. Vuokraustoiminta on keskitetty kokonaisuudessaan Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille isännöintisopimuksella. Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot -yhtiöllä on 18 vuokrataloa, joissa asuinhuoneistoja on yhteensä 311 kappaletta.

Huoneistojen vuokrausaste vuonna 2016 on ollut edelleen laskusuuntainen ollen 82 % (v. 2015 84 % ja v. 2014, 86,2 %). Kaupunginhallitus on ohjeistanut yhtiötä sopeuttamaan vuokra-asuntokantaa kysynnän mukaiselle tasolle. Tämän johdosta yhtiö on vuonna 2016 valmistellut vanhimman kerrostalonsa (Otsolankatu 2) purkamista. Otsolankatu 2:n asukkaille on remontoitu asuntoja Martintie 4:stä ja kaikille asukkaille on löydetty vastaavat asunnot. Purkutyö on kilpailutettu vuoden 2016 aikana ja se on tarkoitus aloittaa maaliskuussa 2017. Tilikauden aikana on selvitetty myös Louhenkatu 4:n mahdollista peruskorjausta, mutta hanke on päätetty toteuttaa uudisrakentamisena johon Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus on alustavasti lupautunut myöntämään investointiavustusta.

Yhtiön tilikauden tulos oli 0 euroa.

Isännöintisopimus Kiinteistötoimisto Asuntovirrat Oy LKV:n kanssa on ollut voimassa 1.1.2013 lukien. Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalojen toimitusjohtajana on vuonna 2016 toiminut Erkki Kämäri.

Linjatie 1 ja Linjatie 5

Linjatie 1:n huoneistoista kaikki olivat vuokrattuna vuoden vaihteessa. Kovan rahan talojen tulos vuodelta 2016 ilman lainojen lyhennyksiä ja poistoja oli yhteensä 96.734,50 € (v. 2015 107.827,94 €). Linjatie 1:n voitto 712.819,76 € (v. 2015 73.377,87 €) ja Linjatie 5:n voitto 23 914,74 € (v. 2015 34.450,07 €). Linjatie 1:n lainan lyhennys oli 50.000 € ja Linjatie 5:n 20.000 €.

Yhtiön normaalissa liiketoiminnassa eli asuntojen vuokraustoiminnassa ei ollut tavanomaisesta toiminnasta poikkeavia tapahtumia tilikauden aikana.

1.3 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat

Ammattikorkeakoulun nuorisosteen koulutus loppui Virroilla 31.5.2014. Virtain kaupunki teki kustannuksellaan käyttö-tarkoituksen muutostyön B-taloon vuonna 2015. Talo muutettiin vanhusten päiväkeskustiloiksi sekä kotihoidon toimittiloiksi. B-talon vuokrasopimus Virtain kaupungin/perusturvan kanssa allekirjoitettiin 5.11.2015. Vuonna 2016 B-talo on

ollut edelleen kokonaisuudessaan kotohoidon ja päiväkeskuksen käytössä. Opiskelijoiden käytössä vuonna 2016 oli ainoastaan C-talo ja A-talon solut. Opiskelijoiden vähyyden vuoksi C-talosta oli vuokrattuna ainoastaan 9 asuntoa ja A-talosta yhdelle opiskelijalle puolet solusta. Kesäajan A- ja C -taloissa on toiminut edellisten vuosien tapaan Kesähotelli Domus. Marraskuussa 2016 allekirjoitettu sopimus kattaa kesäkaudet 2017 – 2021.

Vuokralaisten vähyyden vuoksi yhtiön talous on ollut tiukoilla ja kaupunki on joutunut myöntämään yhtiölle 63.235,66 € avustusta lainojen hoitoon. Vuonna 2017 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat on tarkoitus liittää kaupunginhallituksen alaisen koulutuksen kehittämis- ja elinkeinotoiminnan yhteyteen ja toimintaa tullaan kehittämään yhdessä Tredun Kiinteistöjen sekä Tampereen seudun ammattiopisto Tredun kanssa.

Tilikauden 2016 tulos oli 1.809,00 euroa tappiollinen (ilman kaupungin avustusta -65 044,70 €). Opiskelija-asuntojen liikevaihto kasvoi noin 20.000 € kaupungille vuokrattujen tilojen johdosta.

1.4 Kiinteistö Oy Killinpolku

Kiinteistö Oy Killinpolun käyttöaste vuonna 2016 oli 92,4 % (86,68 vuonna 2015). Vuoden 2016 lopussa tyhjänä oli yksi kaksio ja 1.1.2017 alkaen on irtisanottu yksi kaksio. Tilikauden tulos vuodelta 2016 oli 10.695 euroa tappiollinen (v. 2015 13 678,29 euroa tappiollinen). Yhtiön vuokratuotot kasvoivat n. 4,5 % ja käyttökustannukset 2,3 %.

1.5 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit

Kiinteistö Oy Virtain Veteraanien taloudellinen tilanne on edelleen säilynyt hyvänä. Keskimääräinen vuokra on ollut koko vuoden 7,10 €/m²/kk (v. 2015, 7,00 €/m²/kk). Tilikauden 2016 osalta Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit teki 0 tuloksen.

1.6 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi

Yhtiössä on kerhohuone ja 8 asuinhuoneistoa. Kerhohuoneessa ja kahdessa asuinhuoneistossa toimii ryhmäperhepäiväkotina. Vuonna 2012 Virtain kaupunki on antanut luvan yhtiön markkinoinnista ulkopuolisen ostettavaksi. Tilivuoden 2013 aikana ARA:lta on saatu myönteinen vastaus aravarajoitusten purkamisesta kiinteistön myyntiä varten. Kaupunginhallitus on kokouksissaan 10.2 ja 24.2.2014 ja 21.12.2015 käsitellyt Tyrkönrivin myyntiä ja päättänyt asettaa kohteen myyntiin. Myyntiä on päätetty jatkaa myös vuonna 2017.

Kiinteistö Oy Tyrkönrivin 103.000,00 euron kertalyhenteinen laina Kuntarahoitus Oyj:ltä erääntyi 4.3.2014. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 17.2.2014 päättänyt antaa Kiinteistö Oy Tyrkönriville 103 000 euron antolainan lainan maksamiseen konsernin ulkopuolelle, lainan velkakirja uusittiin 2.2.2016.

Tilikauden päättyessä ainoastaan kaksi asuinhuoneistoa on vuokrattuna. Tilikauden tulos on 587,37 euroa voitollinen.

1.7 Virtain Jäähalli Oy

Kaupungin omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä on 62,8 %. Virtain Jäähalli Oy:n pysyvänä tavoitteena on turvata edellytyksiä aktiiviseen harrastustoimintaan. Tulostavoitteeksi vuodelle 2016 asetettiin 0-tulos. Vuonna 2016 käyttömenoista ja lainanlyhennyksistä selvittiin omalla tulo- ja rahoituksella. Vuoden 2016 tilikauden tulos oli 10 024,58 euroa tappiollinen (v.2015 10 893,66 euroa tappiollinen).

1.8 Keiturin Sote Oy

Keiturin Sote Oy perustettiin terveys- ja sosiaalipalvelun tuottamista varten ja toiminta käynnistyi 1.3.2016 alkaen. Yhtiö on vuonna 2016 tuottanut terveys- ja sosiaalipalvelut Virtain kaupungille lukuunottamatta hammashuollon-, työterveys-

huollon- ja viranomaispalveluja. Toimintaan liittyvä henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella Keiturin Sote Oy:n palvelukseen 1.3.2016 alkaen. Yhtiöllä ei ole ollut muuta toimintaa.

Virtain kaupunki on päättänyt lisätä ikääntyneiden asumispalveluiden tarjontaa, mikä tulee lisäämään vanhuspalvelun asumispalvelupaikkoja merkittävästi vuoden 2017 aikana. Attendo Hoivapalvelut Oy:n hoivakoti aloittaa toimintansa keväällä 2017, josta yhtiö tulee hankkimaan palveluja vuonna 2015 tehdyn kilpailutuksen perusteella. Lisäksi Virtain kaupungin rakennuttama muistisairaiden 30 –paikkainen yksikkö Vihriälä –koti valmistuu loppuvuonna 2017.

Tilikauden aikana yhtiö kilpailutti Virtain ja Ruoveden terveyskeskuksen vastaanottopalveluiden järjestämisen. Kilpailutuksen voitti Attendo Terveyspalvelut Oy ja sopimus on solmittu alkuvuonna 2017. Sopimus on viiden vuoden mittainen ja sitä voidaan jatkaa kahdella vuoden mittaisella optiokaudella. Palvelu kattaa perusterveydenhuollon avosairaanhoidon ja terveydenhoidon vastaanottopalvelut. Virtain ja Ruoveden terveyskeskuksen poliklinikoilla työskentelevät henkilöt siirtyvät palveluntuottajan palvelukseen työsopimuslain 1:10 §:n liikkeenluovutuslausekkeen mukaisesti.

Keiturin Sote Oy:n tilikauden 2016 tulos oli 269.088,81 euroa voitollinen.

1.9 Virtain Energia Oy

Yhtiöittämisveloitteen perusteella perustettiin lämpöliikelaitostoimintaa hoitava Virtain Energia Oy, jonka toiminta käynnistyi 1.1.2016 alkaen. Virtain Energia Oy on vuokrannut Virtain kaupungilta kaukolämpölaitoksen kiinteistön laitteistoneen. Kaukolämmön myynti toteutui hieman budjettia ja edellisvuotta korkeampana. Virtain kaupunki maksoi yhtiölle ennakkoa kaukolämmön ostosta vuonna 2016 yhtiön alkuvaiheen käyttöpääoman turvaamiseksi. Yhtiön tulos oli 94.785,70 euroa voitollinen.

1.10 Osakkuusyhteisöt

Kaupungin osakkuusyhtiöt ovat Kiinteistö Oy Virtain Virastotalo (omistus 24,9 %), Koillis-Satakunnan Sähkö Oy (omistus 41,6 %), Kiinteistö Oy Illansuu (omistus 39 %) ja Kiinteistö Oy Kanttorinrinne (omistus 39 %).

2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoriso- ja matkailukeskus. Marttisen ensisijaisena tehtävänä on hoitaa valtakunnallisille nuorisokeskuksille nuorisolainsäädännössä määriteltyjä tehtäviä. Keskuksen tulee toteuttaa nuorisolain (72/2006) tarkoitusta ja lähtökohtia ja olla yleishyödyllinen. Keskuksen mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskuksen ja sen palvelujen kehittämiseen. Keskuksen toiminnasta pääosan tulee olla nuorisokäyttöä tavoitteena vähintään 2/3 keskuksen käytöstä (asetus 103/2006). Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee keskuksen nuorisotoimintaa.

Marttisen ensisijaisena tehtävänä on palvella alueellista, valtakunnallista ja kansainvälistä nuorisotoimintaa, leiri- ja luontokoulutoimintaa sekä nuorten aktiivista kansalaisuutta edistävää toimintaa ja toimia tarvittaessa nuorisotyön kehittämiskeskuksena ja kuntien nuorisotyön alueellisena palvelukeskuksena sekä antaa tarvittaessa nuorisotyön jatko- ja täydennyskoulutusta.

Nuorisotoiminnan ohella Marttinen on monipuolinen kokous- ja juhlatalo. Tämä toiminta on normaalia markkinahinnoilla tapahtuvaa toimintaa, jonka tarkoituksena on tukea keskuksen nuorisotoimintaa.

Liikelaitokseen kuuluva erillinen tulosalue, Perinnekylä, on perinnepohjainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota. Alueella on noin 30 rakennusta, joista suurin osa on museaalisesti tai paikallishistoriallisesti arvokkaita. Osa rakennuksista on vuokrattu alueen palveluita täydentävään yritystoimintaan. Perinnekylä toimii erilaisten tapahtumien järjestämispaikkana sekä kulttuuriperintöopetuksen oppimisympäristönä. Kaupunki avustaa Perinnekylään toimintaa.

Toimielimen vaikuttavuustavoitteet ja niiden toteuma

	Tavoite	Tavoitetaso	Toteutuma
Toiminta	Käyttöpäivät	28000 käyttöpäivää	26 048 (93 %)
Talous	Ylijäämäinen tulos	+ 30 000 €	+130 631 € (435 %)

Taloudellinen tulos toteutui selvästi tavoitetta parempana. Käyttöpäivätavoitetta ei saavutettu, vaikka leirikoulu- ja rippikouluryhmien määrä kasvoi. Sen sijaan järjestöjen toiminta ja sosiaalinen nuorisotyö väheni edellisvuodesta. Käyttöpäivien kokonaismäärä kasvoi 2,3 % edellisvuodesta. Majoitusvuorokausien määrä kasvoi 2,6 %.

Nuorisotoimintaa oli 71,7 % käyttöpäivistä, mikä oli valtioneuvoston asetuksen mukaisella tasolla (vähintään 2/3 käytöstä). Se muodostui perusnuorisotoiminnasta (leirikoulut, rippileirit, järjestöjen leirit, muu nuorisotoiminta) sekä sosiaalisesta nuorisotyöstä (Nuotta-valmennus ja työpajatoiminta). Leirikoulut olivat edelleen suurin asiakasryhmä (46,6 % nuorisotoiminnan liikevaihdosta). Leirikoulujen määrä (114) kasvoi hieman edellisvuodesta (v. 2015 109). Rippileirien määrä nousi 20:een (v. 2015 17). Järjestöjen nuorisotoimintaa oli edellisvuotista vähemmän. Myös sosiaalisen nuorisotyön määrä laski rahoituksen vähenemisen johdosta. Muun käytön osalta koirajärjestöjen myynti laski, juhlatalomyynti kääntyi nousuun.

Taloudelliset tavoitteet

Nuorisokeskus Marttisen talousarvion rakennetta muutettiin vuodelle 2016 siten, että tuloslaskelmaosan tulosalueiden määrä kasvoi. Aiemmin talousarvio laadittiin nuorisotoiminnalle ja perinnekylälle. Talousarvio vuodelle 2016 laadittiin nuorisotoiminnalle, elinkeinotoiminnalle, perinnekylälle sekä erilaisille projekteille. Toteuma 2015 on esitetty edeltäneen mallin mukaisesti. Elinkeinotoiminnan ja nuorisotoiminnan eriyttämiseksi on annettu ohjeistus Opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Nuorisokeskus toiminta

31.12.2016	TP2015	TA2016	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	1 295 202,67	861 167	805 724,75	55 442	93,6 %
Liiketoiminnan muut tuotot	423 174,25	4 200	6 082,85	-1 883	144,8 %
Tuet ja avustukset	0	330 000	400 400,00	-70 400	121,3 %
Menot	-1 443 564,52	-1 063 017	-956 844,63	-106 172	90,0 %
Poistot	-150 483,02	-110 000	-96 133,12	-13 867	87,4 %
Liiketoiminnan muut kulut	-33 266,74	-18 000	-18 027,78	28	100,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	281,07	800	16,45	784	2,1 %
Tilikauden ylijäämä	91 343,71	5 150	141 218,52	-136 069	2742,1 %

Elinkeino toiminta

31.12.2016	TP2015	TA2016	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto		393 250	427 027,58	-33 777,58	108,6 %
Liiketoiminnan muut tuotot		24 960	21 400,43	3 559,57	85,7 %
Tuet ja avustukset		0	0,00	0,00	
Menot		-343 625	-385 239,89	41 614,89	112,1 %
Poistot		-36 525	-44 891,19	8 366,19	122,9 %
Liiketoiminnan muut kulut		-5 000	-9 736,30	4 736,30	194,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut		800	24,41	775,59	3,1 %
Tilikauden ylijäämä		33 860	8 585,04	25 274,96	25,4 %

Projektit

31.12.2016	TP2015	TA2016	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto		0	2 880,00	-2 880,00	
Liiketoiminnan muut tuotot		0	0,00	0,00	
Tuet ja avustukset		30 000	82 431,00	-52 431,00	274,8 %
Menot		-25 800	-92 945,25	67 145,25	360,3 %
Poistot		0	0,00	0,00	
Liiketoiminnan muut kulut		-4 200	-1 350,00	-2 850,00	32,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut		0	0,00	0,00	
Tilikauden ylijäämä		0	-8 984,25	8 984,25	

Perinnekylä toiminta

31.12.2016	TP2015	TA2016	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	9 406,38	10 000	13 893,42	-3 893,42	138,9 %
Liiketoiminnan muut tuotot	21 865,75	22 000	25 094,24	-3 094,24	114,1 %
Tuet ja avustukset	50 000	50 000	50 000,00	0,00	100,0 %
Menot	-43 544,85	-57 168	-64 808,24	7 640,24	113,4 %
Poistot	-37 411,47	-33 475	-33 474,72	-0,28	100,0 %
Liiketoiminnan muut kulut	-1 530,32	-367	-895,87	528,87	244,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut		0	3,00	-3,00	
Tilikauden ylijäämä	-1 214,51	-9 010,00	-10 188,17	1 178,17	113,1 %

Nuorisokeskus Marttinen yhteensä

31.12.2016	TP2015	TA2016	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	1 304 609,05	1 264 417	1 249 526	14 891,25	98,8 %
Liiketoiminnan muut tuotot	445 040,00	51 160	52 578	-1 417,52	102,8 %
Tuet ja avustukset	50 000,00	410 000	532 831	-122 831,00	130,0 %
Menot	-1 487 109,37	-1 489 610	-1 499 838	10 228,01	100,7 %
Poistot	-187 894,49	-180 000	-174 499	-5 500,97	96,9 %
Liiketoiminnan muut kulut	-34 797,06	-27 567	-30 010	2 442,95	108,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut	281,07	1 600	44	1 556,14	2,7 %
Tilikauden ylijäämä	90 129,20	30 000	130 631	-100 631,14	435,4 %

Investointien toteuma

31.12.2016	TP 2015	TP 2016
Investointitulot	265 529,00	212 700,00
Investointimenot	-403 997,00	-270 861,43
Netto	-138 468,00	-51 161,43

3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN (KAUPUNKI JA VESIHUOLTO)

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteuma, yhteenveto (sisäiset + ulkoiset)

KAUPUNGIN- VALTUUSTO	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-89.330,00		-89.330,00	-87.473,32	-1.856,68	97,9
Toimintakate	-89.330,00		-89.330,00	-87.473,32	-1.856,68	97,9
TARKASTUS- LAUTAKUNTA	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-25.072,00		-25.072,00	-21.920,40	-3.151,60	87,4
Toimintakate	-25.072,00		-25.072,00	-21.920,40	-3.151,60	87,4
KESKUSVAALI- LAUTAKUNTA	TA2016					
Toimintatuotot						
Toimintamenot						
Toimintakate						
KAUPUNGIN- HALLITUS	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2.231.660,00		2.231.660,00	2.297.735,10	-66.075,85	103,0
Toimintamenot	-4.200.891,00		-4.200.891,00	-3.717.097,10	-483.793,90	88,5
Toimintakate	-1.969.231,00		-1.969.231,00	-1.419.361,25	-549.869,75	72,1
Hallitus	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1.418.790,00		1.418.790,00	1.438.597,31	-19.807,31	101,4
Toimintamenot	-2.946.969,00		-2.946.969,00	-2.510.728,61	-436.240,39	85,2
Toimintakate	-1.528.179,00		-1.528.179,00	-1.072.131,30	-456.047,70	70,2
Sisäisen palvelu- keskus	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	812.870,00		812.870,00	859.123,54	-46.268,54	105,7
Toimintamenot	-1.253.922,00		-1.253.922,00	-1.206.368,49	-47.553,51	96,2
Toimintakate	-441.052,00		-441.052,00	-347.229,95	-93.822,05	78,7
SIVISTYS- LAUTAKUNTA	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	749.038,00	33.600,00	782.638,00	814.172,31	-31.534,31	104,0
Toimintamenot	-11.274.528,00	-630.000,00	-11.904.528,00	-11.771.744,90	-132.783,10	98,9
Toimintakate	-10.525.490,00	-596.400,00	-11.121.890,00	-10.957.572,59	-164.317,41	98,5
Joukkoliikenne ja hallinto	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2.690		2.690,00	3.284,42	-594,42	122,1
Toimintamenot	-169.054,00		-169.054,00	-174.511,41	5.457,41	103,2
Toimintakate	-166.364,00		-166.364,00	-171.226,99	4.862,99	102,9
Perusopetus	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	277.915,00	33.600,00	311.515,00	304.833,79	6.681,21	97,9
Toimintamenot	-6.193.864,00	-620.000,00	-6.813.864,00	-6.669.569,28	-144.294,72	97,9
Toimintakate	-5.915.949,00	-586.400,00	-6.502.349,00	-6.364.735,49	-137.613,51	97,9

Lukiokoulutus	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3.853,00		3.853,00	19.929,30	-16.076,30	517,2
Toimintamenot	-960.299,00	-10.000,00	-970.299,00	-1.063.376,05	93.077,05	109,6
Toimintakate	-956.446,00	-10.000,00	-966.446,00	-1.043.446,75	77.000,75	108,0
Aikuiskoulutus / Kansalaisopisto	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	77.168,00		77.168,00	81.938,52	-4.770,52	106,2
Toimintamenot	-369.334,00	30.000,00	-339.334,00	-304.805,11	-34.528,89	89,8
Toimintakate	-292.166,00		-262.166,00	-222.866,59	-39.299,41	85,0
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	16.160,00		16.160,00	13.079,19	3.080,81	80,9
Toimintamenot	-603.695,00	30.000,00	-573.695,00	-530.084,83	-43.610,17	92,4
Toimintakate	-587.535,00	30.000,00	-557.535,00	-517.005,64	-40.529,36	92,7
Liikunta- ja nuorisotoimi	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4.619,00		4.619,00	3.995,70	623,30	86,5
Toimintamenot	-284.652,00		-284.652,00	-231.690,81	-52.961,19	81,4
Toimintakate	-280.033,00		-280.033,00	-227.695,11	-52.337,89	81,3
Lasten päivähoito	TA 2016					
Toimintatuotot	366.633,00		366.633,00	387.111,39	-20.478,39	105,6
Toimintamenot	-2.693.630,00	-60.000,00	- 2.753.630,00	-2.797.707,41	44.077,41	101,6
Toimintakate	-2.326.997,00	-60.000,00	-2.386.997,00	-2.410.596,02	23.599,02	101,0
PERUSTURVA-LAUTAKUNTA	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	26.450.966,00	-229.000,00	26.221.966,00	27.035.785,76	-813.819,76	103,1
Toimintamenot	-52.591.318,00	129.000,00	-52.462.318,00	-53.222.890,76	760.572,76	101,4
Toimintakate	-26.140.352,00	- 100.000,00	-26.240.352,00	-26.187.105,00	-53.247,00	99,8
Terveystoimen tukipalvelut	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	19.339.041,00	33.000,00	19.306.041,00	19.599.298,73	-293.257,73	101,5
Toimintamenot	-875.548,00	-51.000,00	-926.548,00	-983.651,01	57.103,01	106,2
Toimintakate	18.463.493,00	-84.000,00	18.379.493,00	18.615.647,72	-236.154,72	101,3
Ehkäisevä terveydenhuolto	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	445.475,00	-17.000,00	428.475,00	502.840,87	-74.365,87	117,4
Toimintamenot	-1.413.746,00	-45.000,00	-1.458.746,00	-1.510.550,57	51.804,57	103,6
Toimintakate	-968.271,00	-62.000,00	-1.030.271,00	-1.007.709,70	-22.561,30	97,8
Sairaanhoito	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1.304.000,00	178.000,00	1.482.000,00	1.685.942,94	-203.942,94	113,8
Toimintamenot	-8.991.456,00	-746.000,00	-9.737.456,00	-10.281.000,50	543.544,50	105,6
Toimintakate	-7.687.456,00	-568.000,00	-8.255.456,00	-8.595.057,56	339.601,56	104,1

Erikoissairaanhoido	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	19.100,00		19.100,00	51.348,91	-32.248,91	268,8
Toimintamenot	-15.514.511,00	170.000,00	-15.344.511,00	-15.415.741,62	71.230,62	100,5
Toimintakate	-15.495.411,00	170.000,00	-15.325.411,00	-15.364.392,71	38.981,71	100,3
Hammashuolto	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	414.000,00	82.000,00	496.000,00	501.437,83	-5.437,83	101,1
Toimintamenot	-1.394.209,00	46.000,00	-1.348.209,00	-1.351.306,64	3097,64	100,2
Toimintakate	-980.209,00	128.000,00	-852.209,00	-849.868,81	-2.340,19	99,7
Sosiaalityö	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	692.000,00	-142.000,00	550.000,00	580.243,94	-30.243,94	105,5
Toimintamenot	-4.808.245,00	-52.000,00	-4.860.245,00	-4.723.456,49	-136.788,51	97,2
Toimintakate	-4.116.245,00	-194.000,00	-4.310.245,00	-4.143.212,55	-167.032,45	96,1
Kehitysvammahuolto	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	664.500,00	20.000,00	684.500,00	704.330,15	-19.830,15	102,9
Toimintamenot	-3.152.373,00		-3.152.373,00	-3.193.541,19	41.168,19	101,3
Toimintakate	-2.487.873,00	20.000,00	-2.467.873,00	-2.489.211,04	21.338,04	100,9
Koti- ja vanhustyö	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3.572.850,00	-317.000,00	3.255.850,00	3.410.342,39	-154.492,39	104,7
Toimintamenot	-16.441.230,00	807.000,00	-15.634.230,00	-15.763.642,74	129.412,74	100,8
Toimintakate	-12.868.380,00	490.000,00	-12.378.380,00	-12.353.300,35	-25.079,65	99,8
MERIKANTO-OPISTO	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	435.000,00		435.000,00	435.975,62	-975,62	100,2
Toimintamenot	-1.337.434,00		-1.337.434,00	-1.321.665,76	-15.768,24	98,8
Toimintakate	-902.434,00		-902.434,00	-885.690,14	-16.743,86	98,1
TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	6.852.852,00		6.852.852,00	6.944.633,09	-91.781,09	
Toimintamenot	-8.364.900,00		-8.364.900,00	-7.591.661,69	773.238,31	90,8
Toimintakate	-1.512.048,00		-1.512.048,00	-647.028,60	-865.019,40	42,8
Hallinto	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1.638.088,00		1.638.088,00	1.770.645,59	-132.557,59	108,1
Toimintamenot	-2.767.963,00		-2.767.963,00	-2.494.335,16	-273.627,84	90,1
Toimintakate	-1.129.875,00		-1.129.875,00	-723.689,57	-406.185,43	64,1
Ylläpito ja rakentaminen	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4.457.689,00		4.457.689,00	4.369.666,97	88.022,03	98,0
Toimintamenot	4.844.835,00		-4.844.835,00	-4.398.761,56	-446.073,44	90,8
Toimintakate	-387.146,00		-387.146,00	-29.094,59	-358.051,41	7,5

Ympäristö- valvonta	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	105.000,00		105.000,00	134.774,31	-29.774,31	128,4
Toimintamenot	-317.625,00		-317.625,00	-291.883,76	-25.741,24	91,9
Toimintakate	-212.625,00		-212.625,00	-157.109,45	-55.515,55	73,9
Vesihuoltolaitos	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	652.075,00		652.075,00	669.546,22	-17471,22	102,7
Toimintamenot	-434.477,00		-434.477,00	-406.681,21	-27.795,79	93,6
Toimintakate	217.598,00		217.598,00	262.865,01	45.267,01	120,8
VIRTAIN KAU- PUNKI YHTEEN- SÄ	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	36.719.516,00	-195.400,00	36.524.116,00	37.528.302,63	-1.004.186,63	102,7
Toimintamenot	77.883.473,00	-501.000,00	-78.384.473,00	-77.734.453,93	-650.019,07	99,2
Toimintakate	-41.163.957,00	-696.400,00	-41.860.357,00	-40.206.151,30	-1.654.205,70	96,0
VIRTAIN KAU- PUNKI ilman Ruovettä	TA2016	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	14.516.975,00	-195.400,00	14.321.575,00	14.959.915,30	-638.340,30	104,4
Toimintamenot	-55.707.291,00	-401.000,00	-56.108.291,00	55.190.446,15	917844,85	98,4
Toimintakate	-41.190.316,00	-596.400,00	-41.786.716,00	-40.230.530,85	-1.556.185,15	96,3

3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tehtävät on määritelty kuntalain (365/1995) 13 §:ssä. Vuonna 2016 alkoi nykyisen valtuuston viimeinen vuosi varsinaisen neljän vuoden toimikaudesta. 1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan kuntavaalien vaalipäivä siirrettiin lokakuulta huhtikuulle. Kuntavaalit toimitetaan ensimmäisen kerran uuden aikataulun mukaisesti 9.4.2017. Nykyisten valtuustojen toimikautta jatkettiin vuoden 2017 toukokuun loppuun ja uudet valtuustot aloittavat toimintansa kesäkuussa 2017. Valtuutetuista Jouni Pirttiniemi ja Sari Mäntyharju ilmoittivat eroavansa Virtain kaupungin luottamustoimista vuoden 2016 lopussa valtuuston toimikauden jatkumisen perusteella. Heidän tilalleen kaupunginvaltuustoon ajalle 1.1.–31.5.2017 nousivat Arvo Sihvonen ja Aimo Mäkinen.

Kaupunginvaltuusto kokousti vuoden 2016 aikana viisi kertaa. Lisäksi valtuustoseminaareja järjestettiin neljä: 19.4.2016 aiheena yläkoulun tilajärjestelyt, 1.6.2017 aiheena talousarvioraami 2017, 19.10.2017 aiheena maakuntauudistus ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistus ja 26.–27.10.2017 vuoden 2017 talousarvio ja vuosien 2018–2019 taloussuunnitelma.

Vuonna 2016 tehtiin yhdeksän valtuustoaloitetta, joiden käsittely on edennyt seuraavasti:

1. aloite Killinkosken koululle menevän tien päällystämisestä. Aloitteen käsittely on kesken.
2. aloite Virrat-Kankaanpään linja-autoliikenteen jatkamisen edistämisestä. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
3. aloite yhtenäiskoulumallin arvioimisesta. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
4. aloite kilpailukykyopimuksen työajan lisäyksen käyttämisestä ammatillisen osaamisen kehittämiseen. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
5. aloite selvityksen tekemisestä siitä, mitkä kaupungin ja tällä hetkellä yleishyödyllisiksi tulkitut yhdistysten ja yritysten toiminnat täyttävät elinkeinotoiminnan tunnusmerkit, jolloin niiden tulisi maksaa kiinteistöistään kiinteistövero. Aloitteen käsittely on kesken.
6. aloite Keiturin Sote Oy:n toiminnan ja päätöksenteon läpinäkyvyyden lisäämisestä. Aloitteen käsittely on kesken.
7. aloite sosiaalisen median hyödyntämisestä kuntalaisten, päättäjiä ja kaupungin viranhaltijoiden välisen keskusteluyhteyden luomiseksi. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
8. aloite kahden kaupungin viheralueiden kohentamisesta. Aloitteen käsittely on kesken.
9. aloite valtuuston /hallituksen ja mahdollisesti lautakuntien kokouksien videoimisesta Youtubeen. Aloitteen käsittely on kesken.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot							
Toimintamenot	-82 625,35	-89 330		-89 330	-87 473,32	-1 856,68	97,9
Toimintakate	-82 625,35	-89 330		-89 330	-87 473,32	-1 856,68	97,9

3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan kuntalain mukaisena tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arvioinnissa huomiota kiinnitetään toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen.

Tarkastuslautakunta kokoontui 11 kertaa. Kuultavina olivat kaupunginjohtaja, talousjohtaja, hallintojohtaja, henkilöstöpäällikkö, hyvinvointijohtaja, kiinteistöpäällikkö, sivistystoimen johtaja sekä kulttuurisihteeri.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot							
Toimintamenot	-24 054,93	-25 072		-25 072	-21 920,40	-3 151,60	87,4
Toimintakate	-24 054,93	-25 072		-25 072	-21 290,40	-3 151,60	87,4

3.3 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta vastaa valtiollisten vaalien, kuntavaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä.

Vuonna 2016 ei toimitettu vaaleja. Vuonna 2015 oli edustakuntavaalit ja huhtikuussa 2017 järjestetään kuntavaalit. Kuntavaalien vaalipäivä on 9.4.2017.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2015	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	12 385,80						
Toimintamenot	-12 463,09						
Toimintakate	-77,29						

3.4 KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa, ohjata ja koordinoida kaupungin päätöksentekoa, organisaation ja palveluiden suunnittelua ja kehittämistä sekä taloutta siten, että kaupunki kehittyy kaupunkikonsernille hyväksytyn strategian ja valtuuston muutoin määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Yksityiskohtaisemmin kaupunginhallituksen tehtävät määräytyvät kuntalain (365/1995) 23 §:n ja hallintosäännön 71 ja 77 §:ien mukaan. Lisäksi konserniohjeen 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen kuuluu mm. vastata kaupungin toiminnan omistajaohjauksesta, seurata kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja taloutta sekä tehdä tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi sekä antaa valtuustolle selvitys tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta tilinpäätöksen yhteydessä.

Henkilöstö

	31.12.2016	31.12.2015	MUUT
Hallitus	8	8*	-
Sisäinen palvelukeskus	19,5	20**	- 0,5
Yhteensä	27,5	28	- 0,5

*henkilöstöpäällikkö siirretty sisäisen palvelukeskuksen tulosalueelta kaupunginhallituksen tulosalueelle

** - henkilöstöpäällikkö ja 0,5 toimistos sihteeri

Hallituksen alaisen toiminnan henkilöstö: kaupunginjohtaja, kaavoitusarkkitehti, hankepäällikkö, elinkeinopäällikkö (vir-kavapaalla, tilalla yritysneuvoja), työnohjaaja, työsuunnittelija, yksilöohjaaja, henkilöstöpäällikkö, lisäksi työllistettyjä 25

Sisäisen palvelukeskuksen henkilöstö:

kanslia 5 (hallintojohtaja, asianhallintasihteeri, 2 palveluneuvojaa, hallinnon sihteeri)
taloushallinto 9,5 (talousjohtaja, 2 kirjanpitäjää, ostoreskontran hoitaja, taloussihteeri, 4,5 palkkakirjanpitäjää),
tietohallinto 4 (tietohallintopäällikkö, IT-asiantuntija ja 2 IT-tukihenkilöä)
monistamo 1 (monistamonhoitaja)

KAUPUNGINHALLITUS			
Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite	Toimenpiteet / laadulliset mittarit	Toteuma 2016
Virtain kaupunki on hyvä työnantaja	Kaupunkikonsernin yhtenäinen henkilöstöpolitiikka	<ol style="list-style-type: none"> 1. KVTES:n työn vaativuuden arvioinnin uudistaminen 2. Koulutussuunnitelman laatiminen 3. Henkilöstöjaoksen toiminnan vakiinnuttaminen 4. Palkkaperusteiden ja työaikamuotojen yhtenäistämisen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käynnistettiin 2016 2. Ei ole toteutunut 3. Toteutunut 4. Käynnistetty vuonna 2016, jatkuu 2017
	Esimiestyön kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kehityskeskustelujen lisääminen 2. Sairauspoissaolojen vähentäminen 3. Rekrytointi- ja perehdyttämiskansion laadinta 4. Koulutustilaisuudet: 2-3 koulutusta vuodessa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ei ole toteutunut, kehittämistä jatketaan 2017 2. Osalla osastoista vähentynyt osassa lisääntynyt, kokonaisuudessa ei suuria muutoksia. 3. Esimiehien ohjeistusta lisätty 4. Esimiespäivä järjestetty kaksi kertaa vuonna 2016
Virtain kaupunki uudistaa palvelutuotantoa talouden tasapainosta huolehtien	Kustannustehokkaat ja laadukkaat tietohallintopalvelut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tietoverkon kilpailutus 2. Tietoturvan kehittäminen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut 2016 2. Kehitystyö jatkuu
	Strategisen suunnittelun ja talousarvio-prosessien kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hankintojen koordinoinnin lisääminen 2. Toimintolaskennan käynnistäminen 3. Laajentuneen yhtiömuotoisen toiminnan vakiinnuttaminen osaksi kuntakonsernia 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hallintosääntöön lisätty erillinen pykälä hankinnoista ja hankintatiimistä 2. Jatkuu vuonna 2017 3. Kehittämistä jatkettava

punki edistää elinkeinotoimintaa	Kunnan kehittäminen ja elinkeinotoiminta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tredun yhteistyön edelleen kehittäminen. Järjestetään yrittäjille tiedotusta ja neuvontaa (8-10 tilaisuutta) 2. Mahdollistetaan yritysten sijoittuminen paikkakunnalle järjestämällä sopivia tontteja ja toimitiloja 3. Tavoitteena 25 uutta yritystä (netto) 4. Hyödynnetään uuden rahoituskauden rahoitusmahdollisuudet (Tavoitteena 10 investointi- ja kehittämishanketta) 5. Edistetään BioVirrat toimintatapaa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tredun kanssa solmittu 20 vuoden mittainen yhteistyösopimus 2. Kaavoitettu uusi teollisuusalue, yksi halli rakenteilla ja toinen alkamassa 2017 3. Uusia yrityksiä 18 4. 5. 2 BioVirrat –seminaaria, Vihriälä ja Lekatien halli rakennetaan puusta
	Edistetään kaavoitusta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaavoitusprosesseja edistetään aktiivisesti huomioiden kokonaiskustannukset 2. Toteutetaan kaavoitushankkeita kaavoitusohjelman mukaisesti painopisteenä yritys- ja työpaikka-alueet 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut 2. Vuoden 2016 aikana käynnistetty Eteläportin, Nallelan alueen ja Kotiniemen kaavoitukset
	Työllistämisen keskitetty hoitaminen käynnistetään	<ol style="list-style-type: none"> 1. Virtain kaupunki huolehtii keskitetysti työllistämisestä (palkkatukityöllistäminen, työpajatoiminta, kuntouttava työtoiminta) 2. Virtain kaupunki huolehtii valtion lisäämistä velvoitteista ja kuntouttavasta työtoiminnasta työllistäen mahdollisuuksien mukaan yli 300 päivää työttömänä olleita henkilöitä 3. Virtain kaupunki huolehtii nuorisotakuun velvoitteista toteuttamalla etsivää nuorisotyötä ja hyödyntämällä oppisopimuskoulutusta sekä työkokeiluja. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuoden aikana toiminut 5 eri työpajaa 2. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui vuonna 2016 121 henkilöä (v. 2015, 77) 3. Etsivän nuorisotyön toimintakaudella 2015-2016 on saavutettu hyviä tuloksia. Toiminnan piiriin on jäänyt 56 nuorta

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA		TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
			MUUT	TA + MUUT			
Toimintatuotot	1 184 260,34	2 231 660		2 231 660	2 297 735,85	-66 075,85	103,0
Toimintamenot	-3 299 374,68	-4 200 891		-4 200 891	-3 717 097,10	-483 793,90	88,5
Toimintakate	-2 115 114,34	-1 969 231		-1 969 231	-1 419 361,25	-549 869,75	72,1
Poistot	-66 141,51	-626 761		-626 761	-579 831,86	-46 929,14	92,5
Satunnaiset tuotot					310 000,00	-310 000,00	-100
Yli/alijäämä	-2 181 255,85	-2 595 992		-2 595 992	-1 689 105,97	-906 886,03	65,1

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan tunnusluvut

	TP2012	TP2013	TP2014	TP 2015	TP2016
Kaupunginvaltuuston kokousasioiden määrä	96	109	72	84	76
Äänestysten määrä kaupunginvaltuustossa	14	9	5	5	3
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginvaltuustossa	0	0	0	2	0
Kaupunginhallituksen kokousasioiden määrä*	322	419	387	429	382
Äänestysten määrä kaupunginhallituksessa	11	6	4	4	4
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginhallituksessa	6	7	19	15	3
Oikaisuvaatimusten määrä	0	2	2	1	2
Tukityöllistettyjen määrä**	84	78	64	47	49
Perustetut uudet yritykset	23	28	21	8	18
Työmarkkinatuen piirissä***	118	55	39	31	
Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneet***	121	77	70	66	

* kaupunginhallituksen julkiset kokousasiat,

**sisältää myös osaston omalla rahalla palkatut henkilöt, joihin on saatu palkkatukea

*** vuoteen 2015 saakka perusturvan alaisuudessa

3.4.1 Hallituksen tulosalue

Hallituksen alaiseen toimintaan kuuluvat kaupungin elinkeinopolitiikka, työllistäminen (työpajat, työllisyystyöt), maaseutu-toimi, hankkeet, hallituksen myöntämät avustukset, kaavoitus ja kehittäminen. Lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut tuottaa Keuruun kaupunki isäntäkuntamallilla.

Kaavoitus

Vuonna 2016 kaavoituksessa pääkohteet olivat Eteläportin asemakaava, Nallelan peltoalueen asemakaava, Kotinimen kaavoituksen käynnistäminen sekä maakuntakaavan valmisteluun vaikuttaminen.

Elinkeinotoimi

Vuoden 2016 käynnistettiin uuden teollisuushallin rakentaminen Lekatielle. Vuonna 2016 Virtain kaupunki osallistui kylien valokuituhankkeisiin lainan takauksella ja välirahoituksella. Valokuituhankkeista myönteisen rahoituspäätöksen saivat Liedenpohjan, Kotalan ja Härkösen valokuituhankkeet, joista Liedenpohja toteutettiin lähes kokonaisuudessaan vuoden 2016 aikana.

Ammatillisen ja ammattikorkeakoulutuksen kehittäminen yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa kuuluu hallituksen alaiseen toimintaan. Viime vuonna solmittiin Tampereen ammattiopisto Tredun kanssa 20 vuoden puitesopimus koulutuksen kehittämisestä. Ammatillisen koulutuksen hakijamäärät nousivat vuodesta 2015 ja viime vuonna koulutusta oli tarjolla seuraavilla linjoilla: metsäkoneenkuljettaja, ajoneuvoasentaja, hiusalalan perustutkinto, lähihoitaja sekä turva-alan perustutkinto. Vuonna 2016 käynnistyi TAMK:n toimesta Virroilla tradenomikoulutus. Uusia yrityksiä perustettiin 18.

Henkilöstöhallinto

Vuonna 2016 on valmisteltu Keiturin Sote Oy:n henkilöstön siirtymistä KVTES:n piiristä AVAINTEES:iin sopimuskauden päättyessä 31.1.2017.

Työllistäminen, kuntouttava työtoiminta ja etsivä nuorisotyö

Työllistämisen ja työpajatoiminnan tehtävänä on tukea työmarkkinoille sijoittumista ja huolehtia pitkään työttöminä olleiden henkilöiden aktivointisuunnitelmien laatimisesta tai työllistää heidät. Työllistäminen siirtyi vuoden 2016 alusta kaupunginhallituksen alaiseksi toiminnaksi. Tämän jälkeen palkkatukityöllistäminen, kuntouttava työtoiminta, etsivä nuorisotyö ja kaupungin työpajat ovat muodostaneet yhtenäisen kokonaisuuden ja antaneet entistä paremmat mahdollisuudet tukityöllistämisen kehittämiseen ja koordinointiin.

Etsivän nuorisotyön toimintakaudella 2015 – 2016 yksilöohjaaja on ollut yhteydessä 67 nuoreen, joista 56 on jäänyt toiminnan piiriin. Toiminnassa nuoria on ohjattu työpajoihin työharjoitteluun/työkokeiluun ja kuntouttavaan työhön. Muutamille on myös löytynyt oikea työpaikka. Nuoria on autettu yhteishaussa, pääsykokeisiin valmistautumisessa tai saamaan peruskoulun päättötodistus. Yksilöohjaaja pitää säännöllisesti vastaanottoja Tampereen seudun ammattiopiston Virtain toimipisteessä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	394 004,40	1 418 790		1 418 790	1 438 597,31	-19 807,31	101,4
Toimintamenot	-2 071 708,29	-2 946 969		-2 946 969	-2 510 728,61	-436 240,39	85,2
Toimintakate	-1 677 703,89	-1 528 179		-1 528 179	-1 072 131,30	-456 047,70	70,2
Poistot	-25 964,52	-595 062		-595 062	-569 600,55	-25 461,45	95,7
Satunnaiset tuotot					310 000,00	-310 000,00	-100
Yli/alijäämä	-1 704 127,73	-2 123 241		-2 123 241	-1 331 644,71	--791 596,29	62,7

Vuonna 2016 keskitetty työllisyysneuvonta siirtyi hallituksen alaiseen toimintaan. Kaukolämpölaitoksen toiminnan yhtiöittäminen vuokrausperiaatteella kasvatti hallituksen alaisen toiminnan tuottoja, kun Virtain Energia Oy maksaa kaupunginhallitukselle vuokraa kiinteistöstä ja verkostoista. Vuokratuottojen määrä oli vuonna 2016 noin 720 000 euroa.

3.4.2 Sisäisen palvelukeskuksen tulosalue

Sisäinen palvelukeskus vastaa talous- ja tietohallinnon palveluista, asianhallinnan toimivuudesta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. Sisäisen palvelukeskuksen muodostavat kaupunginkanslia, monistamo, taloushallinto ja henkilöstöhallinto.

Kaupunginkanslia

Vuoden 2016 aikana jatkettiin hallintosäännön uudistamista uutta kuntalakea vastaavaksi. Uuden hallintosäännön on tarkoitus tulla valtuustokäsittelyyn toukokuun 2017 aikana ja se astuisi voimaan 1.6.2017 valtuustokauden vaihtuessa.

Kaupunginhallitus otti käyttöönsä sähköisen kokouskäytännön keväällä 2016.

Puhelinvaihteen osalta kaupunginhallitus päätti marraskuussa 2016 liittyä Kuntahankintojen teleoperaattorikilpailutukseen koskien puhelinvälityspalveluita (puhelinvaihtepalvelut). Puhelinvaihteen ulkoistaminen toteutuu kevään 2017 aikana.

Tietohallinto

Tietohallinnon tehtävänä on tuottaa tukipalveluita kaikille osastoille sekä kehittää ICT-palveluita strategian mukaisesti. Vuoden 2016 aikana painopisteet ovat olleet seuraavissa:

Tietoturvan kehittäminen

Tietoturvan kehittämiseen liittyvä etenemissuunnitelma (tietoturvapoliittikka) on hyväksytty kaupunginhallituksessa joulukuussa 2015. Tietoturvan kehittämistä on jatkettu edelleen hyväksytyyn tietoturvapoliittikan mukaisesti vuoden 2016 aikana.

Tietojärjestelmien käyttö – ja salassapitosopimus Keiturin Soten Oy:n osalta on hyväksytty ja viety tuotantoon. Salassapitosopimus on toteutettu sähköisesti työasematunnuksen (AD) yhteydessä. Paperisia salassapitosopimuksia käytetään vain tarvittaessa. Kaupungin muiden yksiköiden osalta tietoturvaryhmä valmistelee sähköisen salassapitosopimuksen käyttöönoton 2017 aikana.

Tietosuoja –ja tietoturvakäsikirja ei ole valmistunut vuoden 2016 aikana. Tietoturvaryhmä julkaisee käsikirjan 2017 aikana.

Toimintayksiköitä koskevia koulutuksia on järjestetty osastojen tarpeen mukaan. Uusien ratkaisujen suunnittelussa ja käyttöönotossa tietoturva –ja tietosuoja-asiat ovat huomioitu.

Operatiivisen toiminnan kehittäminen tietojärjestelmiä hyödyntäen

Järjestelmäsalkun laatiminen on vielä kesken ja valmistuu vuoden 2017 aikana. Kertakirjautumisen parantaminen on siirtynyt myös vuodelle 2017.

Yhteistyön lisääminen

Vuoden 2016 tavoitteena oli myös yhteistyön lisääminen sisäisten asiakkaiden ja ulkoisten toimijoiden kanssa. Tietohallinto kokoontuu osastojen kanssa säännöllisin väliajoin. Myös ulkoisten toimijoiden kanssa pidetään palaveria tarvittaessa. Isompien ulkoisten toimijoiden kanssa on säännölliset palaverit kuukausittain.

Tietoverkon kilpailutus

Vuoden 2016 aikana toteutettiin tietoverkon kilpailutus Virtain kaupungin internet-yhteyden sekä ADSL-liittymien osalta. Uusien ratkaisuiden ja hinnoitteluiden käyttöönotto tapahtuu 2017 vuoden aikana ja tämän myötä saadaan merkittäviä säästöjä tulevan sopimuskauden aikana. Sopimuskauden pituus on 5+1 (optio) vuotta.

Taloushallinto

Vuoden 2016 aikana toteutuneet yhtiöittämiset muuttivat taloushallintoa merkittävästi ja lisäsivät kaksi uutta yhtiötä taloushallinnon palveltavaksi. Talouden raportointia kehitettiin edelleen, uudistettiin ja luotiin ohjeita sekä selkeytettiin taloushallinnon prosesseja.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA		TOTEUMA	POIK-	
			MUUT	TA + MUUT		KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	790 255,94	812 870		812 870	859 138,54	-46 268,54	105,7
Toimintamenot	-1 227 666,39	-1 253 922		-1 253 922	-1 206 368,49	-47 553,51	96,2
Toimintakate	-437 410,45	-441 052		-441 052	-347 229,95	-93 822,05	78,7
Poistot	-40 176,99	-31 699		-31 699	-10 231,31	-21 467,69	32,3
Yli/alijäämä	-477 587,44	-472 751		-472 751	-357 461,26	-115 289,74	75,6

3.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävien sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus sekä edistettävä väestön terveyttä. Palveluiden tason on oltava sellainen, että se luo jokaiselle ihmiselle edellytykset toimia yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä.

Sosiaali- ja terveyspalvelut kuuluvat kunnan yleiseen järjestämisvelvollisuuteen. Tehtäviin kuuluu mm. sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain toimeenpanotehtävät sekä monien erillislakien edellyttämät tehtävät, kuten välttämättömän toimeentulon, huolenpidon ja kiireellisen avosairaanhoidon järjestäminen asuinpaikasta riippumatta sekä asukkaiden erikoissairaanhoidosta huolehtiminen. Kuntien selviytymiseksi näiden palveluiden tuottamisesta valtio maksaa kunnille valtionosuutta.

Terveydenhuoltolain velvoittamana valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus ja sen painopisteet ja indikaattorit ohjaavat perusturvalautakunnan kehittämistyötä.

Virrat ja Ruovesi muodostavat perusturvan yhteistoiminta-alueen ympäristöterveydenhuollon palveluja lukuun ottamatta. Perusturvalautakunta toimii yhteislautakuntana, siten kuin yhteistoimintasopimuksessa on päätetty. Lautakunnan tehtävät ja toimivalta on määritelty Virtain kaupungin hallinto- ja johtosäännössä. Ruoveden palvelut ovat Virtain kaupungin perusturvaosaston järjestämisvastuulla. Perusturvaosastoa johtaa hyvinvointijohtaja ja hänen alaisuudessaan tilivelvolliset viranhaltijat.

Valtakunnallista Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistamishanketta valmistellaan edelleen. Suomen hallitus on antanut 2.3.2017 eduskunnalle esityksen maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi. Lakiesityksen tarkoituksena on perustaa uudet maakunnat 1.7.2017 alkaen ja säätää niiden hallinnosta ja taloudesta. Tarkoituksena on lisäksi siirtää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu kunnilta maakunnille 1.1.2019 alkaen. Nyt annetun esityksen lisäksi on valmisteltu ehdotus valinnanvapauslaiksi. Valinnanvapauslainsäädännön valmistelu vaikuttaa myös lakiin sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta. Esitys valinnanvapauslaiksi on lausuntokierroksella, joka päättyy 27.3.2017. Esitykset valinnanvapauslaiksi ja laiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisesta annetaan eduskunnalle kevälistuntokaudella 2017. Uudistuksen tarkoituksena on nykyaikaistaa palveluja ja parantaa julkisen talouden kestävyyttä sekä luoda edellytykset Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuuden mallille. Kaikki julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut on tarkoitus koota yhden vahvan johdon eli maakunnan alaisuuteen. Uusissa maakunnissa on tarkoitus ottaa käyttöön tehokkaimmat ja vaikuttavimmat toimintatavat, jotta palvelut voitaisiin tuottaa vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Palvelut integroidaan asiakaskeskeisesti ihmisten tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on myös pienentää eroja ihmisten hyvinvoinnissa ja taittaa kustannusten kasvua

Ruoveden kunnalle on laadittu talouden tasapainottamisohjelma, josta perusturvan säästötavoite vuosille 2015–2017 on yhteensä 1.211.000 €.

Perusturvalautakunta painotti edelleen omassa toiminnassaan kehittäväää ja kustannustehokasta toimintaa sekä talousarviossaan 2016 että suunnitelmavuosille 2017–18. Teknisen tuottavuuden (samalla rahalla enemmän palveluita) sijaan tulee keskittyä ns. allokoivan tuottavuuden lisäämiseen (terveys- ja hyvinvointihyötyä tuottavat toimenpiteet).

Virtain kaupunki päätti yhtiöittää sosiaali- ja terveyspalvelunsa kaupungin omaksi yhtiöksi (Keiturin Sote Oy), joka aloitti toimintansa 1.3.2016. Palvelujen järjestämisestä vastaa perusturvalautakunta ja tuottamisesta Keiturin Sote Oy, lukuun ottamatta viranomaistehtäviä sosiaali- ja terveydenhuollossa, hammashuoltoa ja työterveyshuoltoa, jotka jäivät kaupungin omaksi toiminnaksi. Syksyllä 2016 päätettiin kuitenkin aloittaa työterveyshuollon ulkoistaminen, joka on tarkoitus toteuttaa vuoden 2017 aikana. Kaupungille jäi myös tarvikehankinnat, koneiden ja laitteiden huolto ja leasing-palvelut, ohjelmistot ja niiden ylläpito, vuokravaate- ja pesulapalvelut, lääkkeet, kuljetuspalvelut, ateriapalvelut ja sairaanhoitopiirin palvelut.

Perusturvaosaston toimintaa vuonna 2016 kuvasi voimakas toimintaolosuhteiden kehittäminen ja peruskorjaus eri kohteissa. Virtain terveyskeskuksen vuodeosaston akuuttiosan peruskorjaus sekä vanhainkodin ilmanvaihdon peruskorjaus toteutettiin, samoin kuin uuden muistisairaiden Vihriälä-kodin rakentaminenkin Keiturinpuiston vanhainkodin viereen. Vihriälä ja Attendon rakentama vanhainkoti valmistuvat molemmat vuoden 2017 aikana. Keiturinpuiston vanhainkodiilta muutetaan kolme osastoa tehostetuksi palveluasumiseksi helmikuusta 2017 alkaen Ruovedellä aiemmin muutettujen

osastojen lisäksi. Muutoksien myötä Virrat-Ruovesi yhteistoiminta alueen koti- ja vanhustyön laitoshoitopainotteisuus saadaan muutettua palveluasumismuotoisemmaksi. Terveyskeskuksen poliklinikan remontti aloitettiin loppuvuonna 2016. Louhenkadun asuntolan osalta on remontoinnin sijasta tarkoitus rakentaa uusi rakennus, jonka rakentaminen alkaa vuonna 2017.

Perusturvan osalta on eritelty Virtain ja Ruoveden palvelutuotanto. Ruoveden palvelutuotannon osalta tuotot ovat yhtä suuret kuin menot ja nettovaikutus Virtain kaupungin tulokseen on 0. Ruoveden kunnan maksuosuus on budjetoitu yhdelle terveystoimen tukipalveluiden tulosalueelle. Ruoveden palvelutuotanto vuonna 2016 oli 22.544.008 €, tuloja 2.979.812 ja toiminta-kate -19.564.196 €.

Perusturvalautakunta teki määrärahamuutosehdotuksen talousarvion vuoden 2016 lopussa, jonka johdosta Ruoveden palvelutuotantoon lisättiin menomäärärahaa -100.000 € ja siirrettiin koti- ja vanhustyön tulosalueelta 190.000 €, nettovai-
kutukset oli -100.000 €. Virtain palvelutuotantoon ei tehty nettomääräistä muutosta. Tuloarviota alennettiin -229.000 € ja menomäärärahaa vastaavasti alennettiin 229.000 €. Lisäksi tehtiin siirtoja tulosalueiden välillä.

Talousarviossa (sis. lisämäärärahan) annettu toimintakate ylittyi Virtain osalta sairaanhoidon osalta hieman ja erikoissai-
raanhoidon osalta olennaisesti. Muiden tulosalueiden osalta päästiin varsin hyvään tulokseen. Muutettu menomääräraha riitti hyvin ja tulot kasvoivat ennustettua enemmän n. 219.000 € alkuperäiseen tuloarvioon nähden. Virtain palvelutuotan-
non menot olivat -30.678.849 €, tuloja oli 4.467.439 €, toimintakate -26.211 410 € ja poistojen jälkeen (-90.559) tulos -
26.301.969 €. Talousarvion toimintakatteeseen (-26.166.711 € netto) nähden eroa syntyi -44 699 €.

Lisämäärärahan tarve ja ylitys sairaanhoidon osalta tulivat lääkäripalveluiden ostosta sekä mm. vuodeosaston, dialyysin
ja poliklinikan uudelleenorganisoinnista. Talousarviota laadittaessa oli tarkoituksena muuttaa vuodeosaston pitkäaikais-
osasto tehostettuun palveluasumiseen vanhuspalveluiden alaisuuteen, tästä kuitenkin luovuttiin alkuvuonna 2016. Ko-
konaisuutena sairaanhoidon menot olivat hieman edellisvuotta alhaisemmat. Erikoissairaanhoidossa menot ylittyivät
alkuperäiseen talousarvioon nähden 211.225 €, josta kalliin hoidon tasausmaksun ja erityisvelvoitemaksun osuus oli
127.970 euroa ja muun palvelun 83.255 euroa.

Ruoveden palvelutuotannon talousarvion (sis. lisämäärärahan) toimintakate ylittyi tukipalveluiden, ehkäisevän tervey-
denhuollon, sairaanhoidon, sosiaalityön ja kehitysvammahuollon tulosalueilla. Tukipalveluissa ylitystä oli palkkojen ja
ostopalveluiden osalta. Ehkäisevän terveydenhuollon kohdalla tulot jäivät merkittävästi alle talousarvion ja ostopalvelut
puolestaan ylittivät talousarvion. Sairaanhoidossa ylitystä aiheutti mm. dialyysikäynnit, jotka ovat aikaisemmin kirjautu-
neet erikoissairaanhoidon, myös käynnit Virtain lääkärivastaanotolla kasvoivat, mutta Acutan käynnit puolestaan aleni-
vat. Muutokset sairaanhoidon osalla heijastuvat erikoissairaanhoidon toteumaan, joka alitti talousarvion olennaisesti.
Sosiaalityössä menolisäys kohdistuu lastensuojelun menoihin ja kehitysvammahuollossa päivä- ja työtoiminnan ostopal-
veluihin.

Perusturvalautakunnan hankeryhmän määrärahat olivat varauksia terveys- ja sosiaalitoimen käytössä olevien ohjelmisto-
lisenssien päivittämiseksi. Potilastietojärjestelmän osalta investointien toteutus siirtyi ohjelmistotoimittajan aikataulutuk-
sesta johtuen pääosin vuodelle 2017. Vuonna 2016 toteutui ohjelmistohankintojen osalta tuntikertymän ja
hammaskuvantamisen investoinnit, lisäksi loppuvuonna otettiin käyttöön kotihoidon optimointi ja mobiili. Virtain röntge-
niin hankittiin suun terveydenhuollon kuvantamislaitte. Ohjelmistolisensseihin oli varattu 155.000 €, josta toteutui 18.435
€. Muihin perusturvalautakunnan investointeihin oli varattu 110.000 €, lisäksi autoklaavin hankintaan myönnettiin vuoden
2016 aikana 30.000 €:n lisämääräraha. Autoklaavin hankinta siirtyi kuitenkin vuodelle 2017. Kotihoidon mobiiliin ja opti-
moinnin hankintameno oli 25.560 € ja suun terveydenhuollon kuvantamislaitteen 36.700 €. Ohjelmistolisenssihankinnat
ja kotihoidon optimointi ja mobiili jakautuvat Virtain ja Ruoveden kesken suhteessa Virrat 60 % ja Ruovesi 40 %.

Perusturvalautakunta jakautuu seuraaviin tulosalueisiin: terveystoimen tukitoimet, ehkäisevä terveydenhuolto, sairaan-
hoito, hammahuolto, sosiaalityö, kehitysvammahuolto ja koti- ja vanhustyö.

Henkilöstömäärä 31.12.2016

TULOSALUE	Henkilöstö 31.12.2016 Virrat	Henkilöstö 31.12.2016 Ruovesi	Henkilöstö 31.12.2015 Virrat	Henkilöstö 31.12.2015 Ruovesi	Muutos 2015–2016 Virrat	Muutos 2015–2016 Ruovesi
Terveystoimen tukipalvelut	1	-	6	-	-5	-
Ehkäisevä terveydenhuolto	7	1	15	8	-8	-7
Sairaanhoito	2	-	64	50	-62	-50
Hammashuolto	6	5	6	6	-	-1
Hallinto- ja sosiaalityö	10	4	10	4	-	-
Kehitysvammahuolto	-	-	18	10	-18	-10
Koti- ja vanhustyö	-	-	104	136	-104	-136
Yhteensä	26	10	223	214	-197	-204

Vakituiset ja määräaikaiset (yli 3kk). Perusturvan henkilöstö on pääosin 1.3.2016 alkaen siirtynyt Keiturin Sote Oy:n palvelukseen. Siirtohetkellä henkilöstön määrä oli yhteensä 433 joista 222 Virroilla ja 211 Ruovedellä.

Kunta	Vuosi	Menot	Asukasluku	€/asukas	Muutos % /v
Virrat	2014	26.099.853	7161	3.644,72 €	
	2015	25.160.513	7006	3.591,28 €	-3,6 %
	2016	26.211.410	6913	3.791,61 €	+5,6 %
Ruovesi	2014	19.347.558	4691	4.124,78 €	
	2015	19.773.622	4621	4.279,07 €	+2,2 %
	2016	19.564.196	4573	4.278,20 €	0,0 %

Yksikkökustannuksia €/käynti	Virrat 2016	Virrat 2015	Virrat 2014	Ruovesi 2016	Ruovesi 2015	Ruovesi 2014
Lääkärikäynti	155	155	155	185	185	155
Hoitajakäynti	48	48	43	66	66	51
Vuodeosaston hoitopäivä	230	230	230	230	230	230

Kunta /Kustannuslaji €/as.	2016	2015	2014	2013	2012
Virrat perusterveydenhuolto nettokust.	1.070	1.007	1.066	1.079	1.030
Ruovesi perusterveydenhuolto	960	1.060	1015	1.014	1.027
Virrat hammashuolto	116,94	94,26	97,30	161,26	120,93
Ruovesi hammashuolto	118,72	80,62	91,79	105,61	108,39

Virrat, vanhustenhuolto	1.194,34	858,74	808,81	767,21	
Ruovesi, vanhustenhuolto	1.641,62	1.309,21	1.331,49	1.490,32	
Virrat, sosiaalityö	399	352	332	299	290
Ruovesi, sosiaalityö	429	352	340	296	
Virrat, kehitysvammahuolto	262	214	209	185	168
Ruovesi, kehitysvammahuolto	302	211	258	218	
Virrat, lastensuojelun sijais- huolto, määrä	9	7	7	7	
Ruovesi, lastensuojelun si- jaishuolto, määrä	7	6	7	7	
Virrat, toimeentulotuen piirissä kotitalouksia, määrä	324	344	371	350	
Ruovesi, toimeentulotuen piirissä kotitalouksia, määrä	122	154	123	132	

Vuodet 2011-2013 perusterveydenhuollon ja hammashoidon osalta lähde: Sotkanet. Vuosi 2014-15 laskettu toteutuneista kuluista. * Tehtäväluokkaan "Perusterveydenhuolto" sisältyy perusterveydenhuollon vuodeosastohoito (os. vanhainkoti) ja avohoito ml. hammashuolto, kouluterveydenhuolto ja koulupsykologin toiminta, perusterveydenhuollon ylläpitämät mielenterveystoimistot tai vastaava toiminta ja vyörytettyjä kustannuksia lääkärin, poliklinikka, taloustoimisto ja lautakunta menokohdista. (ei vielä Sotkanetissä saatavissa)

Konsernistrategiassa perusturvaosastolle asetetut strategiset tavoitteet ovat:

1. Hoitoa ja turvaa tarvitsevat saavat laadukasta apua oikea-aikaisesti
2. Sosiaali- ja terveyspalveluissa korostuvat ennaltaehkäisyn ohella asiakaspalvelu
3. Laadukas ja toimiva työterveydenhoito

PERUSTURVALAUTAKUNTA			
Strateginen tavoite 2014–2016	Operatiivinen tavoite vuonna 2016	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	Toteuma 2016
Hoitoa ja turvaa tarvitsevat saavat laadukasta apua oikea-aikaisesti	Laadukkaat palvelut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Talouden toteuma raportointia kehitetään 2. eArkiston kakkosvaiheen valmistelutyö 3. Sosiaalityössä määräaikojen toteutuminen 4. Oikaisuvaatimusten, kanteluiden ja valitusten määrän seuranta 5. Lääkärivastaanottojen palvelutarpeen aktiivinen seuranta ja vastaavuus kysyntään 6. Terveystyömallin mukainen toimintatapa otetaan käyttöön v. 2016 aikana (KPMG: työpajan tulos) 7. Yhtenäiset kirjaamistavat tuottavat luotettavaa tietoa hoidon saatavuudesta. 8. Kotiutushoitajien työnkuvien tarkistaminen ja toiminnan tehostaminen. Akuuttiosastojen hoivapotilaiden määrä vähenee vuodesta 2015 9. Ostopalvelusopimusten laadun valvontaan kiinnitetään huomiota 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Talouden toteuma raportointi kuukausittain toteutunut, mutta yhtiöittäminen tuonut haasteita talouden toteumaraportointiin. Kehitystyötä jatketaan 2. Toteutunut osin 3. Toteutunut melkein täysin 4. Toteutunut 5. Toteutunut 6. Ei toteutunut 7. Kesken, koulutus henkilöstölle käynnissä 8. Työnkuvat tarkistettu ja toiminnan tehostaminen kesken 9. Osittain toteutunut, mutta yhteistyö valvonnan suhteen kaupungin viranhaltijoiden kanssa tiivistettävä
	Asiakastyytyväisyys	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asiakastyytyväisyyskyselyt toteutetaan eri palveluissa, analysoidaan ja tiedotetaan lautakunnalle 2. Hankitaan tarvittavat asiakastyytyväisyyttä mittaavat laitteet 3. Muistutusten määrä 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut ikääntyneiden palveluissa, kotihoitossa ja vanhainkodeissa. Tavoitteena yhtenäistää kyselyt kaikille yksiköille samana. Jatkossa omavalvontasuunnitelman mukaisesti tiedotus lautakunnalle. Päätös tehty joulukuussa 2016. 2. Koskee poliklinikan toimintaa, ostopalvelutuottaja hankkii itse asiakastyytyväisyyttä mittaavat laitteet 3. Toteutunut
	Hoitoon pääsyn turvaaminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoitotakuun toteutumisen seuranta / raportointi lautakunnalle neljännesvuosittain 2. Riittävien henkilöstöresurssien turvaaminen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut 2. Toteutunut olemassa olevien resurssien saatavuuden mukaan
Sosiaali- ja terveyspalveluissa korostuvat ennaltaehkäisyn ohella asiakaspalvelu	Ennaltaehkäisevä toiminta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vanhustenhuollossa ennaltaehkäisevän kuntoutustoiminnan kehittäminen 2. Varhaisen puuttumisen ja moniammatillisen yhteistyön toimintamallit käytössä 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut osittain, kehitettävää kotikuntoutuksessa, kotiutushoitajien työnkuviissa, synergiaa fysioterapian kanssa. 2. Toteutunut, moniammatillisen tiimin käyttöä tehostettava
	Yhteistoiminta-alueen toiminta	Toimintaohjeiden yhtenäistäminen yhteistoiminta-alueella	Kesken, jatkuvan kehityksen sykli
Laadukas ja toimiva työterveydenhoito	Korkeatasoinen kysyntää vastaava työterveyshuollon toiminta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Riittävä työterveyshuollon resursointi vastamaan kysyntään 2. Varhaisen tuen ja työyhteisön yhteistyön avulla työn tukeminen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut osittain 2. Toteutunut
Lapsissa ja nuorissa on tulevaisuus (Virrat) ja hyvinvoiva kuntalainen (Ruovesi) (Hyvinvointikerhomus)	Lasten ja nuorten hyvinvointi	Kouluterveyskyselyn raportointi lautakunnalle, tavoitteiden asettaminen kyselyn tulosten pohjalta	Toteutunut

Tavoitteiden toteutuminen 2016

Kaupungin konsernistrategiasta johdetut tavoitteet liittyvät oikea-aikaisiin ja laadukkaisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Niiden tuottamisessa korostuu ennaltaehkäisy ja asiakaspalvelu. Työterveyshuollon toimivuus, laadukkuus ja riittävyys on tärkeää. Talouden toteuma raportoitiin perusturvalautakunnalle kokouksissa kuukausittain. Toteumasta ja taloustilanteesta keskusteltiin kokouksissa.

Virtain ja Ruoveden yhteistoiminta-alueella otettiin käyttöön maaliskuussa 2014 potilastiedon valtakunnallinen arkisto (eArkisto). Käyttöönotto oli ensimmäinen Pirkanmaalla ja toinen koko Suomessa. Potilastiedon arkisto on osa Kansallisen terveysarkiston eli KanTan palveluja, jotka muodostuvat julkisessa terveydenhuollossa jo käytössä olevasta sähköisestä lääkemääräyksestä (eResepti) sekä potilastiedon arkistosta (eArkisto) ja kansalaisen Omakanta-palvelusta (omien tietojen katselupalvelusta). Vuonna 2016 valmisteltiin arkiston 2. vaiheeseen siirtymistä, jossa palvelu laajenee mm. suunterveydenhuollon asiakirjojen osalta. Liittyminen 2. vaiheeseen siirtyi kuitenkin syksyllä 2017 järjestelmän toimittajan takia.

Sosiaalityössä määräajat ovat toteutuneet pääosin lain edellyttämässä rajoissa. Virroilla toimeentulotukihakemusten käsittelyyn oton määräajat ylittivät 5 % hakemuksista ja Ruovedellä 4 %. Virtain ylitykset johtuivat yhdestä sosiaalityöntekijästä, joka ei enää työskentele Virtain kaupungin palveluksessa. Ruoveden käsittelyaikojen ylitys johtui työntekijävaihdoksen aiheuttamasta tilanteesta. Lastensuojelun määräajat toteutuivat Virroilla lain edellyttämällä tavalla. Ruovedellä yhden lastensuojeluilmoituksen käsittelyyn ottoaika ylitti 7 vuorokauden määräaikaesäädöksen, niin ikään työntekijävaihdoksen seurauksena.

Eryisesti seurataan lastensuojelulaissa ja toimeentulotuesta annetuissa laeissa säädettyjä määräaikoja. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos pyytää kunnilta tai kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa säädettyjen määräaikojen toteutumisen seurannan ja valvonnan kannalta välttämättömät tiedot.

Oikaisuvaatimusten, kanteluiden ja valitusten määrää seurataan. Vuonna 2016 tehtiin Virroilla ja Ruovedellä yhteensä 29 oikaisuvaatimusta. Oikaisuvaatimukset koskivat pääasiassa vanhustenhuollon päätöksiä tai toimeentulotukipäätöksiä.

Lääkärivastaanottojen palvelutarvetta sekä hoitotakuun toteutumista on seurattu ja pyritty pysymään hoitotakuun piirissä. Alueen yhdeksästä virasta oli täytetty 6,5 vuoden vaihteessa. Ylilääkäri irtisanoutui alkuvuonna 2016. Lääkäritoiminta siirtyi Keiturin Sote Oy:lle 1.3.2016 alkaen. Lääkäripalveluja on toteutettu Keiturin Sote Oy:n palveluksessa työskentelevien lääkäreiden työsuhteisten lääkäreiden toimesta, jota on täydennetty ostopalveluilla. Kiireellistä vastaanottoa on tarjottu koko vuoden arkisin klo 8-20 ja viikonloppuisin klo 9-17. Viikonloppujen kiireellistä vastaanottoa käytti 865 kpl virtolaista, 231 kpl ruoveteläistä ja 120 kpl ulkokuntalaista. Keiturin Sote Oy:n kilpailuttanut terveyskeskusten vastaanotto toiminnan riittävän lääkäriresurssin turvaamiseksi. Kilpailutuksen voitti Attendo Terveyspalvelut Oy, joka aloittaa toiminnan 8.5.2017.

Virtain suunterveydenhuollon lääkäripalvelut ostettiin kilpailutuksen voittaneelta Attendo Terveyspalvelut Oy:ltä 1.4.15 alkaen. Ruovedellä oli alkuvuonna yksi virkalääkäri ja palvelua täydennettiin ostopalvelulla, huhtikuusta alkaen Ruovedellä on työskennellyt kaksi Keiturin Sote Oy:n palveluksessa olevaa hammaslääkäriä.

Toimintaohjeita on yhdenmukaistettu yhteistoiminta-alueella. Yhteisiä perusteita ja hintoja koti- ja vanhustyön sosiaalipalveluissa kehitetään edelleen. Henkilöstön tehtäväkuvien määrittely ja yhtenäistämistyö jatkuu edelleen.

Muistutusten määrää on seurattu. Potilasasiamiehen on otettu yhteyttä yhteensä 50 kertaa vuonna 2016. Yhteydenotoista 40 koski Virroilla tapahtunutta hoitoa ja 10 Ruovedellä tapahtunutta hoitoa. Virtain yhteydenotoista 29 liittyi hammashuoltoon.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	27 108 736,85	26 450 966	-229 000	26 221 966	27 035 785,76	-813 819,76	103,1
Toimintamenot	-52 243 939,18	-52 591 318	129 000	-52 462 318	-53 222 890,76	760 572,76	101,4
Toimintakate	-25 135 202,33	-26 140 352	-100 000	-26 240 352	-26 187 105,00	-53 247,00	99,8
Poistot	-76 206,99	-204 337		-204 337	-114 938,85	-89 398,15	56,2
Yli/alijäämä	-25 211 409	-26 344 689	-100 000	-26 444 689	-26 302 043,85	-142 645,15	99,5

VIRRAT 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 410 296,85	4 248 425	-229 000	4 019 425	4 467 398,43	-447 973,43	111,1
Toimintamenot	-29 571 478,83	-30 415 136	229 000	-30 186 136	-30 678 882,98	492 746,98	101,6
Toimintakate	-25 161 181,98	-26 166 711		-26 166 711	-26 211 484,55	44 773,55	100,2
Poistot	-50 227,34	-177 978		-177 978	-90 559,30	-87 418,70	50,9
Yli/alijäämä	-25 211 409,33	-26 344 689		-26 344 689	-26 302 043,85	-42 645,15	99,8

RUOVESI 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	22 698 440,00	22 202 541		22 202 541	22 568 387,33	-365 846,33	101,6
Toimintamenot	-22 672 460,35	-22 176 182	-100 000	-22 276 182	-22 544 007,78	267 825,78	101,2
Toimintakate	25 979,65	26 359	-100 000	-73 641	24 379,55	-98 020,55	-33,1
Poistot	-25 979,65	-26 359		-26 359	-24 379,55	-1 979,45	92,5
Yli/alijäämä		0		-100 000	0	-100 000	

3.5.1 Terveystoimen tukipalveluiden tulosalue

Tulosalueeseen kuuluvat terveystoimen taloudenhoito ja potilasjärjestelmien ylläpito koko yhteistoiminta-alueella, välinehuolto, varastonhoito ja hoitotarviketilaukset sekä Virroilla että Ruovedellä. Ruovedellä kiinteistöt ovat Ruoveden kunnan vuokraamia. Virroilla ruokahuolto toimii teknisen toimen alaisuudessa, jolta palvelu ostetaan. Ruovedellä ruokahuolto toimii hallinto-osaston alaisuudessa. Virtain tietohallinto tuottaa IT-palvelut koko yhteistoiminta-alueelle. Laitoshuolto Ruoveden terveyskeskuksessa on sulautettu yksikön henkilöstöön eikä erillistä laitoshuoltoa ole.

Virtain terveyskeskuksen taloustoimisto on vastannut koko yhteistoiminta-alueen päivittäisestä taloudenhoidosta. Kiinteistö- ja laitoshuolto siirtyi 1.1.2015 alkaen teknisen toimen alaisuuteen, mutta sosiaali- ja terveyspalveluiden yhtiöittämisen myötä laitoshuoltajat siirrettiin takaisin perusturvalle ja he siirtyivät Keiturin Sote Oy:n palvelukseen. Sähköisen potilastiedon arkiston 2.vaihetta valmisteltiin, mutta toteutus jouduttiin siirtämään vuodelle 2017 potilastietojärjestelmän toimittajan takia.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	19 801 508,24	19 339 041	-33 000	19 306 041	19 599 298,73	-293 257,73	101,5
Toimintamenot	-827 201,79	-875 548	-51 000	-926 548	-983 651,01	57 103,01	106,2
Toimintakate	18 974 306,45	18 463 493	-84 000	18 379 493	18 615 647,72	-236 154,72	101,3
Poistot	-36 347,92	-89 209		-89 209	-41 966,88	-47 242,12	47,0
Yli/alijäämä	18 937 958,53	18 374 284	-84 000	18 290 284	18 573 680,84	-283 396,84	101,5

VIR RAT 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	23 996,80	34 000	-33 000	1000	6 831,91	-5 831,91	683,2
Toimintamenot	-325 274,09	-391 990	-51 000	-442 990	-432 790,13	-10 199,87	97,7
Toimintakate	-301 277,29	-357 990	-84 000	-441 990,00	-425 958,22	-16 031,78	96,4
Poistot	-10 965,50	-62 850		-62 850	-25 180,09	-37 669,91	40,1
Yli/alijäämä	-312 242,79	-420 840	-84 000	-504 840	-451 138,31	-53 701,69	89,4

RUOVESI 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	19 777 511	19 305 041		19 305 041	19 592 466,82	-287 425,82	101,5
Toimintamenot	-501 927,70	-483 558		-483 558	-550 860,88	67 302,88	113,9
Toimintakate	19 275 583,74	18 821 483		18 821 483	19 041 605,94	-220 122,94	101
Poistot	-25 382,42	-26 359		-26 359	-16 786,79	-9 572,21	63,7
Yli/alijäämä	19 250 201,32	18 795 124		18 795 124	19 024 819,15	-229 695,15	101,2

3.5.2 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue

Ehkäisevän terveydenhuollon lakisääteisinä tehtävinä ovat väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, elinympäristöjen terveyshaittojen ennaltaehkäisy, vähentäminen ja poistaminen sekä eläinten hyvinvoinnin ja hyvän kohtelun edistäminen mukaan lukien ympärivuorokautinen eläinlääkäripäivystys. Toimintaan kuuluu terveysneuvonta, seulonnat ja joukkotarkastukset, yleiset terveystarkastukset äitiys-, lasten- ja aikuisneuvolassa, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, työterveyshuolto, eläinlääkintähuolto sekä terveydensuojelu.

Tulosalueen toimintoja sekä Virroilla että Ruovedellä on kehitetty yhdenmukaisiksi. Kaupungin strategian mukaisesti ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa yhteistyötä muiden hallintokuntien sekä kolmannen sektorin kanssa on tehostettu systemaattisesti. Eläinlääkinnän ja terveystarkastuksen osalta perusturvaosasto vastasi sopimuksen mukaisesti rahoituksesta ja toimintaympäristöistä työntekijöille, välineistä sekä IT-laitteista ja -ohjelmistoista Keuruun kaupungin vastatessa itse toiminnasta.

Työterveyshuollon riittävät henkilöstöresurssit pyrittiin turvaamaan erityisesti lääkäri työvoiman osalta ja laskutusjärjestelmää kehitettiin edelleen. Ruoveden työterveyshuollon toiminta vakiintui ja palvelutarjonta laajeni erityistyöntekijöiden osalta.

Vanhuspalveluja kehitettiin kokonaisuutena ennaltaehkäisevän toiminnan osalta yhteistyössä vanhustyön, kotihoidon ja kolmannen sektorin kanssa mm. järjestämällä yhteisiä koulutuksia.

1.12.2015 voimaan tullut laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä velvoittaa organisoimaan toimintaa ja perustamaan ehkäisevistä päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen. Ehkäisevä päihdetyö on nivoutunut osaksi laajempaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa uutena asiana oli 1.1.2016 voimaan tulleen isyyslain mukainen isyyden tunnistaminen avoliittoperheiden kohdalla äitiysneuvolavastaanoton käynnillä selkeissä tilanteissa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	534 815,70	445 475	-17 000	428 475	502 840,87	-74 365,87	117,4
Toimintamenot	-1 368 459,13	-1 413 746	-45 000	-1 458 746	-1 510 550,57	51 804,57	103,6
Toimintakate	-833 643,33	-968 271	-62 000	-1 030 271	-1 007 709,70	-22 561,30	97,8

VIRRAT 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	402 644,50	325 225	-17 000	308 225	396 543,92	-88 318,92	128,7
Toimintamenot	-1 009 339,09	-1 030 294	-45 000	-1 075 294	-1 099 244,90	23 950,90	102,2
Toimintakate	-606 694,59	-705 069	-62 000	-767 069	-702 700,98	-64 368,02	91,6

RUOVESI 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	132 171,20	120 250		120 250	106 296,95	13 953,05	88,4
Toimintamenot	-359 120,04	-383 452		-383 452	-411 305,67	27 853,67	107,3
Toimintakate	-226 948,84	-263 202		-263 202	-305 008,72	41 806,72	115,9

3.5.3 Sairaanhoidon tulosalue

Lakisääteisenä tehtävänä on kunnan asukkaiden ja muiden kunnan alueella tilapäisesti oleskelevien kiireellinen avosairaanhoito ja ne mielenterveyspalvelut, jotka on tarkoitustenmukaista järjestää terveyskeskuksen toimesta. Tulosalueelle kuuluvat seuraavat yksiköt: lääkärit, poliklinikka, sairaankuljetus, laboratorio, röntgen, kuntoutus, sotaveteraanien kuntoutus ja vuodeosasto.

Oman perusterveydenhuollon erikoissairaanhoitoa kehitettiin määrärahojen puitteissa. Vanhuspalvelulain edellyttämä geriatrian erikoislääkärin vastaanotto toiminta jatkui tarpeen vaatimalla tasolla. Erikoissairaanhoitoa ostetaan pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä ja erikoislääkäripalveluita ostetaan eri palveluntuottajilta tavoitteena lähipalveluiden turvaaminen myös erikoislääkäripalveluissa.

Sairaankuljetus sisältää ensihoidon ja sairaankuljetuksen kulut Pirkanmaan sairaanhoitopiirin vastuulla olevasta toiminnasta. Dialyysitoiminta käynnistyi marraskuussa 2014. Vuoden 2016 alusta dialyysi on eriytetty omaksi kustannuspaikakseen. Vuonna 2016 dialyysin käyntejä oli 867 (vuonna 2015 1069), joista virtolaisia oli 322, ruovesiläisiä 517 ja ulkokuntalaisia 28.

Virtain Vuodeosaston paikkaluku oli vuoden alussa 23, kun pitkäaikaisosasto Kastehelmi siirrettiin vanhuspalveluiden alaisuuteen tehostettuun palveluasumiseen. Huhtikuun 2016 alusta alkaen tehostetusta palveluasumisesta kuitenkin luovuttiin mm. tilahaasteiden vuoksi. Tämän jälkeen Kastehelmi ei ole ollut erillinen osasto vaan osa vuodeosastoa. Virtain vuodeosaston remontti valmistui syksyllä 2016, jonka jälkeen paikkaluku on ollut 35. Remontin aikana potilaita oli hoidettavana Ruovedellä ja myös henkilöstöä siirtyi tällöin Ruovedelle riittävän hoitajaresurssin varmistamiseksi. Vuoden 2016 aikana lääkärin työpanosta vuodeosastolla on lisätty ja Virroilla on vuodeosastolla työskennellyt lääkäri kokoaikaisesti syyskuusta alkaen. Kokoaikainen lääkäri mahdollistaa akuuttiosastotoiminnan kehittämisen. Ruovedellä on ollut haasteena riittävän lääkäriresurssin varmistaminen vuodeosastolle.

Lääkärivastaanottoja järjestettiin yhteistoiminta-alueella kiireellistä ja kiireetöntä hoidontarvetta varten arkisin virka-aikana ja Virroilla maanantaista perjantaihin klo 16–20 sekä viikonloppuisin ja pyhäisin klo 9-17. Käyntejä viikonloppuvastaanotolla yhteensä 1216, joista virtolaiset kävijät 865, ruoveläiset kävijät 231 ja muut ulkokuntalaiset 120 kpl. Lääkäripäivystystä yöaikaan ja viikonloppuisin ostettiin Tampereen Acutasta.

Hoidontarpeen arviointiin pääsi terveyskeskuksen toiminta-aikana ilman etukäteissoittoa tai ajanvarausta. Molemmissa työpisteissä oli ajoittain pulaa lääkärin ajanvarausajoista, koska lääkäri työvoiman saanti kesää lukuun ottamatta oli ongelmallista.

Lääkäritoiminta siirtyi 1.3.2016 alkaen Keiturin Sote Oy:n hoidettavaksi. Lääkäritilanne on ollut haastava ja omien lääkäreiden työpanosta on täydennetty ostopalvelulla. Keiturin Sote Oy:n kilpailuttanut terveyskeskusten vastaanotto toiminnan riittävän lääkäriresurssin turvaamiseksi. Kilpailutuksen voitti Attendo Terveyspalvelut Oy, joka aloittaa toiminnan 8.5.2017.

Yhteistoiminta-alueen lääkäritoiminnan yhteistyötä toteutettiin esimerkiksi siten, että sama lääkäri hoiti sekä Ruoveden että Virtain koululääkärin palvelut sekä Ruoveden neuvolapalvelut, lisäksi vuodeosastojen lääkäritoimintaa yhtenäistettiin. Tarvittaessa potilaita ohjattiin yhteistyöalueen eri palvelupisteisiin. Mm. röntgenpalveluissa tutkimustoiminta hoidettiin pääosin Virroilla. Ruovedellä on röntgenpalveluita tarjottu Virtain henkilökunnan voimin kerran viikossa. Vuodenvaihteessa Virtain poliklinikan remontin käynnistyttyä röntgen on toiminut kokonaan Ruovedellä.

Poliklinikan toiminta tehostui ja kehittäminen eteni ja syksyllä käynnistettiin lääkäri-hoitaja-työparitoimintaa.

Ruovesi sai maahanmuuttajia vuoden 2015 aikana. Vastaanottokeskuksen asukkaat käyttivät myös Ruoveden terveyspalveluja. Vuoden 2016 aikana maahanmuuttajien palvelutarpeeseen pystyttiin vastaamaan pääosin hyvin sisäisten järjestelyiden avulla.

Psykiatrasta avohoitoa ja kuntoutusta kehitettiin yhteistyössä kuntouttavan työtoiminnan kanssa. Sekä Virroilla että Ruovedellä on työskennellyt psykiatri 1-2 päivänä viikossa, joka ei täysin riitä vastaamaan tarpeeseen. Muihin erikoislääkäripalveluihin ei päässyt muodostumaan merkittäviä jonoja.

Sairaankuljetuksesta vastaa Pirkanmaan sairaanhoitopiiri. Ensihoitopalveluita koordinoi Tampereen yliopistollisen sairaalan yhteyteen perustettu Ensihoitokeskus.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 593 739,51	1 304 000	178 000	1 482 000	1 685 942,94	-203 942,94	113,8
Toimintamenot	-10 286 721,19	-8 991 456	-746 000	-9 737 456	-10 281 000,50	543 544,50	105,6
Toimintakate	-8 692 981,68	-7 687 456	-568 000	-8 255 456	-8 595 057,56	339 601,56	104,1
Poistot	-32 776,31	-42 535		-42 535	-54 760,29	12 225,29	128,7
Yli/alijäämä	-8 725 757,99	-7 729 991	-568 000	-8 297 991	-8 649 817,85	351 826,85	104,2

VIRRAT 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 157 415,71	843 900	178 000	1 021 900	1 155 767,22	-133 867,22	113,1
Toimintamenot	-6 432 779,18	-5 339 478	-746 000	-6 085 478	-6 299 027,74	213 549,74	103,5
Toimintakate	-5 275 363,47	-4 495 578	-568 000	-5 063 578,00	-5 143 260,52	79 682,52	101,6
Poistot	-32 179,08	-42 535		-42 535	-47 593,53	5 058,53	111,9
Yli/alijäämä	-5 307 542,55	-4 538 113	-568 000	-5 106 113	-5 190 854,05	84 741,05	101,7

RUOVESI 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	436 323,80	460 100		460 100	530 175,72	-70 075,72	115,2
Toimintamenot	-3 853 942,01	-3 651 978		-3 651 978	-3 981 972,76	329 994,76	109,0
Toimintakate	-3 417 215,44	-3 191 878		-3 191 878	-3 451 797,04	259 919,04	108,1
Poistot					-7 166,76	7 166,76	
Yli/alijäämä				-3 191 878	-3 458 963,80	267 085,80	108,4

3.5.4 Erikoissairaanhoidon tulosalue

Erikoissairaanhoidon tulosalue on perustettu vuodelle 2015 erillisenä muusta sairaanhoidosta. Erikoissairaanhoidon palveluita ostettiin pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. Ruovesi ja Virrat muodostavat yhteisen tilaajarenkaan. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin yksiköissä erikoissairaanhoidon avohoitokäyntejä kertyi Virroille 8.703 (8.147/15). Ruoveden osalta avohoitokäyntejä oli 6.549 (6.567/15). Acuta käyntien tilastoinnissa on vuonna 2016 tapahtunut muutos siten, että kaikki käynnit kirjautuvat erikoissairaanhoitoon. Virtolaisten käyntejä Acutassa vuonna 2016 oli 1 107 (1048/2015) ja ruoveteläisten käyntejä 945 (1066/2015), vuoden 2015 lukuihin sisällytetty edellä sekä perusterveydenhuolto että erikoissairaanhoito vuoden 2016 raportointimallin mukaisesti.

Talousarviossa oli varattu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin palveluiden ostoon Ruoveden osalta 6 090 420 € (sisältää noin 300.000 € kalliinhoidon tasausmaksua ja erityisvelvoitemaksuja) ja toteuma oli 5 823 591 €. Virtain palvelusopimuksen toteuma vuodelle 2016 oli 8 492 355 €. Palveluiden ostoon PSHP:ltä oli varattu alkuperäisessä talousarviossa 8 290 109 € (sisältää 400.000 € kalliinhoidon tasausmaksua ja erityisvelvoitemaksuja).

Virtain osalta erikoissairaanhoidosta siirrettiin määrärahaa 170 000 € sairaanhoidon tulosalueelle. Ruovedellä erikoissairaanhoitoon ei tehty määrärahamuutoksia.

Erikoissairaanhoidon tulosalueeseen Virroilla ja Ruovedellä kuuluvat myös kustannuspaikat psykiatriset sairaalat, muut sairaalat, mielenterveystoimisto ja kuntoutuskoti.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	54 469,18	19 100		19 100	51 348,91	-32 248,91	268,8
Toimintamenot	-14 979 453,46	-15 514 511	170 000	-15 344 511	-15 415 741,62	71 230,62	100,5
Toimintakate	-14 924 984,28	-15 495 411	170 000	-15 325 411	-15 364 392,71	38 981,71	100,3

VIR RAT 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	40 891,69	12 100		12 100	40 308,49	-28 208,49	333,1
Toimintamenot	-8 381 799,38	-9 032 251	170 000	-8 862 251	-9 211 394,00	349 143,00	103,9
Toimintakate	-8 340 907,69	-9 020 151	170 000	-8 850 151	-9 171 085,51	320 934,51	103,6

RUOVESI 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	13 577,49	7 000		7 000	11 040,42	-4 040,42	157,7
Toimintamenot	-6 597 654,08	-6 482 260		-6 482 260	-6 204 347,62	-277 912,38	95,7
Toimintakate	-6 584 076,59	-6 475 260		-6 475 260,00	-6 193 307,20	-281 952,80	95,6

3.5.5 Hammashuollon tulosalue

Hammashuollon lakisääteinen tehtävä on hammashuollon ylläpitäminen, johon kuuluvaksi luetaan valistus- ja ehkäisytöitä, kunnan asukkaiden tutkimus ja hoito sekä kunnassa opiskelevien hammashuolto sekä potilaan asuinpaikasta riippumaton kiireellinen hammashoito.

Kuntia veloitetaan järjestämään myös arki-iltojen hammaslääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alue on mukana Tampereen kaupungin järjestämässä toiminnassa, johon osallistuttiin erillisen sopimuksen mukaisesti.

Vuonna 2016 suun terveydenhuollon palveluita on pystytty tarjoamaan hoitotakuun edellyttämällä tasolla. Hammaslääkärin ostopalvelut on kilpailutettu ja ne hankitaan Attendo Terveyspalvelut Oy:lta Virroilla kokonaan ja Ruoveden yksikössä osittain. Ruovedellä on huhtikuusta alkaen työskennellyt vakituisesti kaksi Keiturin Sote Oy:n palveluksessa olevaa hammaslääkärää. Hammashoidon kustannukset jäivät Virroilla täysin ja Ruovedellä melkein alle budjetoidun.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	405 731,19	414 000	82 000	496 000	501 437,83	-5 437,83	101,1
Toimintamenot	-1 438 652,59	-1 394 209	46 000	-1 348 209	-1 351 306,64	3 097,64	100,2
Toimintakate	-1 032 921,40	-980 209	128 000	-852 209	-849 868,81	-2 340,19	99,7
Poistot		-4 751		-4 751		-4 751,00	
Yli/alijäämä	-1 032 921,40	-984 960	128 000	-856 960	-849 868,81	-7 091,19	99,2

VIRRAT 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	241 882,90	254 000	82 000	336 000	343 470,10	-7 470,10	102,2
Toimintamenot	-902 262,94	-856 016	46 000	-810 016	-808 422,45	-1 593,55	99,8
Toimintakate	-660 380,04	-602 016	128 000	-474 016	-464 952,35	-9 063,65	98,1
Poistot		-4 751		-4 751		-4 751,00	
Yli/alijäämä	-660 380,04	-606 767	128 000	-478 767	-464 952,35	-13 814,65	97,1

RUOVESI 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	163 848,29	160 000		160 000,00	157 967,73	2 032,27	98,7
Toimintamenot	-536 389,65	-538 193		-538 193,00	-542 884,19	4 691,19	100,9
Toimintakate	-372 541,36	-378 193		-378 193,00	-384 916,46	6 723,46	101,8

3.5.6 Sosiaalityön tulosalue

Tulosalueelle kuuluvat perusturvalautakunnan hallinto, sosiaalipalvelut ja toimeentuloturva. Sosiaalihuoltolain mukaan kunnan tehtävänä on järjestää sosiaalipalveluja kunnan asukkaille, antaa toimeentulotukea kunnassa oleskelevalle henkilölle, suorittaa sosiaalivastuksia kunnan asukkaille, järjestää ohjausta ja neuvontaa sosiaalihuollon ja muun sosiaaliturvan etuuksista ja niiden hyväksi käyttämisestä sekä järjestää sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskevaa tiedotus-, koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Sosiaaliturvan tarpeisiin vaikuttaa merkittävästi väestön ikärakenne. Virroilla vanhusten osuus väestöstä on kasvava, mikä on lisännyt vammaispalveluiden tarpeita, erityisesti kuljetuspalveluiden ja asuntojen muutostöiden määrä on kasvava.

Lastensuojelun, toimeentuloturvan ja päihdehuollon tarpeet ovat lisääntyneet yleensä taloudellisen taantuman seurauksena. Lisääntyneisiin palvelutarpeisiin on pyritty vastaamaan varhaisella puuttumisella ja moniammatillisella yhteistyöllä.

Huhtikuun alussa voimaan tullut sosiaalihuoltolaki toi kunnille uusina velvoitteina mm. lapsiperheiden kotipalvelun ja valvottujen tapaamisten järjestämisen. Lisäksi laajennettiin ilmoitusvelvollisuutta ja 7vrk:n aikana tehtävää palvelutarpeen arviota koskemaan muitakin ikäryhmiä kuin lapsia. Uuteen lapsiperheiden kotipalvelutyöntekijän tehtävään saatiin täyttölupa ja työntekijän valinta tapahtui vuodenvaihteessa 2015-2016.

Maaliskuun alussa astui voimaan sosiaalityöntekijöiden ammattihenkilölaki, johon liittyen Ruoveden sosiaalitoimistossa oli täytettävänä kaksi sosiaalityöntekijän virkaa. Molemmat virat saatiin täytettyä lain määrittämin edellytyksin. Virtain sosiaalitoimistoon valittiin ammattipätevyden omaava sosiaalityöntekijä, joka koeajan kuluessa kuitenkin irtisanottiin. Kyseinen viran hakuprosessi on aloitettu uudelleen vuoden 2017 alussa. Myös kasvatus- ja perheneuvolaan valittiin vuoden aikana ammattipätevysehdot täyttävä sosiaalityöntekijä.

Oikaisuvaatimusten määrä vuonna 2016

- 29 (pääosin vanhustenhuollon ja toimeentulotuen päätöksistä)

Toimeentulotuen kotitaloudet ja €/kotitalous

- Virrat 324 kotitaloutta ja noin 873 €/kotitalous
- Ruovesi 122 kotitaloutta ja noin 593 €/kotitalous

Lastensuojelun sijaishuolto

- Virrat 2522 vrk 155,22 € /vrk
- Ruovesi 1650 vrk ja 286,18 € /vrk

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	761 069,23	692000	-142 000	550 000	580 243,94	-30 284,94	105,5
Toimintamenot	-4 850 082,86	-4808245	-52 000	-4 860 245	-4 723 456,49	-136 788,51	97,2
Toimintakate	-4 089 013,63	-4116245	-194 000	-4 310 245	-4 143 212,55	-167 073,45	96,1
Poistot	-1 515,55	-1653		-1 653		-1 653,00	
Yli/alijäämä	-4 090 529,18	-4117898	-194 000	-4 311 898	-4 143 212,55	-168 726,45	96,1

VIR RAT 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	636 211,71	549000	-142 000	407 000	463 719,68	-56 760,68	113,9
Toimintamenot	-3 099 687,29	-3079844	138 000	-2 941 844	-2 761 008,19	-180 835,81	93,9
Toimintakate	-2 463 475,58	-2530844	-4 000	-2 534 844	-2 297 288,51	-237 596,49	90,6
Poistot	-1 515,55	-1653		-1 653		-1 653,00	
Yli/alijäämä	-2 464 991,13	-2532497	-4 000	-2 536 497	-2 297 288,51	-239 249,49	90,6

RUOVESI 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	124 857,52	143000		143 000	116 524,26	26 475,74	81,5
Toimintamenot	-1 750 395,57	-1728401	-190 000	-1 918 401	-1 962 448,30	44 047,30	102,3
Toimintakate	-1 625 538,05	-1585401	-190 000	-1 775 401	-1 845 924,04	70 523,04	104,0

3.5.7 Kehitysvammahuollon tulosalue

Kehitysvammahuollossa tuotetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisesti palveluja kehitysvammaisille ja heidän perheilleen. Omana toimintana tuotetaan asumispalveluita ja työ- ja päivätoimintaa sekä kuntoutusohjausta. Työ- ja päivätoimintaa myydään myös muille kunnille. Lisäksi tarjotaan perhehoitoa kotona asuvien asiakkaiden omaisten tukemiseksi. Kehitysvammapoliklinikan ja laitospalvelut ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä.

Kehitysvammopalveluiden tarpeesta tehtiin jatkuvaa palveluntarpeiden kartoitusta, jossa kehitysvammaisen henkilö on keskeisesti mukana tuomassa omia mielipiteitään ja toiveitaan esille. Asumispalveluita kehitettiin vastaamaan paremmin tämän hetken tarpeisiin, kehitysvammaisille asumisen ja palveluiden suunnitelma on tehty vuosille 2017-2021.

Ryhmäkodissa hoidetaan myös tilapäishoidon jaksoja. Myös muita asumisen muotoja (tuettu ja ohjattu asuminen) kehitetään. Vuoden 2016 aikana peruskorjattiin ohjatun asumisyksikön tilat. Kehitysvammaisten perhehoitoa toteutetaan Pirkanmaan maakunnallinen kehitysvammaisten perhehoidon yksikön (KePe) toimesta.

Palvelutoiminta toteutuu pääosin yhtiön toimintana ja lisäksi ostopalveluina yksityisiltä palveluntuottajilta. Asiakkaan palveluista päättäminen on viranomaistehtävänä kaupungin tehtävänä. Kehitysvammahuollon henkilöstö on siirtynyt Keiturin Sote Oy:n palvelukseen. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta on haettu tukea ohjatun asuntolan rakentamiseksi Virroille.

Vaikeavammaisten kuljetuspalveluasiakkaat

- Virrat 101 asiakasta ja 1.449 €/asiakas
- Ruovesi 90 asiakasta ja 1.279 €/asiakas

Kehitysvammaisten asumisvuorokaudet (oma toiminta)

- Virrat 7 557 ja 108,27 €/vrk (autettu ja ohjattu asuminen)
- Ruovesi 4 671 ja 156,11 €/vrk

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	646 849,41	652 500	32 000	684 500	704 330,15	-19 830,15	102,9
Toimintamenot	-3 115 555,94	-3 140 373	-12 000	-3 152 373	-3 193 541,19	41 134,54	101,3
Toimintakate	-2 468 706,53	-2 487 873	20 000	-2 467 873	-2 489 211,04	21 304,39	100,9

VIR RAT 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	278 195,06	262 500	20 000	282 500	291 830,53	-9 330,53	103,3
Toimintamenot	-1 773 859,02	-1 925 292	100 000	-1 825 292	-1 810 497,22	-14 794,78	99,2
Toimintakate	-1 495 663,96	-1 662 792	120 000	-1 542 792	-1 518 666,69	-24 125,31	98,4

RUOVESI 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	368 654,35	402 000		402 000	412 499,62	-10 499,62	102,6
Toimintamenot	-1 341 696,92	-1 227 081	-100 000	-1 327 081	-1 383 043,97	55 962,97	104,2
Toimintakate	-973 042,57	-825 081	-100 000	-925 081	-970 544,35	45 463,35	104,9

3.5.8 Koti- ja vanhustyön tulosalue

Vanhuspalvelulain toimeenpano toi lukuisia tarkennuksia vanhuspalveluiden tuottamiseen. Kunnan on seurattava palvelujen laatua ja riittävyttä sekä kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä.

Vanhusneuvosto aloitti toimintansa Virroilla 2014 toiminta on jatkunut suunnitellun mukaisesti ja kokoontumisia on ollut 6 vuonna 2016.

Vanhustyön strategia päivitetään vuoden 2017 aikana kohti valtakunnallisia suosituksia mukaan lukien kotipalvelun lisääminen sekä asumispalveluiden painottuminen tehostettuun palveluasumiseen laitoshoidon sijaan.

Kotiin annettava hoito

Palveluseteliä on käytetty Virroilla ns. tukipalveluihin. Palvelusetelin käyttö on ollut edellisvuoden tasolla. Loppuvuonna on otettu sekä Virtain että Ruoveden kotihoidossa optimointi- ja mobiiliohjelmisto tehostamaan asiakaskäyntien suunnittelua ja hoidon kirjaamista.

Omaishoidon tuki on hieman alentunut edellisvuodesta, määrärahoja on jäänyt hieman käyttämättä.

Säännöllisen kotihoidon asiakkaita oli Virroilla 120 ja Ruovedellä 122

Asumis- ja laitoshoido

Asumis- ja laitoshoidon lähtökohtana on tarkoituksenmukaisen hoidon varmistaminen. Virroilla Keiturinpuiston vanhainkodin kolme osastoa on muutettu laitoshoidosta tehostettuun palveluasumiseen 1.2.2017 alkaen. Muutoksen oli alun perin tarkoitus tulla voimaan jo vuonna 2016, mutta mm. Virtain vuodeosaston remontin aiheuttamat poikkeusjärjestelyt viivästyttivät muutoksen toteuttamista. Tehostetun palveluasumisen ostopalveluja on lisätty merkittävästi vuoden 2016 aikana ja lisäys jatkuu myös vuonna 2017 Attendon uuden yksikön sekä Vihriäläkodin valmistumisen myötä. Ruovedellä ei ole vuoden 2016 aikana tapahtunut olennaisia muutoksia asumispalveluissa.

	Hoitopäivät	Asiakkaat
Majakka, tehta	4 548	13
Kotiranta	15 412	44
• tehta	8 213	24
• laitos	7 073	20
Keiturinpuisto	26 077	73, joista 10 lyhytaikaispaikkaa
Palvelutalo Ainala	9 150 732	27 tehostettu palveluasuminen 2 tuettu asuminen
Liljanne-Koti Mertokari	4 707	13 tehostettu palveluasuminen
Lustikulta, Vantaa	366	1 tehostettu palveluasuminen
Harjukoti (os.2) tehta	4 548	16, joista 4-5 lyhytaikaispaikkaa
Harjukoti (os.) Laitosas.	6 274	15

Ikäihmisten ostopalvelut

Ikäihmisten tehostetun palveluasumisen ostopalveluita kilpailutettiin vuoden 2015 lopussa ja palveluntuottajia valittiin neljä, joiden kanssa sopimus on mahdollista tehdä. Sopimukset on tehty kolmen palveluntuottajan kanssa. Vuonna 2016 uuden yksikön rakentamisen aloitti Attendo Hoivapalvelut Oy.

Tehostetussa palveluasumisessa oli loppuvuodesta Virroilla 41 asiakasta ja tuetussa asumispalvelussa 2. Ruovedellä tehostetussa palveluasumisessa oli noin 53 asukasta.

Vanhuspalvelun laatu

Laatua seurataan asiakaspalautteiden avulla. Vanhustyön yksiköiden omavalvontasuunnitelmat päivitetään vuosittain tai tarvittaessa useammin.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 310 554,39	3 572 850	-317 000	3 255 850	3 410 342,39	-154 492,39	104,70
Toimintamenot	-15 377 812,22	-16 441 230	807 000	-15 634 230	-15 763 642,74	129 412,74	100,80
Toimintakate	-12 067 257,83	-12 868 380	490 000	-12 378 380	-12 353 300,35	-25 079,65	99,80
Poistot	-5 567,21	-66 189		-66 189	-18 211,68	-47 977,32	27,50
Yli/alijäämä	-12 072 825,04	-12 934 569	490 000	-12 444 569	-12 371 512,03	-73 056,97	99,40

VIRRAT 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 629 058,48	1 967 700	-317 000	1 650 700	1 768 926,58	-118 226,58	107,2
Toimintamenot	-7 646 477,84	-8 759 971	617 000	-8 142 971	-8 256 498,35	113 527,35	101,4
Toimintakate	-6 017 419,36	-6 792 271	300 000	-6 492 271	-6 487 571,77	-4 699,23	99,9
Poistot	-5 567,21	-66 189		-66 189	-17 785,68	-48 403,32	26,9
Yli/alijäämä	-6 022 986,57	-6 858 460	300 000	-6 558 460	-6 505 357,45	-53 102,55	99,2

RUOVESI 31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 681 495,91	1 605 150		1 605 150	1 641 415,81	-36 265,81	102,3
Toimintamenot	-7 731 334,38	-7 681 259	190 000	-7 491 259	-7 507 144,39	15 885,39	100,2
Toimintakate	-6 049 838,47	-6 076 109	190 000	-5 886 109	-5 865 728,58	-20 380,42	99,7
Poistot					-426,00	426,00	
Yli/alijäämä	-6 049 838,47	-6 076 109	190 000	-5 886 109	-5 866 154,58	-19 954,42	99,7

Perusturvan suoritelmääriä 2012–2016

Työterveyshuollon asiakasmäärät ja sopimukset	2016	2015	2014	2013	2012
Yrityksiä	234	434	289	290	229
Sopimuksia	479	562	563	546	420
Henkilöitä	2742	2679	2 677	2 864	2 090
			Sis. Ruoveden tth		
	2016	2015	2014	2013	2012
Yrityksiä Virrat	367	309	248	242	222
Yrityksiä Ruovesi	112	125	48	41	
Sopimuksia Virrat	367	354	434	416	387
Sopimuksia Ruovesi	112	208	129	130	
Henkilöitä Virrat	1983	1997	2 009	2 184	2 107
Henkilöitä Ruovesi	759	682	668	680	

Virtain kaupungin henkilöstömäärä on jaettu Virroille ja Ruovedelle

Äitiys- ja lastenneuvolan käynnit	2016	2015	2014	2013	2012
Terveystenhoitajat, Virrat	1613	1714	1929	2205	2 142

Hoitopäivät, Ruovesi	6 736	6 296	6 148	5 894
----------------------	-------	-------	-------	-------

Vanhustenhuolto

	2015	2014	2013	2012
Virrat, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	15,3 %	15,20 %	14,8	14,30 %
Ruovesi, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	16,0 %	16,40 %	15,7	15,10 %
Pirkanmaa, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	8,8 %	8,90 %	8,6	8,40 %

	Virrat			Ruovesi		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Erikoissairaanhoito, PSHP-hoitopäivät	4 573	4 144	4 664	3 301	4188	3 115
Erikoissairaanhoito, PSHP-avohoitokäynnit	8 703	7 669	8 305	6 549	5 977	6 693
Toimeentulotuen piirissä kotitalouksia	324	321	349	122	154	129
Lastensuojelun sijaishuollossa lapsia	9	7	7	7	6	6
Kehitysvammaisten laitos-/autettu asuminen	22	22	20	13	13	12
Vaikeavammaisten kuljetuspalveluasiakkaat	101	93	85	90	79	49
Vammaispalvelu, henkilökohtainen apu	21	23	15	16	11	5
Omaishoidon tuki, alle 65-vuot.	16	18	18	9	7	7
Omaishoidon tuki yli 65-vuot.	46	45	28	49	52	31
Säännöllinen kotihoito, asiakkaat	120	188	152	122	158	135
Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen, vrk	14 955	9 125	5 899	17 245	16 618	11 199
Ikääntyneiden laitoshoido, hpv	26 344	26 807	26 453	13 347	19 169	16 659

3.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimi turvaa kaikille virtolaisille sivistyslautakunnan toimialueen palvelujen korkean laatutason lainsäädännön edellyttämällä tavalla (perusopetus, lukiokoulutus, lasten päivähoito, kansalaisopisto, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi). Lisäksi sivistystoimi tukee ammatillisen ja korkeakoulukoulutuksen toimintaa paikkakunnalla. Sivistystoimi turvaa virtolaisille hyvän ja motivoivan oppimisympäristön peruskoulussa, toisen asteen opetuksessa sekä aikuisväestölle kansalaisopistossa sekä laadukkaat vapaa-ajan palvelut ja korkeatasoisen kirjastotoiminnan.

Sivistys jakautuu seitsemään tulosalueeseen, jotka ovat hallinto, perusopetus, lasten päivähoito, lukiokoulutus, kansalaisopisto, kirjasto- ja kulttuuritoimi sekä liikunta- ja nuorisotoimi. Tilivelvollinen viranhaltija näiden osalta on sivistystoimen johtaja.

Vuonna 2016 sivistyslautakunnan toimintaan vaikutti merkittävästi koulukiinteistöjen sisäilmaongelmat, jotka aiheuttivat poikkeusjärjestelyjä opetustiloihin sekä opetuksen järjestämiseen.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA		TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
			MUUT	TA + MUUT			
Toimintatuotot	817 591	749 038	33 600	782 638	814 172,31	-31 534,31	104
Toimintamenot	-11 630 137	-11 274 528	-630 000	-11 904 528	-11 771 744,90	-132 783,10	98,9
Toimintakate	-10 812 546	-10 525 490	-596 400	-11 121 890	-10 957 572,59	-164 317,41	98,5
Poistot	-56 385	-73 627		-73 627	-29 173,60	-44 453,40	39,6
Yli/alijäämä	-10 868 931	-10 599 117	-596 400	-11 195 517	-10 986 746,19	-208 770,81	98,1

SIVISTYSTOIMEN YKSIKKÖKUSTANNUSTEN VERTAILUA V. 2013–2016

Tulosalue ja tunnusluku	2016	TP 2015**	TP 2014	TP 2013
Joukkoliikenne ja hallinto*				
- nettokust./as.	24,26	44,90	43,11	67,97
Perusopetus				
- nettokust./esi- ja perusop.oppilas	9.499,61	9.548,55	9.094,61	8.963,82
- nettokust./esiopp.	9.358,62	9.132,78	8.627,80	6.313,28
Lukiokoulutus				
- nettokust./opisk.	10.229,87	8.806,2	8.780,21	9.504,31
Lasten päivähoito				
- nettokust./päivähoidossa oleva lapsi	9.681,11	10.762,12	8.392	8.118,92
Kansalaisopisto				
- nettokust./asukas	31,83	35,90	40,68	37,
- nettokust./tunti	45,58	52,57	59,70	50,40
Kirjasto- ja kulttuuritoimi				
- kirjaston nettokust./asukas	60,79	54,81	55,37	52,82
- kultt.toimen nettokust./as.	13,05	15,09	12,83	13,65
Liikunta- ja nuorisotoimi				
- nuorisotoim. nettokust./as.	14,95	13,78	14,45	13,61
- liik.toim. nettokust./as.	17,57	16,27	18,55	26,72

*Joukkoliikenteen kustannukset on koulukuljetusten osalta kirjattu v. 2014, 2015 ja 2016 suoraan perusopetuksen kustannuksiksi

**Vuoden 2015 tilinpäätöksen lukuja on tarkistettu ja korjattu

Koulujen tunnuslukuja nettokustannus euroa/oppilas

Koulu	TP 2016	TP 2015	TP 2014	TP 2013
Killinkosken koulu	8.510	8.901,52	9.845,19	8.248,38
Kotalan koulu	12.516,98	13.001,69	11.025,22	8.167,02
Kurjenkylän koulu	-	-	13.850,96	9.216,12
Liedenpohjan koulu	16.341,57	15.816,19	11.831,29	9.947,87
Vaskiveden koulu	8.720,61	9.595,10	9.349,23	9.335,50
Rantatien koulu	6.754,53	6.158,50	6.037,87	7.124,04
Mäkيتين koulu	25.306,85	21.207,03	33.589,46	23.134,81
Yläkoulu	12.401,59	10.612,46	10.049,50	10.224,44
Lukio	10.229,87	8.648,17	8.780,21	9.504,31

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Strateginen tavoite 2016-2018	Operatiivinen tavoite v. 2016	Toimenpiteet/mittarit talousarviovuonna	Toteutuma
Laadukas perusopetus	Opetuksen sisällön asian- tuntevuus, ajanmukaisuus ja innostavuus; huolehdi- taan varhaisesta puuttumi- sesta ja säilytetään opetusryhmät nykyisen suuruisina	Tilastot ja kyselyt vanhemmille/ oppilaille: kaikki saavat perusope- tuksen päättötodistuksen, ei syrjäy- tyneitä oppilaita	Kaikille päättötodistus Yhteistyö kodin ja koulun välillä (mm. vanhempainillat, Wilma)
	Tehokas ja taloudellinen toiminta	Yksikkökust./oppilas maaseutu- maisten kuntien keskiarvossa Kustannukset/kuljetettu oppilas lähempänä maaseutumaisien kuntien keskiarvoa kuin v. 2012	Oppilaskohtaiset yksikkökus- tustannukset maaseutumais- ten kuntien keskiarvossa Kuljetuskust./kuljetettu oppilas keskiarvon yläpuolella
	Yhtenäiskouluperiaatteen huomioiminen opetuksen järjestämisessä	Perusopetuksen yhteisiä opettajia luokkatasolla 1-9 mahdollisimman monta	Yhteisiä opettajia tarpeen mukaan
	Tiedottaminen Yhteistyö kyläkuntien kanssa	Kyselyt, neuvottelut, yhteydenpi- dot: hyvä tiedonkulku (opettajat, vanhemmat, päättäjät, asiakkaat)	Tiedottaminen ja jatkuva yhteydenpito kodin ja koulun välillä
	Pätevät opettajat	Tavoitteena 100 %:n pätevyys, koulutusta tarjotaan mahdollisuuksien mukaan	Opettajat päteviä; koulutus- mahdollisuus kaikilla
	Tyytyväinen työyhteisö	Seuranta/kyselyt: lyhyet poissaolot, korkeintaan nykyisellä tasolla, motivoitunut henkilöstö	Kunta10-tulosten mukaan sivistystoimen henkilöstö on työhönsä motivoitunutta ja haluaa vaikuttaa opiskelu- ympäristöön
Toisen asteen koulu- tus säilyy laaduk- kaana omalla	Lukio säilyy laadukkaana 2-sarjaisena, musiikkiteat- teri-painotteisena yleissi- vistävänä oppilaitoksena, joka tarjoaa myös jääruu- lukursseja. Tutkitaan yhteistyömahdol-	1. Kyselyt: opiskelijoiden ja van- hempien tyytyväisyys, moni- puolisesti syventäviä ja soveltavia kursseja 2. Tilastot: oppimistulokset vähin- tään valtakunnan keskitasoa; yksikkökustannukset valta-	Lisätty syventäviä ja sovelta- via kursseja sivistyslautakun- nan päätöksellä Yhteistyötä Ähtärin lukion kanssa kurssi-tarjonnan osal- ta

paikkakunnalla	lisuudet Ruoveden kanssa Tehostetaan markkinointia	kunnan keskiarvossa; opetta- jankoulutus 100 %:lla (riittä- västi koulutusta)	
Mahdollisimman monipuoliset vapaa- ajan palvelut	Aikuiskoulu- tus/kansalaisopisto säilyt- tää laadukkaat palvelut ja säilyttää valtionosuustunnit nykyisellään	Asiakaskyselyt ja tilastot: opiskeli- joiden tyytyväisyys, tasokkaat ja kysyt kurssit, osaavat opettajat	Kysyntä-lähtöinen tarjonta Opettajien rekrytointi osaami- sen ja kokemuksen perusteel- la
	Kirjaston asiakaspalvelua kehitetään aukioloaikoja kohdentamalla ja palvelu- konsepteja kehittämällä/ Palvelun aktiivinen käyttö fyysisissä toimipisteissä ja verkon välityksellä sekä riittävät aukioloajat ja saa- vutettavuus	Kävijätilastot ja kyselyt: asiakasty- tyväisyys, kirjastopalvelut tunne- taan ja niitä käytetään (myös verkkokirjasto) Tavoitteena 100.000 kirjastokäyn- tiä (fyysiset ja verkkokäynnit) ja 107.000 lainaa. Pääkirjaston au- kiolotunnit 46 h/vko (talvikautena) ja 38 h (kesäkuukausina). Kirjasto- autossa kattavan reitistön ja palve- lupisteiden määrän ylläpito, n. 45 pysäkkiä/aikataulujakso	Kirjaston monitoimi- lehtilukusali; tutkitaan mahdol- lisuuksia koko kirjaston moni- toimi-suuden toteuttamisesta
	Kulttuuritoimi	Tarjoaa kulttuuripoliittisen ohjelman mukaiset palvelut Yhteistyötä kulttuuri- ja matkailu- toimen osalta selkeytetään	Päivitetty kulttuuri-poliittinen ohjelma v. 2017-2022
	Liikuntatoimi yhteistyössä terveyden edistämi- sen/hyvinvointityön kanssa	Kyselyt: korkeatasoinen palvelu Hyvinvointikertomustyössä mukana ja palvelujen kehittäminen tästä saadun seurantatiedon perusteella	Liikuntatoimi mukana hyvin- vointi-kertomus-työssä Palvelujen kehittäminen ja uudistaminen; uimahalli- kuljetusten tarjoaminen Ala- vuden Kunto-Lutraan
	Nuorisotoimen palvelut yhteistyössä eri toimijoiden kanssa Nuorten kuulemisen edis- tämisen nuorisovaltuuston ja nuortenideat.fi -palvelun avulla Huomioidaan nuorisota- kuun veloitteet (yhteistyö työpajojen ja etsivän nuori- sotyön kanssa)	Jatketaan ja kehitetään hyvää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa Nuorisotiloissa kävijöiden määrää pyritään lisäämään ja nuorten aktiivisuutta lisäämään	Nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen; leirit, diskot, retket yms. suunnitelman mukainen toiminta Nuorisotyö siirtymässä Nuori- sokeskus Marttisen vastuulle 6.3.2017 alkaen
Laadukas päivähoi- to/varhaiskasvatus	Riittävä, korkealaatuinen ja monipuolinen palvelun tarjonta Kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä riittävästi Yhteistyön ja tiedonkulun parantaminen, mahdolli- suus varhaiseen puuttumi-	Kyselyt, neuvottelut, vanhempainti- laisuudet, asiakaskyselyt Laaditaan päivähoiton strategia v. 2015-2020	Päivähoidon strategia laadittu v. 2015-2020; varhais- kasvatus-suunnitelman laa- dinta käynnissä, jotta voidaan ottaa käyttöön 1.8.2017 alka- en

	seen, avoimuus ja yhteiset toimintatavat Jatketaan vanhempien kanssa käytävien keskustelujen ja yhteistyön pohjalta kasvatuskumppanuuden kehittämistä		
--	--	--	--

3.6.1 Joukkoliikenteen ja hallinnon tulosalue

Joukkoliikenne/ostopalveluliikenne on siirretty suoraan koulujen kustannuksiksi. Tälle kustannuspaikalle kuuluvat vain hallinnon (sivistyslautakunta, sivistystoimen johtaja, koulutoimiston toimistosihteeri) kulut sekä seutulippu.

Tulosalueen kulut ylittyivät hiukan johtuen erilaisten toimikuntien ja työryhmien kokouskuluista.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	5 424	2 690		2 690	3 284,42	-594,42	122,1
Toimintamenot	-326 287	-169 054		-169 054	-174 511,41	5 457,41	103,2
Toimintakate	-320 862	-166 364		-166 364	-171 226,99	4 862,99	102,9

3.6.2 Perusopetuksen tulosalue

Tulosalueen kustannuspaineita lisäsivät yläkoulun ja Rantatien koulun sisäilmaongelmista johtuneet kiinteistöön kohdistuneet toimenpiteet, väistöiloihin siirtyminen ja mm. viipalekoulun hankinta. Kuljetusten osalta pyrittiin kustannuksia karsimaan siten, että järjestettiin valvontaa ja ohjattua tekemistä kuljetuksia odottaville oppilaille ja minimoitiin kuljetuskerrat ottaen huomioon perusopetuslain 32 §:n aikarajat.

Yläkoulun viipalekoulun käyttöönotto viivästyi tammikuulle 2017, mistä aiheutui tilanne, että vuodelle 2016 myönnettyjä määrärahoja ei voitu kokonaisuudessaan käyttää. Hankinnat on jouduttu tekemään ja kustannukset siirtyvät tältä osin vuodelle 2017.

Opetussuunnitelmauudistuksen käyttöönotto toteutettiin 1.8.2016 alkaen. Yläkoululla toteutus jatkuu 1.8.2017 alkaen asteittain.

Opetus- ja kasvatushenkilöstö on pätevää ja kokenutta. Oppilashuollon palveluita on tarjottu ja tarjotaan moniammatillisenä yhteistyönä.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	331 775	277 915	33 600	311 515	304 833,79	6 681,21	97,9
Toimintamenot	-6 238 935	-6 193 864	-620 000	-6 813 864	-6 669 569,28	-144 294,72	97,9

Toimintakate	-5 907 160	-5 915 949	-586 400	-6 502 349	-6 364 735,49	-137 613,51	97,9
Poistot	-44 379	-51 226		51 226	-592,44	-50 633,56	1,2
Yli/alijäämä	-5 951 537	-5 967 175	-586 400	-6 553 575	-6 365 327,93	-188 247,07	97,1

3.6.3 Lukiokoulutuksen tulosalue

Lukion toiminta on siirtynyt Tredun tiloihin Tredun kanssa tehdyn 20-vuotisen sopimuksen myötä. Määrärahaylitys johtuu kiinteistöön liittyvistä ennalta arvaamattomista lisäkustannuksista, opetusvälinehankinnoista (1.8.2016 käyttöön otetut opetussuunnitelmat ja sisäilmaongelmien vuoksi poistetut saastuneet opetusvälineet).

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	9 580	3 853		3 853	19 929,30	-16 076,30	517,2
Toimintamenot	-965 111	-960 299	-10 000	-970 299	-1 063 376,05	93 077,05	109,6
Toimintakate	-955 531	-956 446	-10 000	-966 446	-1 043 446,75	77 000,75	108,0
Poistot	9 580				-4 619,80	4 619,80	-100,0
Yli/alijäämä	-965 489			-966 446	-1 048 066,55	81 620,55	108,4

3.6.4 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue

Toteutettiin valtuuston hyväksymää periaatetta, että kurssi voi käynnistyä, mikäli osanottajia on pääsääntöisesti vähintään 10. Kurssit eivät tästä syystä toteutuneet suunnitelman mukaisina ja uusien korvaavien kurssien toteuttaminen nopeassa aikataulussa ei aina onnistunut. Tästä johtuvat arvioitua pienemmät kustannukset; talousarviotulot sen sijaan ylittivät arvion.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	70 342	77 168		77 168	81 938,52	-4 770,52	106,2
Toimintamenot	-326 556	-369 334	30 000	-339 334	-304 805,11	-34 528,89	89,8
Toimintakate	-256 214	-292 166	30 000	-262 166	-222 866,59	-39 299,41	85,0

3.6.5 Lasten päivähoiton tulosalue

Varhaiskasvatukseen tulevien lasten määrä on kasvussa, mm. subjektiivisen päivähoito-oikeuden myötä. Varhaiskasvatuksessa tehtiin toiminnallisia ja organisatorisia muutoksia: mm. Laaksotien ryhmäperhepäiväkoti lakkautettiin ja perustettiin varhaiskasvatuspäällikön virka. Laadittiin varhaiskasvatusstrategia ja tilattiin ostopalveluna varhaiskasvatuksen hallinnon ja talouden kehittämissuunnitelma. 1.8.2017 käyttöön otettavan varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen on käynnissä.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	365 651	366 633		366 633	387 111,39	-20 478,39	105,6

Toimintamenot	-3 014 199	-2 693 630	-60 000	-2 753 630	-2 797 707,41	44 077,41	101,6
Toimintakate	-2 648 548	-2 326 997	-60 000	-2 386 997	-2 410 596,02	23 599,02	101,0

3.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue

Vuonna 2016 kirjaston johtamisjärjestelyt toteutuivat siten, että perusturvan hallinto- ja talouspäällikkö toimi 40 % työajastaan kirjastotoimenjohtajan tehtävissä. Vuoden 2016 lopulla neuvoteltiin sopimus 1.1.2017 alkavasta yhteistyöstä Alavuden kaupungin kanssa, mistä alkaen Alavuden kirjastotoimenjohtaja on toiminut 40 % työajastaan Virtain kirjastotoimenjohtajana.

Kirjasto- ja kulttuuritoimen menoarvio alittui ja osittain myös tuloarvio.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	32 022	16 160		16 160	13 079,19	3 080,81	80,9
Toimintamenot	-531 821	-603 695	30 000	-573 695	530 084,83	43 610,17	92,4
Toimintakate	-499 800	-587 535	30 000	557 535	517 005,64	-40 529,36	92,7

3.6.7 Liikunnan ja nuorisotoimen tulosalue

Liikuntasihteeri on toiminut 60 %:n työajalla ja nuorisosihteeri 100 %:n työajalla. Valtuusto hyväksyi kunnallisen nuorisotyön siirron Nuorisokeskus Marttiseen 6.3.2017 alkaen.

Meno- ja tuloarviot alittuivat.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 798	4 619		4 619	3 995,70	623,30	86,5
Toimintamenot	-227 229	-284 652		-284 652	-231 690,81	-52 961,19	81,4
Toimintakate	-224 431	-280 033		-280 033	-227 695,11	-52 337,89	81,3
Poistot	-55	-101		-101	-40,68	-60,32	40,3
Yli/alijäämä	-224 486	-280 134		-280 134	-227 735,79	-52 398,21	81,3

Tulosalueelle talousarviossa annettu toimintakate ylittyi joukkoliikenteen ja hallinnon, lukiokoulutuksen ja lasten päivähoidon tulosalueilta.

3.7 MERIKANTO-OPISTO

Tulosalueen tehtävät ja toimintaympäristön muutokset

Merikanto-opisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikin ja tanssin taiteenaloilla sekä järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön erityistarpeet ja mahdollisuudet huomioiden.

Merikanto-opisto tuottaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaiset palvelut suunnitelmakauden aikana Virrain, Ähtärin, Mänttä-Vilppulan ja Oriveden kaupungeille sekä Ruoveden ja Juupajoen kunnille nykyisellä tuotantotavalla eli kunnallisena toimintana.

Suunnittelukauden tavoitteet

Strateginen tavoite 2016 - 2018	Operatiivinen tavoite vuonna 2016	Toimenpiteet (mittarit)
Asiakaslähtöisyys; pyritään takaamaan kaikille hyväksytyille oppilaspaikka	Vastataan asiakkaiden tarpeisiin; kaikki pääsykokeissa hyväksytyt pistemäärän saaneet saavat oppilaspaikan	Tilasto / seuranta

Toteutuminen

Keväällä 2016 opistoon pyrki kaikkiaan 129 lasta ja nuorta toiminta-alueittain seuraavasti:

Virrat	33	hyväksytyt pistemäärä	31	(94 %)
Mänttä-Vilppula	27	hyväksytyt pistemäärä	22	(81 %)
Orivesi	32	hyväksytyt pistemäärä	29	(91 %)
Ähtäri	21	hyväksytyt pistemäärä	21	(100 %)
Ruovesi	15	hyväksytyt pistemäärä	15	(100 %)
Juupajoki	1	hyväksytyt pistemäärä	1	(100 %)

Tavoitteena (tavoitetaso) oli, että kaikki pääsykokeissa hyväksytyt pistemäärän saavuttaneet saavat oppilaspaikan.

Oppilaspaikan vuoden 2016 aikana saaneet (yht. 89):

Virrat	27	(87 %)	jonossa	4
Mänttä-Vilppula	21	(95 %)	jonossa	1
Orivesi	5	(17 %)	jonossa	24
Ähtäri	20	(95 %)	jonossa	1
Ruovesi	15	(100 %)	jonossa	-
Juupajoki	1	(100 %)	jonossa	-

Keväällä 2016 opistosta valmistui ennätysmäärä oppilaita ja oppilaspaikkoja vapautui hyvin. Tavoitetaso toteutuikin kiitettävästi lähes kaikissa toiminta-alueen kunnissa. Heikoin tilanne oli Orivedellä, missä kuntaosuuden leikkauksen takia pystyttiin ottamaan vain viisi uutta oppilasta. Oppilaspaikkaa jonottavia vuoden lopussa oli Orivedellä 24.

Strateginen tavoite 2016 -2018	Operatiivinen tavoite vuonna 2016	Toimenpiteet (mittarit)
Turvataan valtionosuustunnit ja rahoitus	Sopimuskunnat luvanneet kuntaosuuksia yht. 245.000 € Valtionosuus 785.525 €.	Valtionosuustunteja 18 095. Arvioidut opetustunnit v. 2016 yhteensä 18 900. (Valtionosuustunnit ylittävät tunnit ryhmätunteja, jotka kustantavat pitkälle itse itsensä)

Toteutuminen

Oppilasmaksuja korotettiin 1.1.2016 alkaen n. 10 %.

Strateginen tavoite 2016 - 2018	Operatiivinen tavoite vuonna 2016	Toimenpiteet (mittarit)
Yksikkökustannukset alle maan keskiarvon	Käyttömenojen pitäminen kohtuullisina tulokseen verrattuna	Yksikkökustannusten vertaaminen valtakunnalliseen tilastoon; sopimuskuntien ostama tuntimäärä

ToteutuminenMerikanto-opiston yksikkökustannukset vuodelta 2016:

euroa / tunti 68,30 € (valtakunnallinen keskiarvo 78,74 €)

Tanssin taiteen perusopetus:

euroa / tunti 67,75 € (valtakunnallinen keskiarvo 106,73 €)

Yksikkökustannukset olivat tavoitteen mukaisesti huomattavasti alle valtakunnallisen keskiarvon.

Sopimuskuntien ostamat tuntimäärät 2016

Virrat	4502
Ähtäri	3178
Ruovesi	2885
Mänttä-Vilppula 4806	
Orivesi	2928
Juupajoki	428
tunteja yhteensä	18 727

Muita operatiivisia tavoitteitaPäätötutkintojen suorittaminen, laadun tason säilyttäminen ja kehittäminen

(tavoitetaso : 20 – 25 päätötutkintoa , solististen suoritusten arvosana ka 3,5 asteikolla 1-5)

Päätötutkintoja solistisissa aineissa suoritettiin kaikkiaan 42 kpl, joista 7 kpl opistotasolta. Virroilta valmistui 10, Ähtäristä 2, Mänttä-Vilppulasta 13, Ruovedeltä 8, Orivedeltä 8 ja Juupajoelta 1.

Solististen suoritusten arvosanojen keskiarvo oli 3,8:

Asteikko: (1) hyväksytty – (5) erinomainen:

13 kpl	erinomainen	(5)
18 kpl	kiitettävä	(4)
10 kpl	hyvä	(3)
4 kpl	tydyttävä	(2)
1 kpl	hyväksytty	(1)

Tutkintojen taso ja laatu olivat kokonaisuudessaan erinomaiset, suorituksista n. 67 % oli kiitettävää tai erinomaista tasoa.

Tanssin taiteen perusopetuksen päättötutkintoja valmistui peräti 10.

Laadun tasoon ja edelleen kehittämiseen kiinnitettiin huomiota myös mm. toiminta-alueen kunnissa järjestetyissä oppilasmatineoissa (40 kpl). Lukuvuoden aikana suoritettiin solistisia tasosuorituksia kaikkiaan 147 kpl ja musiikin perusteiden tasosuorituksia 217 kpl.

Yhteistyö oppilaitoksen ja kotien välillä

Rehtori tapasi jatkoilmoittautumisten yhteydessä henkilökohtaisesti oppilaat ja huoltajat (n. 500 oppilasta). Keskusteltiin opiskeluun liittyvistä kysymyksistä ja tehtiin jokaiselle oppilaalle henkilökohtainen opetussuunnitelma seuraavaksi lukuvuodeksi.

Vanhemmat ja vanhempainyhdistykset toimivat sopimuskunnissa erittäin aktiivisesti mm. järjestämällä kahvituksia ja arpajaisia oppilaskonserttien yhteydessä. Tuottoja jaettiin stipendeinä yhteensä 1 570 euron arvosta.

Henkilöstön määrä

Merikanto-opisto	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2015
rehtori	1	1
apulaisrehtori	1	1,5
toimistosihteeri	1,5	1,5
opettajaviranhaltijat	15	15
päätoimiset tuntiopettajat	5	5
sivutoimiset tuntiopettajat	8	10
yhteensä	31,5	33,5

Henkilöstöstä vain kahdella tuntiopettajalla ei ole muodollista kelpoisuutta (n.6,0 %). Viranhaltijoilla kaikilla on virkaan vaadittava tutkinto.

Työtyytyväisyyttä ja työssä jaksamista kartoitettiin kehityskeskusteluissa, jotka pidettiin koko henkilöstön kanssa 23.3. - 13.4.2016 välisenä aikana. Yleisenä huomiona voidaan todeta, että henkilöstö on motivoitunutta ja erittäin hyvin työhönsä sitoutunutta. Töiden järjestelyyn liittyviä toiveita pyrittiin ottamaan huomioon uutta lukuvuotta suunniteltaessa.

Talouden toteutuminen 31.12.2016

Toimintakulujen toteutumisaste 98,6 %

Toimintatuottojen toteutumisaste 99,8 %

- lukukausimaksut toteutuivat n. 880,00 € yli arvioidun
- myyntitulot kunnilta jäivät 3.958 euroa alle arvioidun, koska valtionosuudet kehittyivät odotettua paremmin
 - valtionosuus v. 2015: 778 512 €
 - valtionosuus v. 2016: 785 525 €

3.7.1 Musiikin, tanssin ja taiteen perusopetuksen tulosalue

Taloudelliset tavoitteet

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	440 875	435 000		435 000	435 975,62	-975,62	100,2
Toimintamenot	-1 313 557	-1 337 434		-1 337 434	-1 321 665,76	-15 768,24	98,8
Toimintakate	-872 683	-902 434		-902 434	-885 690,14	-16 743,86	98,1

3.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävänä on huolehtia sen vastuulla olevien kiinteistöjen, liikenneväylien, puistojen ja muiden maa-alueiden, ulkoliikuntapaikkojen sekä sataman ylläpitotehtävistä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu vesihuoltolaitoksen käyttö- ja kunnossapito. Teknisten palveluiden lautakunta vastaa myös kaupungin toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Lautakunta vastaa vesihuollon kehittämisestä. Lisäksi lautakunta huolehtii yksityisteiden kunnossapito- ja rakentamisavustusten jakamisesta.

Teknisten palveluiden lautakunta vastaa mittauksesta ja kaupungin kartoista, kiinteistönmuodostuksesta, osoitteiden määrittelystä, maanhankinta- ja luovutusasioiden valmistelusta, asuntoasioiden rakennusteknisestä avustamisesta, valtion asuntorahaston kautta myönnettävien avustuspäätösten tekemisestä, rakentamattomien maa- ja vesialueiden rakentamisen ja ympäristönsuojelun neuvonnasta ja valvonnasta sekä vesistökuunnostushankkeiden suunnittelusta.

Myös kaupungin ruokapalveluiden järjestäminen, lukuun ottamatta Nuorisokeskus Marttisen ruokapalveluita, kuuluu teknisen osaston tehtäviin sekä liikuntahallin toiminnan järjestäminen.

Osastolla on toiminut 1.1.2013 alkaen erillinen lupapalvelulautakunta, joka toimii kuntien ympäristönsuojelusta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Lautakunta toimii maankäyttö- ja rakennus-, ympäristönsuojelu-, jäte-, maastoliikenne-, vesiliikenne-, ulkoilu, maa-aines-, vesi-, vesihuolto- ja rakennus- ja ympäristönsuojelulakien mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena. Lisäksi lautakunnasta on valittu yksityistiejaosto, joka hoitaa yksityistielain mukaiset kunnan tehtävät. Lautakunta hoitaa myös kunnalle luonnonsuojelulain mukaan kuuluvat tehtävät.

Toimielimelle asetettujen operatiivisten tavoitteiden toteuma

TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA			
Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite 2016	Toimenpiteet / laadulliset mittarit 2016	Toteuma 2016
Huolehditaan ympäristön hyvästä tilasta	Houkutteleva, vetovoimainen ja esteetön asuin- ja elinympäristö	<ol style="list-style-type: none"> Vesistöjen virkistysarvon parantaminen / pienvesikohteet Vesistöjen kunnostuksen toimenpideohjelman toteutuminen 	<p>Jäähdysohjelman reitin kalataloudellinen kunnostussuunnitelma on valmistunut. Vesilain mukainen lupahakemus on vireillä. KH päättänyt 12.916/§269, että hankkeen toteuttamiseen varaudutaan vuoden 2017 talousarviossa enintään 30.000 euron määrärahalla.</p> <p>KV päättänyt (§30/20.6) varautua talousarviossa Kurjenjärven kunnostushankkeen rahoittamiseen 120 000 eurolla vuosina 2017-2018 sekä välirahoituksen antamisesta vuodelle 2017.</p> <p>Havanganjärven vesistö-kunnostushanke valmistunut, Myllypadon vihkiminen pidettiin 9.7.2016. Toisveden lupapäätös saanut lainvoiman. Hankkeen aloitus vuoden 2017 aikana.</p>
	Metsäomaisuudesta huolehtiminen	<ol style="list-style-type: none"> Metsätaloussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutettu. Kehitetään puun myynnin toimintamallia. 	<p>Suunnitelman mukaiset hakkuut suoritettu. Vihriälän palv.talon tontin hakkuista jonkin verran lisätuloja.</p> <p>Kustannustehokkuuden lisäämiseksi samalla tilalla olevien metsäkuvioiden hakkuita yhdistetään aikataulullisesti suunnitelmasta poiketen.</p>
Pidetään infra kunnossa	Liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpiteet	Suunnitelman 2. luokan toimenpiteitä toteutetaan määrärahojen puitteissa, seurataan toteutuneiden toimenpiteiden määrä	Rantatien ja Mäkitien nopeusrajoitus, sekä uusi suoja tie Rantatielle.
	Katuvalaistus-suunnitelman käytännön toteuttaminen	<ol style="list-style-type: none"> Katuvalaistus-suunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen Alueurakointi kilpailutettu 	<ol style="list-style-type: none"> Ei toteutettuja toimenpiteitä 01-12 Valaisinkeskusten uusintaa käynnistellään/ valaisimien tarjouspyynnöt 2017 Alueurakointi kilpailutettu.
	Talvikunnossapidon alueurakoinnin kilpailutus		
	Huoltokirjatoimintaa kehitetään edelleen Kiinteistöhuollon digitalisointi	<ol style="list-style-type: none"> Toimiva laajasti tietoa sisältävä huoltokirja Reaaliaikaiset kirjaukset tehdyistä toimenpiteistä huoltokirjaan 	Huoltokirjaan lisätty konekortteja ja ohjeita. Toimenpiteet kirjattu reaaliaikaisesti. Tabletit otettu kiinteistöhoitajien käyttöön. Granlund-Manager sähköinen työtilausjärjestelmä on otettu käyttöön syyskuussa.

	<p>Tilojen käytön tehostaminen</p> <p>Varaudutaan kiinteistöjen korjausvelan pienentämiseen Energiatehokkuuden huomiointi kaikissa toiminnaissa</p> <p>Energiatehokkuuden huomiointi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaupungin toimintojen siirto omiin tiloihin mahdollisuuksien mukaan 2. Käyttämättömien kiinteistöjen myynti 3. Sisäisten vuokrien säilyttäminen nykytasolla ja kustannuksia hillitsevien toimintamallien löytäminen 4. Käyttöasteet raportoitava kaupunginhallitukselle neljännesvuosittain 5. Toteutetaan vuosittain resurssien puitteissa tarvittavat remontit/investoinnit 6. Raportoidaan toteutuneet saneerauskorjaukset 	<ul style="list-style-type: none"> • KH päättänyt 23.5.16/§148 Helpolan kiinteistön myyntiin laittamisesta. • Sisäisten vuokrien ylläpituokrat ovat pääsääntöisesti laskeneet , vain louhenrinteen, terveyskeskuksen, järvisen ja koivurinteen ylläpituokrat on korotettu. • Käyttöasteet 31.12.2016 tilanteen mukaisena: Tuotannolliset rakennukset 100%, Asuinrakennukset 76,5 % ja Hallintokuntien rakennukset 91,9%. • Koulutusta aiheesta hankittu, alustavia korjausvelkalaskelmia tehty. • Toteutuneet remontit/investoinnit: Vuodeosaston remontti loppusuoralla.. Vanhainkodin IV-remontti valmis ja vastaanotettu. Rantatien koulun pesu- ja pukuhuone sekä terv.hoitajan tilat korjattu, jatkuu 01-02/2017 • Opistotalon lämmönvaihdin uusittu • Yläkoulun salaojat ja kattovesien viemäröinti tehty • Liikuntahallin kattovesien viemäröinti tehty toteutettu, lisätty sadevesikaivoja, sokkelia vesieristetty, maanpintaa muotoiltu • Yllättävä hanke: Killinkosken koulun öljysäiliö uusittu • Yllättävä hanke: Finncontin sprinkler-järjestelmä korjattu Energiatehokkuus huomioitu mm. lämmöntalteenottolaitteet uusittu vanhainkodille. • Vanhainkodin ilmastointi saneerattu, pinnoittamatomat eristeet korvattu pinnoitetuilla alakatoissa ja kanavissa • Vuodeosaston peruskorjaus valmistunut • Poliklinikan peruskorjauksen urakkasopimukset allekirjoitettu, työt jatkuu 2017 • Energiatehokkuus huomioitu: mm. lämmöntalteenottolaitteet uusittu vanhainkodille.
<p>Terveelliset ja tehokkaat ruokapalvelut osana hyvinvointia</p>	<p>Tavoitteena laadukkaat ja tehokkaasti tuotetut ruokatuotantoprosessit</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kehitetään terveyskeskuksen ja vanhainkodin keittiöiden prosesseja tehokkaiksi ja joustaviksi 2. Luomutuotteiden lisääminen päiväkodin, terveyskeskuksen ja vanhainkodin ruokalistoilta 	<ol style="list-style-type: none"> 1. On suoritettu henkilökunnan tarpeen määrittäminen: Vanhainkodin keittiön ja terveyskeskuksen keittiön työaikoja ja työvuoroja on muutettu vastaamaan nykyisiä henkilöstöresursseja. 2. Päiväkodit (Koivurinne, Killinkosken päiväkotit) ovat Portaat-luomuun ohjelmassa portailla 2. Aamupuurojen hiutaleet sekä ruokajuomana oleva piimä on luomua. Lisäksi Koivurinteen päiväkodilla käytettävät mansikat ovat luomua. Vanhainkodin ja terveyskeskuksen ruoanvalmistuksessa käytettävistä viljatuotteista hiutaleet ovat luomua.

	Ruokapalvelustrategian laatiminen rinnan keittiöhankkeen kanssa	Ruokapalvelustrategian laadintaan nimetään työryhmä ja strategian laadinta aloitetaan ja saatetaan loppuun 30.6.2016 mennessä.	Työryhmää ei ole perustettu. Strategian laadintaa ei ole aloitettu.
--	---	--	---

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	9 443 848	6 852 852		6 852 852	6 943 728,65	-90 876,65	101,3
Toimintamenot	-9 273 361	-8 364 900		-8 364 900	-7 591 661,69	-773 238,31	90,8
Toimintakate	170 487	-1 512 048		-1 512 048	-647 933,04	-864 114,96	42,9
Poistot	-2 767 713	-2 611 159		-2 601 634	-1 895 992,42	-705 641,58	72,9
Yli/alijäämä	-2 597 226	-4 123 207		-4 113 682	-2 543 925,46	-1 569 756,54	61,8

Liite 2 b. YHTEEENVETO LAUTAKUNNAN TUOTOKSISTA

LTK 14.2.2017

Seurataan kaikki lautakunnan alaisen toiminnan tuotokset (netto)

Tuotokset, kpl	TA 2015			TA 2016 (ARVIO)			TP 31.12.2016		
	Nettokust	Kpl määrä	Yksikköhinta	Nettokust	Kpl määrä	Yksikköhinta	nettokust	Kpl määrä	Yksikköhinta
HALLINTO									
Hallintokulut €/asukas	-313 287	7231	-43,33	-305 452	7050	-43,33	-178 994,40	7050	-25,39
Ateriasuorite €/suorite	30 241	379772	0,08	7 920	457973	0,02	193 640,03	378227,4	0,51
Haja-as. alueen vh avustus	0	0	0,00	0	0	0,00			
Palo- ja pelastustoimi €/asukas	-568 404	7231	-78,61	-542 130	7050	-76,90	-517 391,44	7050	-73,39
Yksityistieavustus €/km	-233 600	264	-884,85	-221 920	264	-840,61	-217 603,34	264	-824,26
YMPÄRISTÖVALVONTA									
Maankäytön valvonta kustann. €/as	-94 254	7231	-13,03	-101 045	7050	-14,33	-86 217,79	7050	-12,23
Ympäristönsuojelun kustann. €/as	-105 704	7231	-14,62	-111 580	7050	-15,83	-59 583,63	7050	-8,45
YLLÄPITO JA RAK									
Liikenneväylinen kp €/km	-325 779	65,1	-5 004,29	-312 605	65,1	-4 801,92	-340 355,70	65,1	-5 228,20
Liikenneväylien valaistus €/km	-120 324	54	-2 228,22	-121 198	55	-2 223,82	-132 080,42	55	-2 401,46
Puistojen kp €/hehtaari	-188 863	21,5	-8 784,33	-199 877	21,5	-9 296,60	-204 484,07	21,5	-9 510,89
Sataman kustann €/venepaikka	-7 954	145	-54,86	-6 124	145	-42,23	-3 760,10	145	-25,93
Tuotann. rakenn. €/m2/kk	303 707	27533,5	0,92	264 686	27533	0,80	272 619,53	27370	0,83
Asuinrakenn. €/m2/kk	146 174	17842	0,68	102 450	17902	0,48	165 863,61	17671	0,78
Hallintokuntien rakenn. €/m2/kk	628 429	41824	1,25	749 687	41950	1,49	932 541,23	43430	1,79
Käyttöasteet:									
Tuotann.rakenn. %		99,3 %			99,3 %		100,0		
Asuinrakenn. %		88,0 %			79,6 %		76,5		
Hallintokuntien rakenn. %		98,3 %			99,6 %		91,1		
VESIHUOLTOLAITOS									
Puhdistettu vesi €/m3	209 512	368347	0,57	217 598	368347	0,59	261 601,01	295 086	0,89

kultavirtan puus

poistettu pajama

lisätty viipalek

3.8.1 Hallinnon tulosalue

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat teknisen osaston hallinto, tilaustyöt, ruokahuolto, haja-asutusalueen vesihuolto, yksityistiet sekä palo- ja pelastustoimi.

Teknisen toimen hallinto

Talousarviovuoden toiminnan yhtenä muutoksena oli lämpölaitoksen koko toiminnan siirtäminen Virtain Energia Oy:lle. Muutoksesta johtuen hallinnon tuottoihin on kirjattu Virtain Energia Oy:lle myydyt toimitusjohtajan- ja energian laskutuspalvelut. Toimintatuottoja parantaa lisäksi yhtiöltä laskutettu noin 85 000 euron vaihto-omaisuus, joka on kuitenkin kirjattu vastaavalla summalla toimintakuluksi (ns. varaston muutos). Hallinnon toimintakulut ovat jääneet arvioitua pienemmäksi johtuen täyttämättömien virkojen (tekninen johtaja 92 %, maankäyttöinsinööri 10 %) vuoksi käyttämättä jääneistä henkilöstömäärärahoista, sekä arvioitua pienemmistä eläkemenoista. Myös palveluiden ostot ovat toteutuneet ennakoitua pienempinä.

Tilaustyöt

Tilaustyöt toteutuivat budjetoidusti, toimintakatteen ollessa 100,5 %.

Yksityistiet

Yksityistieavustuksista jäi käyttämättä noin 4.000 euroa, koska perusparannushankkeita ei toteutunut talousarviovuotena. Henkilöstökustannukset toteutuivat vain 10% arvioidusta, johtuen kustannusten kirjautumisesta tilapalvelun hallintoon. Myös eläkemeno toteutuivat huomattavasti ennakoitua pienempinä.

Ruokapalvelut

Ruokahuollon ateriamaksutuotot toteutuivat 101 %, toimintakulut 89,5 %. Ruokahuollon osalta henkilöstökulut ovat toteutuneet alle budjetoidun mm. yhden työntekijän irtisanoutumisesta johtuen. Myös elintarvikekustannuksissa on saatu huomattavaa säästöä johtuen yläkoulun/lukion ruokailun siirtymisestä Tredulle, johon toimitetaan vain pääruoka ilman leipä-, maito- ja välipalatuotteita. Kustannuksien alenemiseen vaikuttaa myös siirtyminen kypsän lihan hankintaan, jolloin hukka on pienempi.

Palo- ja pelastustoimi

Palo- ja pelastustoimi toteutui lähes budjetoidusti, menototeutuman ollessa 98,9 %. Virtain kaupungin maksuosuus Aluepelastuslaitoksen kustannuksista oli 505.941,50 euroa, josta Pirkanmaan pelastuslaitos ilmoitti palauttavansa suositusti toteutuneen tilikauden tuloksen vuoksi 20.914 euroa. Näin ollen toimintakulujen toteutuma hieman paranee, sen ollessa 95,7 %.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %,
Toimintatuotot	1 741 911	1 638 088		1 638 088	1 770 645,59	-132 557,59	108,1
Toimintamenot	-2 625 435	-2 767 963		-2 767 963	-2 494 335,16	-273 627,84	90,1
Toimintakate	-833 523	-1 129 875		-1 129 875	-723 689,57	-406 185,43	64,1
Poistot	-13 599	-12 787		-12 787	- 12 788,04	1,04	100,0
Yli/alijäämä	-897 122	-1 142 662		-1 142 662	-736 477,61	-406 184,39	64,5

3.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue

Ylläpito ja rakentaminen tulosalueeseen kuuluvat liikenneväylät ja urheilualueet, puistot, venesatama, kaavoitus, mittaus, metsätilat, tilapalvelu sekä jätehuolto.

Liikenneväylät ja urheilualueet

Ulkoliikuntapaikkojen hoitamiseen palveluita ostetaan Jäähalli yhtiöltä vuonna 2015 solmitun sopimuksen mukaisesti.

Liikuntahallin käyttötoiminnan kustannuksissa rasittaa sijaisten palkkakustannukset. Kustannussäästöjä on haettu vähentämällä muiden palveluiden ostoja. Toimintakulut ylittyivät hieman, toimintakatteen ollessa 101,3 %. Liikuntahallin toiminnan ja organisaation uudelleen järjestäminen on parhaillaan mietittävänä. Asia tuodaan kevään aikana lautakunnan käsittelyyn.

Liikenneväylien kunnossapidon ja valaistuksen kustannukset ovat hieman ylittyneet budjetoidusta, mutta liikenneväylien ja urheilualueiden toimintakate yhteensä jää 99,5 %.

Puisto

Puistojen osalta toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoitua paremmin, mutta vastaavasti toimintamenot ovat hieman ylittyneet. Toimintakate puistojen osalta on 102,3%

Venasatama

Venasataman tuotot koostuvat venepaikkamaksuista, jotka toteutuivat hieman budjetoitua paremmin. Sataman toimintakate 61,4%.

Kaavoitus, mittaus, metsätilat

Kaavoitus sisältää vain tukipalvelut hallituksen alaiselle kaavoitustoiminnalle. Mittausteknikko on eläköitynyt, eikä virkaa esitetä enää vuoden 2017 talousarviossa täytettäväksi. Täyttölupaa on haettu maankäyttöinsinöörin virkanimikkeelle, jonka työtehtävät tulevat muodostumaan mm. myös entisen paikkatietoinsinöörin ja kunnallistekniikan työpäällikön tehtävistä. Pakolliset paikkatietopalvelut on talousarviovuonna hankittu ostopalveluna, joten henkilöstökustannukset ovat jääneet toteutumatta. Metsän myyntituotot ovat toteutuneet 106,5%, toimintakulut 69,3%.

Tilapalvelu

Tilapalvelun hallinnon toimintatuotot ja -kulut on toteutunut lähes budjetoidusti, toimintakate 102%.

Muutokset tuotannollisten rakennusten ryhmässä vuonna 2016:

Teollisuushallien toimintatuotot ovat toteutuneet 101,1% ja toimintakulut 97,3%. Tuotannollisten rakennusten tilat on edelleen vuokrattu Virtain Yrityspalvelu Oy:lle, jolle välivuokrauksesta maksetaan 5% provisio vuokratuloista.

Isännöintisopimuksen mukaiset palvelut on hankittu Virtain Vuokratalot Oy:ltä. Asuinrakennusten toimintatuotot ovat toteutuneet 95,5% jääden noin 36.000 euroa budjetoidusta. Erityisesti kerrostaloilla käyttöasteet ovat jääneet pieniksi. Säästöä on saatu mm. lämmityksestä, sähköstä ja vedestä. Asuinrakennusten toimintakulujen toteutuma 85,9%.

Hallintokuntien kiinteistöissä tuotot ovat toteutuneet 96,9 %, pienentyneeseen toteutumaan vaikutti mm. yläkoulun käyttökieltoon asetetut tilat. Uutena kustannuspaikkana ryhmään avattiin viipalekoulu. Henkilöstökustannukset ovat laskeutuneet johtuen sivistystoimen ulkoa vuokratuista väistötiloista, joiden sopimukseen siivous ei ole sisältynyt. Näiden osalta kustannukset ovat kirjautuneet väistötiloihin kuluiksi. Myös täyttämättömät laitoshuollon toimet ovat vaikuttamassa henkilöstökulujen pieneen toteutumaan.

Kiinteistöhoitajien palkkakustannuksia on niin ikään laskutettu sivistystoimelta käyttäjäpalveluina väistötilojen kalusteiden siirroista. Lisäksi säästöä on saatu mm. lämmityksestä, sähköstä, puhdistusaineista ja -tarvikkeista. Toimintakulut toteutuivat 87,7 %.

Jätehuolto

Jätehuoltoon kuuluvat Sarvinevan jätteenkäsittelyalue sekä romuajoneuvot. Toimintatuottoja ei jätehuollolla ole lainkaan, toimintakulut olivat noin 7.000 euroa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA		TOTEUMA	POIK-	
			MUUT	TA + MUUT		KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 711 728,89	4 457 689		4 457 689	4 369 666,97	88 022,03	98,0
Toimintamenot	-4 591 005,59	-1 771 590		-1 771 590	-4 398 761,56	-446 073,44	90,8
Toimintakate	120 723,30	-387 146		-387 146	-29 094,59	-358 051,41	7,5
Poistot	-1 887 702,25	-1 771 590		-1 771 590	-1 870 462,78	98 872,78	105,6
Yli/alijäämä	-1 766 978,95	-2 158 736		-2 158 736	-1 899 557,37	-259 178,63	88,0

3.8.3 Ympäristövalvonnan tulosalue

Ympäristövalvonnan tulosalueeseen kuuluvat maankäytön valvonta ja ympäristön suojelu.

Maankäytön valvonnan toimintatuotot toteutuivat ennakoitua parempina, toteutuman ollessa 128,5%. Toimintakulut toteutuivat 103,9%. Rakennusvalvonnan myöntämien lupien määrä oli yhteensä 240 kpl, joista rakennuslupia 102 kpl.

Ympäristön suojelu

Ympäristön suojelun myyntituotot toteutuivat myös ennakoitua parempina, toteutuman ollessa 165,6%. Toimintakulut toteutuivat vain 76,2%, koska mm. henkilöstökustannukset jäivät budjetoitua pienemmiksi, ympäristösuunnittelijanviran ollessa täyttämättä noin puolen vuoden ajan.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA		TOTEUMA	POIK-	
			MUUT	TA + MUUT		KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	132 827	105 000		105 000	134 774,31	-29 774,31	128,4
Toimintamenot	-308 102	-317 625		-317 625	-291 883,76	-25 741,24	91,9
Toimintakate	-175 276	-212 625		-212 625	-157 109,45	-55 515,55	73,9
Poistot	-4 919			-2 856	-12 741,60	9 885,60	446,1
Yli/alijäämä	-180 195			-215 481	-169 851,05	-45 629,95	78,8

3.8.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue

Vesihuollon toimintatuotot ovat toteutuneet odotetusti, toteutuman ollessa 102,4 %. Myös vesihuollon toimintamenoissa on pystytty säästämään mm. sähkön, lämmön sekä koneiden ja kaluston kunnossapitomenojen osalta.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2016	TP2015	TA2016	TA		TOTEUMA	POIK-	
			MUUT	TA + MUUT		KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	670 140	652 075		652 075	667 604,58	-15 529,58	102,4
Toimintamenot	-410 337	-434 477		-434 477	-406 681,21	-27 795,79	93,6
Toimintakate	259 803	217 598		217 598	260 923,37	-12 266,21	119,9
Poistot	-314 428	-253 473		-253 473	-290 464,26	36 991,26	114,6
Yli/alijäämä	-54 625	-35 875		-35 875	-27 599,25	-8 275,75	76,9

4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä satunnaiset erät.

Kaupunki ja vesihuolto (ulk.+sis.)	Alkuperäinen TA	TA MUUT	TA+MUUT	TOTEUMA
Toimintatulot				
Myyntituotot	24 977 674	-115 000	24 862 674	25 935 440,98
Maksutuotot	5 090 651	-57 000	5 033 651	5 436 472,26
Tuet ja avustukset	1 078 248	-18 400	1 059 848	875 144,57
Vuokratulot	5 459 046		5 459 046	4 929 688,00
Muut toimintatulot	113 897	-5 000	108 897	350 652,38
	36 719 516	-195 400	36 524 116	37 527 398,19
Toimintamenot				
Henkilöstömenot	-33 361 107	625 000	-32 736 107	-17 657 612,01
Palvelujen ostot	-32 384 617	-776 000	-33 160 617	-48 436 383,87
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 242 367	-440 000	-4 682 367	-3 944 496,59
Avustukset muille	-3 277 810	110 000	-3 167 810	-2 901 638,65
Vuokrat	-4 409 994	-20 000	-4 429 994	-4 521 244,90
Muut toimintamenot	-207 578		-207 578	-273 077,91
	-77 883 473	-501 000	-78 384 473	-77 734 453,93
Toimintakate/Jäämä	-41 163 957	-696 400	-41 860 357	-40 207 055,74
Verotulot	21 301 000		21 301 000	21 906 975,91
Valtionosuudet	23 395 460		23 395 460	23 805 944,00
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot muilta	6 200		6 200	11 035,70
Muut rahoitustulot muilta	172 800		172 800	247 604,16
Korkomenot	-125 000		-125 000	-100 069,85
Muut rahoitusmenot	-6 500		-6 500	-355,94
	44 743 960	0	44 743 960	45 871 133,98
Vuosikate	3 580 003	-696 400	2 883 603	5 664 078,24
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	3 506 359		3 506 359	2 910 400,99
	3 506 359	0	3 506 359	2 910 400,99
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tulot				310 000,00
Satunnaiset menot				0,00
	0	0	0	310 000,00
Tilikauden tulos	73 644	-696 400	-622 756	3 063 677,25
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				136 782,42
Varausten lisäys				-1 000 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	73 644	-696 400	-622 756	2 200 459,67

4.1 Verotulojen erittely

Verotulot	TA2016	TA+Muut	Toteuma 2016	Poikkeama,ylitys (+),alitus (-)	TP2015	Muutos TP15/TP16%
Kunnallisvero	17 801 000,00		17 934 837,66	-133 837,66	17 966 693,32	-0,70
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 660 000,00		2 085 816,26	-425 816,26	2 170 170,36	-3,80
Kiinteistövero	1 840 000,00		1 886 321,99	-46 321,99	1 865 945,46	-2,50
	21 301 000,00		21 906 975,91	-605 975,91	22 002 809,14	-2,80

Verontilityslakia on muutettu siten, että kaikkien verontilityslain mukaan tilitettävien verojen kertymisjaksot vastaavat verotilailissa tarkoitettujen verojen kertymisjaksoa. Muutoksen johdosta muun muassa jäännösverot ja kiinteistöverot tilitetään kunnille aiempaa nopeammin (esimerkiksi aiemmin jäännösverot tilitettiin tammikuussa, nyt joulukuussa).

	Tuloveroprosentti	Verotet.tulo 1 000 €	Efektiiivinen veroaste
2016	20,25	88 784	13,34
2015	20,25	89 079	13,44
2014	20,25	88 789	13,56
2013	20,25	86 448	13,54
2012	20,25	86 271	13,08

*) Erialaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Kiinteistöveroprosentit	2016	2015
Vak.asuinrakennus	0,45 %	0,45 %
Muu asuinrakennus	1,00 %	1,00 %
Yleinen kiinteistövero	0,90 %	0,90 %

4.2 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	TA2016	Toteuma 2016	Poikk.,ylitys (+) alitus (-)	TP2015	Muutos TP15/TP16 %
Peruspalvelujen valtionosuus	18 079 500,00	18 276 777,00	-197 277,00	17 163 638,00	-1,1
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus	-193 779,00	-31 225,00	-162 554,00	-167 149,00	97,3
Verotulojen tasaus	5 509 739,00	5 560 392,00	-50 653,00	5 549 639,00	-0,9
	23 395 460,00	23 805 944,00	-410 484,00	22 546 128,00	-1,8

5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

5.1 Hankkeet

Hankkeita ovat yli 300 000 euron verottomat kokonaisuudet. Hankkeiden käsittelyssä seurataan kaupungin hankesuunnitteluohjeita.

Teollisuushallin rakennustöiden aloitus viivästyi ja kustannusten toteuma jäi sen johdosta vuonna 2016 alle talousarvion. Hallin harjannostajaiset ovat huhtikuussa 2017.

Vihriälä –kodin rakennustyöt pääsivät käynnistymään syyskuun lopulla. Aloituksen viivästymisen johdosta koko vuodelle 2016 varattua määrärahaa ei käytetty. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus myönsi Vihriälän ryhmäkodin rakentamiseen avustusta 1.148.262 euroa. Rakentamisen on tarkoitus valmistua loppuvuodesta 2017.

Terveyskeskuksen vuodeosaston remontti valmistui syksyllä 2016. Vanhainkodin ilmastointi saneerattiin ja pinnoittamatonta eristeet korvattiin pinnoitetuilla alakatoissa ja kanavissa, työt valmistuivat kesällä. Terveyskeskuksen poliklinikan remontin urakkasopimukset allekirjoitettiin ja työt aloitettiin joulukuussa, toteutus jatkuu vuonna 2017.

Yhteiskeittiöhankkeen suunnittelu jatkui vuonna 2016. Eri vaihtoehtoja on kartoitettu. Hanke on päätetty toteuttaa erillisenä rakennuksena ja muuttuneen sijoituspaikan johdosta suunnitelmat täytyy tehdä uudelleen.

Vesistöjen kunnostushankkeet eivät toteutuneet lupapäätöksen viivästymisen sekä kesällä vallinneen vesitilanteen ja aikataulujen johdosta.

Yläkoulun käyttöön väistöiloiksi hankitut siirtokelpoiset tilaelementtirakennukset sijoitettiin yläkoulun tontin pysäköinti-alueelle, johon on tehty tarvittavat kunnallistekniikan työt. Alueella on jouduttu tekemään mittava louhintatyö. Maanrakennustöiden osuus oli odotettua suurempi, minkä johdosta kustannukset ylittyivät ja työt viivästivät. Viipalerakennus on otettu käyttöön tammikuussa 2017.

HANKE	TA 2016	TA MUUTOS	TA + MUUT	TOTEUMA 2016	POIKKEAMA	TOT -%
Kaupunginhallitus						
Teollisuushalli						
Menot	-1 000 000,00		-1 000 000,00	-493 775,88	-506 224,12	49,4
Tulot	0,00		0,00		0,00	
Nettomeno	-1 000 000,00	0,00	-1 000 000,00	-493 775,88	-506 224,12	49,4
Vihriälän Ryhmäkodit						
Menot	-2 006 000,00		-2 006 000,00	-908 976,15	-1 097 023,85	45,3
Tulot	601 800,00		601 800,00	415 039,00	186 761,00	69,0
Nettomeno	-1 404 200,00	0,00	-1 404 200,00	-493 937,15	-910 262,85	35,2
Poliklinikan perusparannus						
Menot	-220 000,00		-220 000,00	-124 037,14	-95 962,86	56,4
Tulot	0,00		0,00			
Nettomeno	-220 000,00	0,00	-220 000,00	-124 037,14	-95 962,86	56,4
Vanhainkoti investoinnit						
Menot	-330 000,00		-330 000,00	-246 309,09	-83 690,91	74,6
Tulot	0,00		0,00			
Nettomeno	-330 000,00	0,00	-330 000,00	-246 309,09	-83 690,91	74,6

Tekn/terv.vuodeos.remontti						
Menot	-1 474 000,00		-1 474 000,00	-1 196 974,14	-277 025,86	81,2
Tulot	0,00			0,00		
Nettomeno	-1 474 000,00	0,00	-1 474 000,00	-1 196 974,14	-277 025,86	81,2
Tekninen lautakunta, Ruokapalvel. Investoinnit						
Menot	-500 000,00		-500 000,00	-26 554,72	-473 445,28	5,3
Tulot	0,00				0,00	
Nettomeno	-500 000,00	0,00	-500 000,00	-26 554,72	-473 445,28	5,3
Vesistöjen kunnostushankkeet						
Menot	-120 000,00		-120 000,00		-120 000,00	
Tulot	50 000,00		50 000,00		50 000,00	
Nettomeno	-70 000,00	0,00	-70 000,00	0,00	-70 000,00	
Koulun Väistötilat						
Menot		-660 000,00	-660 000,00	-777 213,06	117 213,06	117,8
Tulot		0,00	0,00		0,00	
Nettomeno		-660 000,00	-660 000,00	-777 213,06	117 213,06	117,8

5.2 Hankeryhmät

Valtuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot hankeryhmälle kokonaisuutena. Hankeryhmien kohteet ovat alle 300 000 euroa. Pienhankintaraja on 10.000 €.

Kaupunginhallituksen alaisessa Osakkeiden ja osuuksien ryhmässä näkyy Asunto Oy Virtain Pajamäki –nimisen rivitaloyhtiön huoneisto-osakkeiden myynti. Maa-alueiden myynnissä näkyy tonttien myynnit.

Lämpölaitoksen investoinnit siirtyivät toiminnan yhtiöittämisen johdosta kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan. Investoinnit koostuivat pääosin uusien liittymien rakentamisesta, joista merkittävimpänä Vihriälän ryhmäkodin liittymä. Lisäksi Nallelan varakeskus muutettiin kevytöljykäytölle.

Perusturvalautakunnan investoinnit sisälsivät ohjelmistolisenssien hankintoja, suun terveydenhuollon kuvantamislaitteen hankinnan sekä kotihoidon optimointi- ja mobiiliohjelmiston hankinnan. Määrärahaa oli lisäksi myönnetty autoklaavin hankintaan joka kuitenkin siirtyi vuodelle 2017. Ohjelmistolisenssien hankinnasta suurin osa siirtyi vuodelle 2017 toimittajasta johtuvista syistä.

Sivistystoimen investoinnit sisältävät lukion muuttoon Tredulle sekä yläkoulun väistöiloihin liittyviä hankintoja. Merkittävimmät hankinnat liittyvät luokkatilojen ensikertaiseen kalustamiseen sekä fysiikka-kemian ja teknisen luokan varustamiseen. Lisäksi investoitiin sähköisten ylioppilaskirjoitusten järjestämiseen sekä kirjaston omatoimilehtisaliin.

Vesihuoltolaitoksen investoinnit sisälsivät puhdistamon, pumppaamojen ja vesihuoltoverkoston saneerauksia sekä uusia kaava-alueina Keituri-Vihriälän ja Kitusenkulman rakentamisen.

Kunnallistekniikan investointeja olivat Kitusenkulman katujen ja sadevesilinjojen rakentaminen, päällystekorjaukset, leikkikenttien korjaaminen, katuvalaistuksen uudistukset sekä Rantatien päällystys.

Hallintokuntien käytössä olevien rakennusten hankeryhmän investoinneista merkittävin oli Rantatien koulun kiinteistön korjaukset n. 105.000 euroa.

Hankeryhmä	TA 2016	TA MUUTOS	TA + MUUT	TOTEUMA 2016	POIKKEAMA	TOT -%
Kaupunginhallitus						
Osakkeet ja Osuudet						
Menot	-100 000,00		-100 000,00	-2 699,00	-97 301,00	2,7
Tulot	50 000,00		50 000,00	76 362,12	-26 362,12	
Nettomeno	-50 000,00	0,00	-50 000,00	73 663,12	-123 663,12	-147,3
Maa-alueet/rakennukset						
Menot	-150 000,00	0,00	-150 000,00		-150 000,00	0,0
Tulot	150 000,00	0,00	150 000,00	67 095,07	82 904,93	44,7
Nettomeno	0,00	0,00	0,00	67 095,07	-67 095,07	
Kaupunginhallitus						
Lämpölaitos						
Menot	-162 000,00	-100 000,00	-262 000,00	-200 109,77	-61 890,23	76,4
Tulot	0,00					
Nettomeno	-162 000,00	-100 000,00	-262 000,00	-200 109,77	-61 890,23	76,4
Ohjelmistolisenssien hank.						
Menot			0,00	-6 999,99	6 999,99	
Tulot			0,00			
Nettomeno			0,00	-6 999,99	6 999,99	
Perusturvalautakunta						
Terveys- ja sosiaalitoimen investoinnit						
Menot	-261 670,00	-30 000,00	-291 670,00	-80 694,92	-210 975,08	27,7
Tulot			0,00		0,00	
Nettomeno	-261 670,00	-30 000,00	-291 670,00	-80 694,92	-210 975,08	27,7
Sivistystoimen investoinnit						
Menot	-20 000,00	-390 000,00	-410 000,00	-393 044,14		95,9
Tulot				8 000,00	-8 000,00	-100,0
Nettomeno	-20 000,00	-390 000,00	-410 000,00	-385 044,14	-24 955,86	93,9
Vesihuoltolaitos						
Menot	-200 000,00		-200 000,00	-188 965,43	-11 034,57	
Tulot	0,00			8 825,94	-8 825,94	
Nettomeno	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-180 139,49	-19 860,51	
Kunnallistekniikka						
Menot	-500 000,00		-500 000,00	-349 860,56	-150 139,44	70,0
Tulot	0,00					
Nettomeno	-500 000,00	0,00	-500 000,00	-349 860,56	-150 139,44	70,0
Tuotannolliset rakennukset						
Menot	-10 000,00		-10 000,00		-10 000,00	
Tulot	0,00					
Nettomeno	-10 000,00		-10 000,00		-10 000,00	
Asuinrakennukset						
Menot	-10 000,00		-10 000,00		-10 000,00	
Tulot	0,00		0,00			
Nettomeno	-10 000,00	0,00	-10 000,00		-10 000,00	

Hallintokuntien käytössä olevat rak.						
Menot	-100 000,00		-100 000,00	-167 767,47	67 767,47	167,8
Tulot	0,00		0,00			
Nettomeno	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-167 767,47	67 767,47	167,8
Into-keskus, Rakentaminen						
Menot				-30 208,82		
Tulot				30 208,82		
Nettomeno						

Hankkeet / Hankeryhmät Menot yht.	-7 163 670,00	-1 180 000,00	-8 343 670,00	-5 194 190,28	-3 162 732,68
Tulot yhteensä	851 800,00	0,00	851 800,00	605 530,95	276 477,87
Nettomeno	-6 311 870,00	-1 180 000,00	-7 491 870,00	-4 588 659,33	-2 903 210,67

6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Kaupunki ja Vesihuolto (ulk./sis.)

	TA2016		MUUTOS	TA+MUUTOS	TOTEUMA
TOIMINTA JA INVESTOINNIT					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 580 003	-	696 400	2 883 603	5 664 078
Satunnaiset erät					310 000
Tulorahoituksen korjauserät	-		30 000	-	462 404
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-	7 163 670	-	1 180 000	-
Rahoitusosuudet investointeihin		651 800		8 343 670	-
Pys.vast.hyödykkeiden luovutustulot		200 000			5 194 190
					462 073
					295 862
Toiminnan ja investointien rahavirta	-		2 761 867		1 075 419
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen lisäykset	-	300 000		-	109 918
Antolainauksen vähennykset		20 000			11 048
	-	280 000		-	98 870
Lainakannan muutokset/lisäykset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		2 500 000			639 750
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	890 000		-	702 176
		1 610 000		-	62 426
Muut maksuvalmiuden muutokset		-		-	1 738 546
Rahoitustoiminnan rahavirta		1 330 000		-	1 899 843
RAHAVAROJEN MUUTOS	-	1 431 867		-	824 423
Rahavarat 31.12.		4 173 130			6 788 194
Rahavarat 1.1.		5 605 000			7 612 618
Rahavarojen muutos	-	1 431 867		-	824 423

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Virtain kaupungin ja kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat on esitetty tässä osiossa. Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.

Virtain kaupunki sisältää kaupungin, taseyksikkö Vesihuollon ja Liikelaitos Marttisen ulkoiset, keskenään eliminoidut toteumat.

Virtain kaupungin konsernin tilinpäätöslaskelmat ovat konsernin tuloslaskelma, konsernin rahoituslaskelma ja konsernitase.

Lisäksi tässä osassa esitetään tilinpäätöslaskelmien liitetiedot.

Eriytettyinä tilinpäätöksinä esitetään vesihuollon taseyksikön sekä liikelaitos Marttisen tilinpäätökset.

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TULOSLASKELMA**

	2016	2015
Toimintatuotot		
Myyntituotot	24 095 681,05	25 575 523,72
Maksutuotot	5 390 260,34	4 959 960,41
Tuet ja avustukset	1 366 333,55	1 357 983,77
Vuokratuotot	2 095 751,47	1 468 137,95
Muut toimintatuotot	351 050,38	235 556,36
	33 299 076,79	33 597 162,21
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-18 546 644,14	-34 093 241,55
Palkat ja palkkiot	-14 221 628,44	-26 399 252,15
Henkilösivukulut	-4 325 015,70	-7 693 989,40
Eläkekulut	-3 533 757,11	-6 285 533,51
Muut henkilösivukulut	-791 258,59	-1 408 455,89
Palvelujen ostot	-45 656 755,76	-28 508 051,28
Asiakaspalvelujen ostot	-36 120 786,50	-18 039 397,68
Muiden palvelujen ostot	-9 535 969,26	-10 468 653,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 207 609,56	-4 566 446,48
Ostot tilikauden aikana	-4 160 514,80	-4 652 266,48
Varaston lisäys	-47 094,76	85 820,00
Avustukset	-2 832 385,74	-3 281 438,58
Vuokrat	-1 672 572,33	-1 470 783,08
Muut kulut	-285 078,69	-272 648,22
	-73 201 046,22	-72 192 609,19
Toimintakate	-39 901 969,43	-38 595 446,98
Verotulot	21 906 975,91	22 002 809,14
Valtionosuudet	23 805 944,00	22 546 128,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11 035,70	11 058,98
Muut rahoitustuotot	247 647,89	254 322,55
Korkokulut	-100 069,85	-111 279,03
Muut rahoituskulut	-355,81	-4 523,78
	158 257,93	149 578,72
Vuosikate	5 969 208,41	6 103 068,88
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	3 084 900,02	-3 154 341,01
Satunnaiset erät		0,00
Satunnaiset tuotot	310 000,00	0,00
Tilikauden tulos	3 194 308,39	2 948 727,87
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	136 782,42	136 782,42
Varausten lisäys	-1 000 000,00	-1 000 000,00
Tilikauden ylijäämä	2 331 090,81	2 085 510,29

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
RAHOITUSLASKELMA**

	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 969 208,41	6 103 068,88
Satunnaiset erät	310 000,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-462 404,93	-3 722,56
	5 816 803,48	6 099 346,32
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 465 051,71	-3 474 595,50
Rahoitusosuudet investointeihin	674 773,76	518 862,95
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	295 862,12	5 207,00
	-4 494 415,83	-2 950 525,55
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 322 387,65	3 148 820,77
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-94 085,90	-17 973,14
Antolainasaamisten vähennys	11 047,95	
	-83 037,95	-17 973,14
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	639 750,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-702 176,00	-852 176,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-62 426,00	-852 176,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksianojen varojen ja pääomien	224 413,52	-22 400,95
Vaihto-omaisuuden muutos	47 604,46	-84 541,65
Saamisten muutos	-1 320 172,43	158 878,38
Korottomien velkojen muutos	-641 340,70	-323 309,23
	-1 689 495,15	-271 373,45
Rahoituksen rahavirta	-1 834 959,10	-1 141 522,59
Rahavarojen muutos	512 571,45	2 007 298,18
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.2016	7 541 267,63	8 053 839,08
Rahavarat 1.1.2016	8 053 839,08	6 046 540,90

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TASE**

	2016	2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	764 404,34	871 742,87
	764 404,34	871 742,87
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 992 678,22	5 059 773,29
Rakennukset	22 327 812,37	22 375 508,44
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 333 448,11	5 827 268,46
Koneet ja kalusto	285 345,68	299 941,68
Muut aineelliset hyödykkeet	197 460,43	205 864,39
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 471 761,35	1 097 227,51
	36 608 506,16	34 865 583,77
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7 720 670,79	7 484 333,91
Muut saamiset	373 387,42	290 349,47
	8 094 058,21	7 774 683,38
Pysyvät vastaavat yhteensä	45 466 968,71	43 512 010,02
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	706,43
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	330 406,25	338 168,51
	330 406,25	338 874,94
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	47 724,25	94 919,93
Valmiit tuotteet	7 312,62	7 721,40
	55 036,87	102 641,33
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	1 954 780,58	1 714 780,58
	1 954 780,58	1 714 780,58
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 367 884,77	2 124 185,75
Lainasaamiset	5 251,87	0,00
Muut saamiset	893 111,65	423 088,65
Siirtosaamiset	706 728,51	345 529,97
	3 972 976,80	2 892 804,37
Rahat ja pankkisaamiset	7 541 267,63	8 053 839,08
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	13 524 061,88	12 764 065,36
VASTAAVAA YHTEENSÄ	59 321 436,84	56 614 950,32

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TASE**

	2016	2015
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Muut omat rahastot	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	14 266 117,59	12 180 607,30
Tilikauden yli-/alijäämä	2 331 090,81	2 085 510,29
Oma pääoma	40 683 979,21	38 352 888,40
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Poistoero	1 278 405,78	1 415 188,20
Vapaaehtoiset varaukset	2 489 000,00	1 489 000,00
	3 767 405,78	2 904 188,20
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	706,43
Lahjoitusrahastojen pääomat	657 451,04	440 799,78
	657 451,04	441 506,21
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 194 973,00	4 261 663,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Ostovelat	5 230,29	5 791,03
Liittymismaksut ja muut velat	1 246 086,73	1 181 985,57
	5 446 290,02	5 449 439,60
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	706 440,00	702 176,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	85 384,17	127 122,02
Ostovelat	5 531 284,65	2 605 708,12
Muut velat	355 740,54	910 545,23
Siirtovelat	2 087 461,43	5 121 376,54
	8 766 310,79	9 466 927,91
Vieras pääoma yhteensä	14 212 600,81	14 916 367,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	59 321 436,84	56 614 950,32

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
LIITETIEDOT**

Tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään kirjanpitoasetuksen liitetietovaatimusten mukaan tilinpäätöksen laatimista, tuloslaskelmaa, taseen vastaavia ja vastattavia, vakuuksia ja vastuusitoumuksia, henkilöstä ja konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 6.10.2014 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Päivitettyä poistosuunnitelmaa sovelletaan 1.1.2013 jälkeen valmistuneisiin kohteisiin. Vaihto-omaisuus on arvostettu muuttuvaan hankintamenoa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
**KUNNAN TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN
ULKOISET**

	2016	2015
Yleishallinto	1 751 956,86	486 849,80
Sosiaali- ja terveystoimi	26 147 016,64	26 155 193,51
Opetus- ja kulttuuri	1 245 066,97	1 255 045,15
Yhdyskuntapalvelut		
Muut palvelut/tekn	1 922 541,29	3 513 317,33
Liikelayokset		
Liikelayokset/liikelayo	1 751 627,56	1 750 708,50
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	510 867,47	436 009,16
Yhteensä	33 329 076,79	33 597 123,45

VEROTULOJEN ERITTELY

Kunnallisvero	17 934 837,66	17 966 693,32
Kiinteistövero	1 886 321,99	1 865 945,46
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 085 816,26	2 170 170,36
	21 906 975,91	22 002 809,14

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

Peruspalvelujen valtionos.(ilman tasauksia)	18 276 777,00	17 163 638,00
Verotuloihin perustuvat valt.os.tasaus	5 560 392,00	5 549 639,00
Opetus- ja sivistystoimen muut valt.osuudet	-31 225,00	-167 149,00
Valtionosuudet yhteensä	23 805 944,00	22 546 128,00

MUUT TOIMINTATUOTOT
PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTIVOITOT

	2016	2015
Tontit, maa-alueet	166 373,78	3 722,56
Kuntayhtymäosuudet	-	-
Kalusto, autot	-	-
Yhteensä		3 722,56

	2016	2015
MUUT TOIMINTAKULUT		
PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTITAPPIOT		
Tontit,maa-alueet	13 968,85	-
Rakennukset	-	-
Kuntayhtymäosuudet	-	-
Osakkeet	-	-
SATUNNAISET TULOT		
Virtain Energia, liiketoiminnan luovutus, Svop	310 000,00	-
	2016	2015
OSINGOT JA OSUUSPÄÄOMAN KOROT		
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	161 766,00	161 766,00
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri Ky	59 086,84	59 086,84
Muut rahoitustulot	2 740,48	2 371,56
Yhteensä	223 593,32	223 224,40

ARVIOIDUT POISTOAJAT, NIITÄ VASTAAVAT VUOTUISET POISTOPROSENTIT JA POISTOMENETELMÄT**Aineettomat hyödykkeet**

Kehittämismenot	2 - 5 v. tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 10 v. tasapoisto
Konserniliikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Liikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	2 - 5 v. tasapoisto
Muut	2 - 5 v. tasapoisto
Erytisestä syystä enintään (esim. vesistöjen peruskunnostus)	20 v. tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Talousrakennukset	10 - 20 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20% mjp
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 25% mjp
Muut maa- ja vesirakenteet	10 - 20% mjp
Vedenjakeluverkosto	7 - 10% mjp
Viemäriverkko	7 - 10% mjp
Kaukolämpöverkko	10 - 15% mjp
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20% mjp
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 - 22% mjp
Maakaasuverkko	12 - 15% mjp
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20% mjp
Sähkö-, vesi- yms. laituskoneet ja laitteet	15 - 25% mjp
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20% mjp
Liikenteen ohjauslaitteet	20 - 25% mjp
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 - 25% mjp
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 - 20 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työ	8 - 15 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 v. tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 v. tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

Tasetta koskevat liitetiedot

TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Kaupunki+vesihuolto+Marttinen

	1.1.2016	Lisäykset	Vähennykset	Rahoitusosuudet	Keskeneräisten siirto	Sumu-poistot	31.12.2016
Käyttöomaisuus							
Aineettomat oikeudet	129 934,67	53 686,97				81 499,23	102 122,41
Muut pitkävaikutteiset	741 808,20					79 526,27	662 281,93
Aineettomat hyödykkeet	871 742,87	53 686,97	0,00	0,00	0,00	161 025,50	764 404,34
Maa- ja vesialueet	5 059 773,29		67 095,07				4 992 678,22
Rakennukset	22 375 508,44	1 499 800,16	3 080,76		325 073,27	1 869 488,74	22 327 812,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 827 268,46	364 674,42		18 805,66	77 399,02	917 088,13	5 333 448,11
Koneet ja kalusto	299 941,68	118 347,78		7 130,85		125 812,93	285 345,68
Keskeneräiset hankinnat	1 097 227,51	3 395 634,56		618 628,43	-402 472,29		3 471 761,35
Muut aineelliset hyödykkeet	205 864,39	30 208,82		30 208,82		8 403,96	197 460,43
Aineelliset hyödykkeet	34 865 583,77	5 408 665,74	70 175,83	674 773,76	0,00	2 920 793,76	36 608 506,16
Kuntayhtymäosuudet	2 658 795,23						2 658 795,23
Tytär yhteisö osakkeet	1 589 785,64	310 000,00					1 899 785,64
Osakkuusyhteisö osakkeet	557 240,96						557 240,96
Muut osakkeet	2 678 512,08	2 699,00	76 362,12				2 604 848,96
Sijoitukset	7 484 333,91	312 699,00	76 362,12	0,00	0,00	0,00	7 720 670,79
YHTEENSÄ	43 221 660,55	5 775 051,71	146 537,95	674 773,76	0,00	3 081 819,26	45 093 581,29
Palautuskelpoiset liittymismaksut	290 349,47	83 037,95					373 387,42
Pysyvät vastaavat yhteensä	43 512 010,02	5 858 089,66	146 537,95	674 773,76	0,00	3 081 819,26	45 466 968,71

VIRTAIN KAUPUNGIN OMISTAMAT OSAKKEET JA OSUUDET 31.12.2016

	Omis- tusosuus	Kirjanpitoar- vo 31.12.2016	Lisäykset 2016	Vähennyk- set 2016	Kirjanpitoar- vo 1.1.2016
KUNTAYHTYMÄOSUUDET					
Pirkanmaan Liitto	1,68	14 116,79			14 116,79
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri	1,56	2 358 138,74			2 358 138,74
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	0,90	286 539,70			286 539,70
Kuntayhtymäosuudet yhteensä		2 658 795,23	0,00	0,00	2 658 795,23
TYTÄRYHTEISÖJEN OSAKKEET JA OSUUDET					
Kiint.Oy Killinpolku	75,00	25 228,19			25 228,19
Kiint.Oy Tyrkönrivi	100,00	16 818,79			16 818,79
Kiint.Oy Virtain Opiskelijasuntolat	100,00	121 095,31			121 095,31
Kiint.Oy Virtain Veteraanit	100,00	199 698,79			199 698,79
Kiint.Oy Virtain Vuokratalot	100,00	990 119,05			990 119,05
Virtain Jäähalli Oy	62,80	185 006,72			185 006,72
Virtain Yrityspalvelu Oy	100,00	16 818,79			16 818,79
Keituri Oy, osakepääoman merkitseminen	100,00	2 500,00			2 500,00
Keiturin Sote Oy, vapaaehtoinen vastikkeeton pääomasijoitus	100,00	30 000,00			30 000,00
Virtain Energia Oy, osakepääoman merkitseminen	100,00	312 500,00	310 000,00		2 500,00
Tytäryhteisöjen osakkeet ja osuudet yhteensä		1 899 785,64	000,00	0,00	1 589 785,64
OSAKKUUSYHTEISÖT					
Kiint.Oy Illansuu	39,00	19 677,99			19 677,99
Kiint.Oy Kanttorinrinne	39,00	13 118,66			13 118,66
Kiint.Oy Virtain Virastotalo	24,90	487 744,98			487 744,98
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy, 21 285 kpl (/51 196:stä)	41,60	36 699,33			36 699,33
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet yhteensä		557 240,96	0,00	0,00	557 240,96
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET					
As.Oy Harjukuja	10,50	92 503,36			92 503,36
As.Oy Penkkivuori	5,78	32 359,02			32 359,02
As.Oy Poutapilvi	8,25	131 489,30			131 489,30
As.Oy Torisevantie 11	4,12	23 986,96			23 986,96
As.Oy Pajamäki Puutteentie 13 (M-Maxicar Ky)		0,00	7 000,00	83 362,12	76 362,12
Herraskylän Vesiosuuskunta		67,28			67,28
Jäähdyspohjan Vesiosuuskunta		201,83			201,83
Kiint.Oy Virtain Linjatalo	1,54	5 382,01			5 382,01
Kotalan Vesiosuuskunta		252,28			252,28
Kuntarahoitus	0,04	44 000,00			44 000,00
Kuntien palvelukeskus KPK ICT Oy *)	7612 kpl	7 612,00			7 612,00
Kurjenkylän Vesiosuuskunta		67,28			67,28
Liedenpohjan Vesiosuuskunta		285,92			285,92
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy	6,93	150 000,00			150 000,00

Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy/Virtain rahasto		15 000,00			15 000,00
M-Real (Metsä-Serla Oyj)	226 kpl	506,23			506,23
Metsäliiton osuus (tavoiteosuudet 30000,00 €)		49 564,47	2 699,00		46 865,47
Neonmarkka Oy (Oy Lännen Metsä Ab)	1000 kpl	8 409,40			8 409,40
Oy Runoilijantie	3,79	88 634,03			88 634,03
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	2,14	256 500,00			256 500,00
Pirkantien Tasohallit Oy	4,80	27 382,93			27 382,93
TREDU-kiinteistöt Oy	1,44	1 609 522,68			1 609 522,68
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	0,86	21 600,54			21 600,54
Toriseva-Golf Oy	2,25	16 773,15			16 773,15
Vaskiveden Vesiosuuskunta		153,05			153,05
Virtain Kenttä Oy	0,83	42,05			42,05
Virtain Vesiosuuskunta		17 485,75			17 485,75
Äijännevan Vesiosuuskunta		252,28			252,28
Metsä B merkintämaksu		65,88			65,88
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä		2 600 099,68	9 699,00	83 362,12	2 673 762,80
				319	
KAIKKI OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ		7 715 921,51	699,00	83 362,12	7 479 584,63

*) Kuntien palvelukeskus ei paina osakekirjoja!

TALOUSARVIOANTOLAINAT 31.12.2016

	Lyhytaikainen 31.12.2016	Pitkäaikainen 31.12.2016	Antol.saataava 31.12.2016	Lisäykset 2016	Lyhennykset 2016	Lyhytaikainen 01.01.2016	Pitkäaikainen 01.01.2016
LAINASAAMISET							
LAINASAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ							
Virtain Vuokratalot Oy							
* Orapihlajatie 4		42 887,92	42 887,92				42 887,92
* Koivulantie 3		33 637,59	33 637,59				33 637,59
* Orapihlajatie 6		33 774,15	33 774,15				33 774,15
* Koivulantie 4		81 571,14	81 571,14				81 571,14
* Koivulantie 3		1 569,19	1 569,19				1 569,19
* As.Oy Martinpolku 1		25 228,19	25 228,19				25 228,19
Virtain Vuokratalot Oy yht.		218 668,18	218 668,18				218 668,18
Tyrkönrivi		103 000,00	103 000,00				103 000,00
LAINASAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ YHT.	0,00	321 668,18	321 668,18	0,00	0,00	0,00	321 668,18
LAINASAAMISET MUILTA							
Killinkosken kyläyhdistys		6 000,00	6 000,00				6 000,00
Härkösen kyläyhdistys ry		35 000,00	35 000,00	35 000,00			
Kotalan vesiosuuskunta		80 000,00	80 000,00	80 000,00			
Liedenpohjan Maamiesseura ry		100 000,00	100 000,00	100 000,00			
Virtain Yrittäjät ry		25 000,00	25 000,00	25 000,00			
LAINASAAMISET MUILTA YHT.	0,00	246 000,00	246 000,00	240 000,00	0,00	0,00	6 000,00
PÄÄOMALAINASAATAVAT/ TYTÄRYHTEISÖT							
Virtain Yrityspalvelu Oy 3)		84 093,96	84 093,96				84 093,96
Virtain Yrityspalvelu Oy 3)		840 939,63	840 939,63				840 939,63
Virtain Yrityspalvelu Oy 3)		925 033,60	925 033,60				925 033,60
Virtain Yrityspalvelu Oy 3)		420 469,82	420 469,82				420 469,82
Virtain Yrityspalvelu Oy 3)		201 825,51	201 825,51				201 825,51
Virtain Yrityspalvelu Oy 3)		226 207,01	226 207,01				226 207,01
Virtain Jäähalli Oy		100 912,76	100 912,76				100 912,76
Kiint.Oy Killinpolku		87 630,11	87 630,11				87 630,11
- Kaupungin taseesta poistettu VYP:n pääomallinaa		-1 500 000,00	-1 500 000,00				-1 500 000,00
PÄÄOMALAINASAATAVAT TYTÄRYHTEISÖILTÄ YHT.	0,00	1 387 112,40	1 387 112,40				1 387 112,40
3) Kaupungin taseen vastaavista on poistettu Virtain Yrityspalvelu OY:n pääomallinaa 1,5 milj. euroa.							
Velkasuhde kaupungin ja VYP:n välillä ennallaan. KH 21.2.2011							
66§							
LAINASAATAVAT YHTEENSÄ	0,00	1 954 780,58	1 954 780,58	240 000,00	0,00	0,00	1 714 780,58

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT TIEDOT

OMA PÄÄOMA

	2016	2015
Peruspääoma 1.1.	23 750 394,96	23 750 394,96
Peruspääoma 31.12.	23 750 394,96	23 750 394,96
Muu oma pääoma		
Vahinkorahasto	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien ylijäämä	14 266 117,59	12 180 607,30
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 331 090,81	2 085 510,29
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	40 683 979,21	38 352 888,40

VIRTAIN KAUPUNKI

INVESTOINTIVARAUSTEN POISTOERO 31.12.2016

	Poistoeroa 31.12.2016	Poistoeron vä- hennys	Poistoeroa 01.01.2016
Kirjasto	547 715,27	42 840,58	590 555,85
Finncont Oy, teollisuushalli	92 912,75	67 275,17	160 187,92
Kaupungintalo	637 777,76	26 666,67	664 444,43
Yhteensä	1 278 405,78	136 782,42	1 415 188,20

Poistoeroa jäljellä 31.12.2016 **1 278 405,78**

INVESTOINTIVARAUKSET 31.12.2016

Vihriälä vanhusten ryhmäkoti

Investointivaraukset 31.12.2014	489 000,00
Investointivaraukset 31.12.2015	1 000 000,00
Yhteensä	1 489 000,00

Yhtenäiskoulukampus

Investointivaraukset 31.12.2016	1 000 000,00
---------------------------------	--------------

VELKOJEN ERITTELY**Velat tytäryhteisöille, jäsenkuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusosuusyhteisöille**

	2016	2015
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	5 230,29	5 791,03
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	2 729 801,54	7 541,83
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	214 278,56	330 704,96
Liittymismaksut ja muut velat		
Muut pitkäaikaiset velat muilta	0,00	446,00
Palautus ja siirtokelpoiset liittymismaksut	1 246 086,73	1 181 539,57
	1 246 086,73	1 181 985,57
Muut velat/lyhytaikainen		
Ennakonpidätykset ja sotut	300 007,70	607 855,72
Muut velat	30 741,09	280 828,72
Alv-velka lääninverovirastolle	24 991,75	21 860,79
Yhteensä	355 740,54	910 545,23
Siirtovelat		
Lomapalkkavaraus sos.kuluineen	1 552 604,78	4 249 350,15
Korkojaksotukset	22 476,49	23 271,93
Valtionosuusennakot	192 046,70	135 215,16
Kuel, Vel, Lel, Tael-maksut	252 423,48	533 199,82
Tyött ja tapaturmavak.maksut	51 179,33	84 103,75
Ennakkomenot ja muut menot	16 730,65	96 235,73
Yhteensä	2 087 461,43	5 121 376,54
Pitkäaikaiset velat 31.12.2016 (yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät)		
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	422 556,00	935 880,00

Muita liitetietoja**VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET**

eivät sisälly taseeseen

TAKAUKSET

	2016	2015
Tytäryhteisöt	4 075 939,24	4 293 914,52
Muut	153 635,92	101 534,52
Osakkuusyhteisöt	3 547 500,00	3 547 500,00
Päätökset, mutta nostamatta (Muut)	440 000,00	
Yhteensä	8 217 075,16	7 942 949,04
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta (Ei sisälly takausten yhteissummaan)	33 763 487,00	34 131 011,92
- mahd.vastuuta kattava osuus takausk.rahastosta	25 202,20	24 321,96
Leasingvuokra vastuut (alv. 0 %)	409 462,99	374 728,54
Toimitiloihin liittyvät vuokravastuut	1 124 076,00	599 076,00
Huollettavien varat ja pääomat	24 901,23	22 024,95

ARVONLISÄVERON MAHDOLLINEN PALAUTUSVELVOLLISUUS

Mikäli kiinteistön käyttötarkoitus muuttuu siten, että kaupungilla ei ole oikeutta arvonlisäveron palautukseen/vähennykseen

	2016	2015
Rakentamisvuosi 2008-2016	2 757 948,41	3 057 776,09

KOULUTOIMEN JA PÄIVÄHOIDON RETKITILIEN SALDO

	2016	2015
	67 218,48	53 407,15

MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT**Sopimusvastuut**

	2016	2015
Suun terveydenhuollon palvelut	768 740,88	1 153 111,32
Sosiaali- ja terveystalvet	360 000 000,00	

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ****31.12. (Poikkileikkaus yhden päivän tilanteesta)**

	2016	2015	2014	2013	2012
Yleishallinto *)	55	47	49	49	55
Sosiaali-ja terveystoimi,Virrat	26	242	260	316	321
Sosiaali-ja terveystoimi,Ruovesi	10	238	234	256	
Opetus-ja kulttuuritoimi	177	184	192	151	155
Yhdyskuntapalvelut		0		14	9
Muut palvelut/tekn.toimi	77	99	79	51	39
Liiketoiminta	17	18	23	21	24
Yhteensä	362	828	837	858	603

HENKILÖSTÖKULUT

	2016	2015	2014	2013	2012
Rahapalkat	14 251 201,79	26 910 098,38	27 221 103,71	27 073 677,50	19 104 207,19
Eläkevakuutusmaksut	3 533 757,11	6 285 533,51	6 604 335,11	6 382 322,68	4 806 803,00
Muut henkilöstömenot	791 258,59	1 408 455,89	1 414 938,63	1 576 440,12	1 056 595,57
Sair.vak. ja tapaturmapv.korv.	-223 032,03	-460 791,68	-408 401,59	-396 665,83	-264 105,06
Jaksotetut palkat	193 458,68	-50 054,55	219 476,58	250 385,07	325 273,63
Tuloslaskelman henkilöstökulut	18 546 644,14	34 093 241,55	35 051 452,44	34 886 159,54	25 028 774,33
Investointeihin kirjatut henk.kulut	149 967,99	177 463,66	99 456,57	192 858,28	178 897,19
Kaatop.sulk.kust.henk.kulut/tase2080					2 614,30
Henkilöstökulut yhteensä	18 696 612,13	34 270 705,21	35 150 909,01	35 079 017,82	25 210 285,82
Muutos %	-45,4	-2,5	0,2	39,1	4,7

*)Yleishallinnon henkilöstömäärään 31.12. sisältyvät kaikkien hallintokuntien työllistetyt.

Työllistettyjä 2016 oli 25, 2015 oli 15, 2014 oli 19 ja 2013 oli 21

Henkilöstökulujen aleneminen johtuu lähes koko perusturvan henkilöstön siirtymisestä Keiturin Sote Oy:n palvelukseen. sekä v. 2016 yhtiötetyn lämpölaitoksen henkilöstö siirtymisestä Virtain Energia Oy:n palvelukseen

Tilintarkastuspalkkiot, (vuonna 2016 laskutetut)

	2016	2015
Tilintarkastus	11 093,35	12 882,50
Veroneuvonta		2 801,50
TT-lain muk.toim.annot	1 646,70	9 525,93
	12 740,05	25 209,93

KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT**KAUPUNKIKONSERNI
KONSERNITULOSLASKELMA**

	2016	2015
Toimintatuotot	48 130 639,80	47 400 964,81
Toimintakulut	-86 371 274,38	-84 857 155,46
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappios- ta)	589 458,61	699 354,58
Toimintakate	-37 651 175,97	-36 756 836,07
Verotulot	21 834 877,12	21 929 876,33
Valtionosuudet	24 232 114,00	22 979 994,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5 853,76	7 033,44
Muut rahoitustuotot	89 186,29	96 280,80
Korkokulut	-237 476,66	-303 571,07
Muut rahoituskulut	-59 519,65	-66 917,74
	-201 956,26	-267 174,57
VUOSIKATE	8 213 858,89	7 885 859,69
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 086 814,41	-4 102 833,10
	-4 086 814,41	-4 102 833,10
Satunnaiset erät	36 744,34	
Tilikauden tulos	4 163 788,82	3 783 026,59
Tilinpäätössiirrot	3 494,51	12 461,88
Tilikauden verot	-118 349,88	-24 159,05
Laskennalliset verot	-4 598,84	-4 069,31
Vähemmistöosuudet	-33 971,81	-12 771,62
Tilikauden yli-/alijäämä	4 010 362,80	3 754 488,49

**KAUPUNKIKONSERNI
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA**

	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 213 858,89	7 885 859,69
Satunnaiset erät	36 744,34	
Tilikauden verot	-118 349,88	-24 159,05
Tulorahoituksen korjaukset	-548 232,10	-641 012,82
	7 584 021,25	7 220 687,82
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 905 838,98	-4 753 257,97
Rahoitusosuudet investointimenoihin	678 276,62	568 862,95
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	360 799,98	506 072,06
	-5 866 762,38	-3 678 322,96
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 717 258,87	3 542 364,86
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-117 723,05	-26 558,14
Antolainasaamisten vähennys	11 047,95	
	-106 675,10	-26 558,14
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 887 750,00	220 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 289 027,69	-1 504 568,61
	598 722,31	-1 284 568,61
Oman pääoman muutokset	54 561,25	7 588,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	229 267,17	-11 407,23
Vaihto-omaisuuden muutos	-36 432,47	-90 702,54
Saamisten muutos	-1 215 492,87	-25 162,78
Korottomien velkojen muutos	1 064 790,05	-395 304,98
	42 131,88	-522 577,53
Rahoituksen rahavirta	588 740,34	-1 826 116,28
Rahavarojen muutos	2 305 999,21	1 716 248,58
Rahavarat 31.12.	11 940 612,70	9 634 613,48
Rahavarat 1.1.	9 634 613,49	7 918 364,90

**KAUPUNKIKONSERNI
KONSERNITASE**

VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 003 644,97	1 093 638,64
Muut pitkävaikutteiset menot	172 962,44	159 953,70
Ennakkomaksut		2 001,88
	1 176 607,41	1 255 594,22
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 784 569,59	5 742 657,88
Rakennukset	35 245 089,86	35 853 874,51
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 409 311,73	5 889 233,26
Koneet ja kalusto	861 651,09	893 526,18
Muut aineelliset hyödykkeet	206 835,06	219 406,71
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 572 388,48	1 538 552,56
	52 079 845,81	50 137 251,10
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	7 003 645,70	6 503 519,29
Muut osakkeet ja osuudet	2 807 431,33	2 882 675,03
Joukkovelkakirjalainasaamiset	29 753,01	6 115,86
Muut saamiset	136 693,69	43 053,48
	9 977 523,73	9 435 363,66
Pysyvät vastaavat yhteensä	63 233 976,95	60 828 208,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	104 808,16	76 651,79
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	330 406,25	338 168,51
Muut toimeksiantojen varat	8 423,09	8 494,81
	443 637,50	423 315,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	332 340,67	295 866,33
Valmiit tuotteet	7 312,62	7 721,40
Muu vaihto-omaisuus	0	0
	339 653,29	303 587,73
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	596 719,23	395 119,49
Laskennalliset verosaamiset	3 886,77	1 943,38
Muut saamiset	5 370,72	815,36
	605 976,72	397 878,23
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 942 912,65	2 833 408,11
Lainasaamiset	6 105,87	676,44
Laskennalliset verosaamiset	31,2	31,2
Muut saamiset	1 057 919,01	567 518,55
Siirtosaamiset	999 158,14	503 227,97
	5 006 126,87	3 904 862,27

Saamiset yhteensä	5 612 103,59	4 302 740,50
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	92 009,23	46 495,37
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 700,00	48 230,00
Muut arvopaperit	94 709,23	94 725,37
Rahat ja pankkisaamiset	11 845 903,47	9 539 888,11
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	17 892 369,58	14 240 941,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	81 569 984,03	75 492 465,80
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3 473,20	2 693,20
Arvonkorotusrahasto	72 873,18	92 145,33
Muut omat rahastot	435 568,43	439 062,94
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	23 298 987,21	19 540 826,74
Tilikauden yli-/alijäämä	4 010 362,80	3 754 488,49
	51 571 659,78	47 579 611,66
VÄHEMMISTÖOSUUDET	311 413,20	271 440,85
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	577 217,71	552 998,84
	577 217,71	552 998,84
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		706,43
Lahjoitusrahastojen pääomat	717 428,87	495 923,96
Muut toimeksiantojen pääomat	113 231,25	84 440,16
	830 660,12	581 070,55
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 037 202,71	11 250 762,12
Lainat julkisyhteisöiltä	806 252,78	852 485,21
Lainat muilta luotonantajilta	1 572 000,06	699 600,03
Ostovelat	5 230,29	0
Liittymismaksut ja muut velat	1 192 674,26	1 011 075,73
Laskennalliset verovelat	44 938,42	37 553,91
	14 658 298,52	13 851 477,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 192 711,06	1 210 398,42
Lainat julkisyhteisöiltä	46 389,66	41 642,56
Lainat muilta luotonantajilta	6 094,41	7 146,23

Saadut ennakot	214 105,31	245 027,64
Ostovelat	4 335 773,09	3 238 633,32
Liittymismaksut ja muut velat	1 064 368,27	1 184 784,49
Siirtovelat	6 729 407,79	6 695 298,71
Laskennalliset verovelat	31 885,11	32 935,53
	13 620 734,70	12 655 866,90
Vieras pääoma yhteensä	28 279 033,22	26 507 343,90
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	81 569 984,03	75 492 465,80

VIRTAIN KAUPUNGIN KONSERNI

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 31.12.2016

Laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksessä on purettu poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöstä koskevan Kilan yleisohjeen (22.12.2015) mukaan.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa Virtain kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätöksessä kunnan osuus sisältää alakonsernin (kunta, vesihuolto ja Nuorisokeskus Marttinen).

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan, kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Tytäryhteisöjen kiinteistöverot on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tuloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmajoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen suunnitelmajoistoja ei ole oikaistu kaupungin poistoaikojen mukaiseksi koska tytäryhteisöt kirjaavat suunnitelmanmukaiset poistot omissa kirjanpidoissaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernitilinpäätökseen on pääomaosuusmenettelyllä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy. Osakkuusyhteisöistä Kiinteistö Oy Kanttorinrinne ja Kiinteistö Oy Illansuu on jätetty yhdistelemättä vaikutuksiltaan epäolennaisina.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia.

Konsernituloslaskelman liitetiedot

	2016	2015
Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina		
Myyntituotot	37 276 081,37	36 953 887,52
Maksutuotot	5 780 532,69	5 322 419,53
Tuet ja avustukset	1 477 129,95	1 469 598,70
Vuokratuotot	3 177 687,87	3 259 094,46
Muut toimintatuotot	419 207,92	395 964,60
	48 130 639,80	47 400 964,81
 Pakollisten varausten muutos		
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri		
eläkevastuu-, potilasvahinkovastuu sekä		
muut pakollisten varauksien muutos	24 218,87	1 524,30
 Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot		
Myyntivoitot		
kuntayhtymät	98 065,52	
Tytäryhteisöt		35 695,73
Virtain kaupunki	166 373,78	3 722,56
Myyntitappiot		
kuntayhtymät	-12 373,22	-4 015,09
Virtain kaupunki	-13 968,85	
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	238 097,23	35 403,20

Konsernitaseen liitetiedot

	2016	2015
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Siirtyvät korot	58 860,69	107 693,50
Siirtosaamiset valtiolta	672 641,81	280 398,02
Projektisaamiset	3 630,69	5 179,50
Muut siirtosaamiset	264 024,98	109 956,92
	999 158,17	503 227,94

	2016	2015
Oma pääoma		
Peruspääoma 1.1.	23 750 394,96	23 750 394,96
Peruspääoma 31.12	23 750 394,96	23 750 394,96
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3 473,20	2 693,20
Arvonkorotusrahasto 1.1.	92 145,33	92 178,05
Vähennykset tilikaudella	-19 272,16	-32,72
Arvonkorotusrahasto 31.12	72 873,17	92 145,33
Muut omat rahastot 1.1.	439 062,94	451 629,22
Vähennykset tilikaudella	-3 494,50	-12 566,28
Muut omat rahastot 31.12.	435 568,44	439 062,94
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	23 298 987,21	18 540 281,17
lisäykset		1 016 735,70
vähennykset		-16 190,13
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	23 298 987,21	19 540 826,74
Tilikauden ylijäämä	4 010 362,80	3 754 488,49
Oma pääoma yhteensä	51 571 659,78	47 579 611,66

Vertailuvuoden lukuihin on korjattu Edellisten tilikausien ali/ylijäämään eliminointimuutokset yhteensä 2 255,70 euroa joka muodostuu vähemmistöosuusien (5 366,70 euroa) ja osakkuusyhteisöosakkeiden oikaisusta (-3 111,00). Edellisten tilikausien Ylijäämään on tilikaudella lisätty kuntayhtymien omissa tilinpäätöksissään tekemät muutokset (3 671,98).

	2016	2015
Pakolliset varaukset		
SHP; Pakolliset varaukset	577 217,71	552 998,82
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Palkkojen ja sivukulujen jaksotukset	367 643,06	85 036,51
Lomapalkkajaksotukset	5 097 247,62	4 295 316,50
Korkojaksotukset	114 311,56	64 908,07
Valtio-osuusennako	193 823,32	136 038,01
KVTEL-maksuvelka	528 326,13	538 620,00
Menoennako ja muut siirtovelat	428 055,10	1 575 379,63
	6 729 406,79	6 695 298,72

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2016	2015
Leasingvastuiden yhteismäärä	694 689,71	726 875,67
seuraavana vuonna erääntyvät	235 914,09	210 140,00
Toimitiloihin liittyvät vuokravastuut	1 145 261,31	599 076,00
Muut vastuusitoumukset; sopimusvastuut konserni	3 538 127,00	1 357 954,00
Takaukset muiden puolesta		
Jäljellä oleva vastuut 31.12.	773 264,00	101 534,52

Taseen ulkopuoliset järjestelyt

Osuus konserniin kuuluvien yhteisöjen korkosuojauksiin liittyvistä johdannaissopimuksista

	2016	2015
Koronvaihtosopimukset		
nimellisarvo	569 169,88	569 169,88
markkina-arvo	490 045,95	490 045,95

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kuntakonsernilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2005 alkaen valmistuneista kiinteistöistä rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset. Vastuu perustuu arvonlisäverolain 11. lukuun.

	2016	2015
Arvonlisäveron palautusvastuu yht.	2 819 879,00	3 145 079,00

IV ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VESIHUOLTOLAITOS
TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Liikevaihto	667 604,58	668 146,20
Liiketoiminnan muut tuotot	1 037,20	587,41
	668 641,78	668 733,61
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-91 247,68	-88 344,99
Ostot tilikauden aikana	-91 247,68	-88 344,99
Palvelujen ostot	-156 891,89	-148 992,25
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-127 025,05	-128 396,91
Henkilösivukulut	-31 208,10	-31 254,15
Eläkekulut	-24 337,33	-24 442,86
Muut henkilösivukulut	-6 870,77	-6 811,29
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-290 464,26	-314 427,51
Liiketoiminnan muut kulut	-308,89	-13 349,02
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-28 503,69	-56 031,22
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	904,44	1 406,66
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	904,44	1 406,66
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-27 599,25	-54 624,56
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-27 599,25	-54 624,56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-27 599,25	-54 624,56

**VESIHUOLTOLAITOS
RAHOITUSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	261 960,57	258 396,29
Rahoitustuotot ja -kulut	904,44	1 406,66
	<hr/> 262 865,01	<hr/> 259 802,95
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-188 965,43	-122 865,63
Rahoitusosuudet investointeihin	8 825,94	
	<hr/> -180 139,49	<hr/> -122 865,63
Toiminnan ja investointien rahavirta	82 725,52	136 937,32
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-16 147,95	-2 550,00
Antolainasaamisten vähennykset muilta	11 047,95	
	<hr/> -5 100,00	<hr/> -2 550,00
Muut maksuvalmiuksen muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-153 306,43	-147 517,90
Saamisten muutos kunnalta	-163,25	7 177,67
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	221 967,51	178 612,19
	<hr/> 68 497,83	<hr/> 38 271,96
Rahoituksen rahavirta	63 397,83	35 721,96
Rahavarojen muutos	146 123,35	172 659,28
Rahavarojen muutos	146 123,35	172 659,28
Rahavarat 31.12.	639 253,44	493 130,09
Rahavarat 1.1.	493 130,09	320 470,81

**VESIHUOLTOLAITOS
TASE**

VASTAAVAA	31.12.2016	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	183 055,28	207 662,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 359 353,50	2 530 602,30
Koneet ja kalusto	3 480,42	4 640,58
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	390 292,40	303 601,49
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	420,46	420,46
Muut saamiset	62 802,00	57 702,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 999 404,06	3 104 628,83
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	193 697,04	192 423,18
Saamiset kunnalta	1 731 990,73	1 578 684,30
Muut saamiset	4 341,87	5 905,17
Siirtosaamiset	985,89	533,20
Rahat ja pankkisaamiset	639 253,44	493 130,09
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	2 570 268,97	2 270 675,94
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 569 673,03	5 375 304,77

**VESIHUOLTOLAITOS
TASE**

VASTATTAVAA	31.12.2016	31.12.2015
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 179 317,62	2 179 317,62
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-834 322,59	-779 698,03
Tilikauden yli-/alijäämä	-27 599,25	-54 624,56
	1 317 395,78	1 344 995,03
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut ja muut verot	551 802,13	525 346,33
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta		
Saadut ennakot		
Ostovelat	76 065,40	54 260,07
Muut velat	3 600 493,85	3 418 693,53
Siirtovelat	23 915,87	32 009,81
	3 700 475,12	3 504 963,41
Vieras pääoma yhteensä	4 252 277,25	4 030 309,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 569 673,03	5 375 304,77

Liittymismaksu vuonna 2016: 26.455,80 euroa, liittyjiä 10.

Liittymismaksut vuonna 2015: 46047,64 euroa, liittyjiä 13.

Liittymismaksut vuonna 2014: 38 832,00 euroa, liittyjiä 10.

LIKELAITOS MARTTINEN TOIMINTAKERTOMUS

Toiminta-ajatus

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoriso- ja matkailukeskus. Marttisen ensisijaisena tehtävänä on hoitaa valtakunnallisille nuorisokeskuksille nuorisolainsäädännössä määritellyjä tehtäviä. Keskuksen tulee toteuttaa nuorisolain (72/2006) tarkoitusta ja lähtökohtia ja olla yleishyödyllinen. Keskuksen mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskuksen ja sen palvelujen kehittämiseen. Keskuksen toiminnasta pääosan tulee olla nuorisokäyttöä tavoitteena vähintään 2/3 keskuksen käytöstä (asetus 103/2006). Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee keskuksen nuorisotoimintaa.

Nuorisotoiminnan ohella Marttinen on monipuolinen kokous- ja juhlatalo. Tämä toiminta on normaalia markkinahinnoilla tapahtuvaa, kirjanpidossa eriytettyä toimintaa, joka tukee keskuksen nuorisotoimintaa.

Liikelaitokseen kuuluva erillinen tulosalue, Perinne kylä, on perinnepohjainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota. Alueella on noin 30 rakennusta, joista suurin osa on museaalisesti tai paikallishistoriallisesti arvokkaita. Osa rakennuksista on vuokrattu alueen palveluita täydentävään yritystoimintaan. Perinne kylä toimii erilaisten tapahtumien järjestämispaikkana sekä kulttuuriperintöopetuksen oppimisympäristönä. Kaupunki avustaa Perinne kylän toimintaa.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

	Tavoite	Tavoitetaso	Toteutuma
Toiminta	Käyttöpäivät	28000 käyttöpv	26 048 (93 %)
Talous	Ylijäämäinen tulos	+ 30 000 €	+130 631 € (435 %)

Taloudellinen tulos toteutui selvästi tavoitetta parempana. Käyttöpäivätavoitetta ei saavutettu, vaikka leirikoulu- ja rippileiriryhmien määrä kasvoi. Sen sijaan järjestöjen toiminta ja sosiaalinen nuorisotyö väheni edellisvuodesta. Käyttöpäivien kokonaismäärä kasvoi 2,3 % edellisvuodesta. Majoitusvuorokausien määrä kasvoi 2,6 %.

Nuorisotoimintaa oli 71,7 % käyttöpäivistä, mikä oli valtioneuvoston asetuksen mukaisella tasolla (vähintään 2/3 käytöstä). Se muodostui perusnuorisotoiminnasta (leirikoulut, rippileirit, järjestöjen leirit, muu nuorisotoiminta) sekä sosiaalisesta nuorisotyöstä (Nuotta-valmennus ja työpajatoiminta). Leirikoulut olivat edelleen suurin asiakasryhmä (46,6 % nuorisotoiminnan liikevaihdosta). Leirikoulujen määrä (114) kasvoi hieman edellisvuodesta (2015: 109). Rippileirien määrä nousi 20:een (2015: 17). Järjestöjen nuorisotoimintaa oli edellisvuotista vähemmän. Myös sosiaalisen nuorisotyön määrä laski rahoituksen vähenemisen vuoksi. Muun käytön osalta koirajärjestöjen myynti las- ki, juhlatalomyynti kääntyi nousuun.

Hallinto ja henkilöstö

Marttinen on toiminut kunnan liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Kuntalain mukaisesti liikelaitosta johtaa johtokunta. Johtokunta toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa. Vuonna 2016 johtokunta kokoontui seitsemän kertaa.

Johtokunnassa on viisi jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Johtokunnan puheenjohtajana toimi Risto Saarinen, varapuheenjohtajana Timo Lesonen ja johtokunnan jäsenenä Jaana Kallioaho, Raija Rihkajärvi ja Asko Vainionpää. Kaupunginhallitusta johtokunnan kokouksissa edusti Pentti Tikkanen. Vuonna 2016 johtokuntaan tuli mukaan nuorisovaltuuston edustajana Jenni Välimäki.

Vuonna 2016 Marttisessa oli 15 vakituista työntekijää. Vakituksessa virassa tai työsuhteessa olevien lisäksi Marttisessa työskenteli 29 muuta henkilöä eripituisilla määräaikaisilla työsopimuksilla. Tehtyjen henkilötyövuosien määrä oli 23,9 (2015: 24,2 htv) sisältäen määräaikaiset kausi- ja hanketyöntekijät sekä nuoret kesätyöntekijät.

Marttisen työyhteisöön kuuluu jatkuvasti myös työssäoppijoita eri oppilaitoksista, vapaaehtoistyötä tekeviä eurooppalaisia nuoria, siviilipalvelusvelvollisia sekä työkokeilussa ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevia henkilöitä. Heidän ohjaamisensa ja erityistarpeidensa huomioiminen on osa nuorisokeskuksessa tehtävää yhteiskunnallista työtä.

Keskeiset tapahtumat vuonna 2016

Nuorisotoiminnan panostukset kohdistuivat etenkin pedagogiseen ja alueellisen toiminnan kehittämiseen sekä kansainväliseen toimintaan. Sosiaalisen nuorisotyön Nuotta –valmennusta jatkettiin puolittuneiden resurssien myötä; kysyntää näille palveluille oli huomattavasti enemmän kuin mitä voitiin tarjota.

Vuoden kohokohtia ja muita merkittäviä tapahtumia:

- Nuorisokeskuspedagogiikkakoulutus jatkui. Vakituisten henkilöstön lisäksi suuri osa määräaikaista kausityöntekijöistä on nyt suorittanut ko. koulutuksen.
- Marttisessa järjestettiin sekä alueelliset ympäristökasvatuspäivät (29.-30.9.2016) että alueelliset seikkailukasvatuspäivät (28.-29.10.2016)
 - Jatkettiin EVS-toimintaa (European Voluntary Service) sekä järjestettiin ensimmäinen ryhmä-EVS (14.11.-4.12.2016).
 - Kaupunginvaltuusto teki 12.12.2016 päätöksen kunnan nuorisotyön tehtävien siirtämisestä Marttisen hoidettavaksi 6.3.2017 alkaen.
 - Valmistauduttiin uuden nuorisolain mukanaan tuomiin haasteisiin mm. toiminnan laadun ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden sekä nuorten kansainvälistämisen ja alueellisen toiminnan näkökulmasta. Uusi nuorisolaki astui voimaan 1.1.2017.
 - Uuden VIHTA -rantasaunan toteutussuunnittelu ideakilpailun pohjalta, urakoiden kilpailuttaminen ja töiden käynnistyminen lokakuussa 2016.

Perinnekylän museot olivat avoinna yleisölle juhannuksesta elokuun alkuun. Opastettuja ja elämyksellisiä museokierroksia järjestettiin ryhmille tilauksesta. Tapahtumia Perinnekylän alueella järjestettiin entiseen tapaan yhteistyökumppaneitten kanssa. Suurin yleisötapahtuma oli kaupungin kulttuuritoimen järjestämä juhannustapahtuma. Muita tapahtumia olivat mm. TilkkuVirrat –festivaali, Masiinatorstai ja metsäkämpän pärekattotalkoot.

Liikelaitoksen talous

Nuorisokeskuksen toiminta on nuorisolain mukaisesti yleishyödyllistä. Liikelaitoksen tulee kuitenkin pyrkiä kannattavaan toimintaan siten, että tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella tulee kattaa myös investoinnit.

Liikelaitoksen liikevaihto vuonna 2016 oli 1 249 525 € (2015: 1 304 609 €). Liikevaihto laski 4,2 % edellisvuodesta, euromääräistä laskua oli 55 084 €. Talousarviotavoitteen toteutuma oli 98,8 %. Liikevaihdon lasku johtui Nuotta-valmennuksen muuttuneesta kirjauksesta (kirjattiin 2016 avustuksiin). Tämä huomioiden liikevaihto oli edellisvuoden tasolla, mutta takaisin kasvu-uralle ei vielä päästy.

Marttisen muut toiminnan tuotot olivat 585 408 € (2015: 495 040 €). Muita tuottoja ovat valtionavustukset, vuokratulot sekä kunnan avustus Perinnekylän toimintaan (50 000 €). Suurin muihin toiminnan tuottoihin sisältyvä summa oli valtionavustus nuorisotoimintaan (380 000 €). Lisäksi saatiin valtionavustusta sosiaaliseen nuorisotyöhön: 53 500 € Nuotta –valmennukseen ja

28 779 € pajatoimintaan sekä 20 400 € muihin erillishankkeisiin (varustaminen ja kalustaminen sekä ryhmä-EVS). Muita toiminnan tuottoja oli vielä 52 728 €. Tulot yhteensä (1 834 934 €) toteutuivat 106,3 %:sti talousarvioon nähden.

Toimintakulut (materiaalit ja palvelut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut) olivat yhteensä 1 529 848 € (2015: 1 521 906 €), toteutuma oli 100,8 % talousarviosta. Toimintamenot olivat 0,5 % edellisvuotista isommat. Huomiota kiinnitettiin toimintamenojen kasvun hillitsemiseen ja toiminnan tehostamiseen. Poistojen määrä (174 499 €) laski edellisvuodesta (2015: 187 894 €).

Liikevaihdon laskusta huolimatta liikelaitoksen tulos parani edellisvuodesta. Liikevaihdolla ja liike-toiminnan muilla tuotoilla katettiin kaikki liikelaitoksen käyttötalouden menot ja poistot. Vuoden 2016 tulos oli poistojen jälkeen 130 631 € ylijäämäinen (2015: + 90 129 €).

Investointien nettomenot olivat 58 161 € (2015: 138 468 €). Uuden rantasaunarakennuksen käynnistyminen oli suurin investointi. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee tätä investointia valtionavustuksella. Rantasauna valmistuu kesään 2017 mennessä.

Investointien nettomeno jäi selvästi poistoja pienemmäksi, mikä paransi liikelaitoksen maksuvalmiutta entisestään. Liikelaitoksella ei ole lainoja.

Arvio tulevasta kehityksestä

Marttisen kehittäminen perustuu vahvaan pedagogiseen osaamiseen, upeaan ympäristöön ja toimiviin palveluihin ja puitteisiin. Kapasiteetin käyttöastetta pyritään kehittämään mm. kansainvälisen toiminnan lisäämisellä. Tämä vaatii pitkäjänteistä työtä ja kumppanuuksia ennen kuin se tuottaa tulosta. Kansainväliseen toimintaan panostettiin entistä enemmän vuonna 2016 ja valmistauduttiin näin myös uuden nuorisolain haasteisiin ja nuorten kansainvälistymisen edistämiseen.

Kapasiteetin käytön ja toiminnan kannattavuuden kehittämiseen pyritään edelleen myös talvikauden toimintaa vilkastuttamalla. Lumeen ja jäähän perustuvat aktiviteetit ovat sääolojen vuoksi olleet haasteellisia toteuttaa. Vuoden 2016 uusia aktiviteetteja olivat mm. pelastuspukukellunta ja Escape Room, jotka olivatkin suosittuja toiminnallisia vetonauloja talvikaudella.

Uusi nuorisolaki astui voimaan 1.1.2017. Valtakunnalliset nuorisokeskukset ovat olleet mukana lain valmisteluun liittyvässä vaikuttamistyössä tavoitteenaan turvata keskuksien tulevaisuuden toimintaedellytykset ja nuorisotoiminnan rahoitus. Lakiuudistus tuo muutoksia nuorisotoimialalle, sen rakenteisiin ja rahoitukseen. Ministeriö arvioi nykyisten nuorisokeskusten valtionapukelpoisuuden 30.6.2017 mennessä. Opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisotyölle jakama valtionavustus tulee Veikkauksen tuotoista. Vuoden 2017 alussa tapahtunut rahapeliyhtiöiden yhdistyminen vaikuttaa myös nuorisotoimialan avustusjärjestelmän käytäntöihin.

Uuden perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen opetussuunnitelma otettiin käyttöön vuosiluokkien 1–6 osalta 1.8.2016. Vuosiluokkien 7–9 osalta käyttöön otto tapahtuu porrastetusti vuosina 2017, 2018 ja 2019. Uudessa opetussuunnitelmassa on koulun ulkopuolista, non-formaalista oppimista korostavia painotuksia. Valtakunnalliset nuorisokeskukset ovat maamme suurin leirikoulujen järjestäjä ja tavoitteena on uuden opetussuunnitelman myötä vahvistaa nuorisokeskusten asemaa leirikoulujen järjestäjinä edelleen.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti (§ 63/12.12.2016) kunnan nuorisotoimen tehtävät siirtyvät sivistyslautakunnalta Marttisen johtokunnalle 6.3.2017 alkaen. Siirron myötä Marttisessa aloittaa nuorisotyön koordinaattori, jonka tehtävänä on kunnallisen nuorisotyön suunnittelu, kehittäminen, toteutus ja arviointi. Työhön kuuluu monialaista yhteistyötä sekä yhteistyötä nuorten ja järjestöjen kanssa. Nuorisotila- ja nuorisovaltuustotyö ovat keskeinen osa työnkuvaa. Nuorisotyön koordinaattori tekee tiivistä yhteistyötä Marttisen muiden nuorisotyön ammattilaisten kanssa.

Nuorisotoiminnan toimintaedellytyksien turvaamiseksi jatkossakin on kehitettävä myös nuorisotoimintaa tukevaa muuta toimintaa. Tätä tehdään kokous- ja juhlataloiminnan palvelutarjontaa parantamalla sekä myyntiä ja markkinointia tehostamalla. Vuoden 2017 aikana avataan mm. verkkokauppa, joka helpottaa palvelujen ostamista.

Marttisen saaren alue on mainio erilaisiin harrastuksiin ja virkistykseen sopiva alue kaiken ikäisille. Yhteistyökumppaneitten löytäminen tuomaan vetoa ja synergiaetuja sekä rahoitusta on kuitenkin tarpeen. Marttisen saaren alueen kehittäminen ja elinvoimaisuuden lisääminen on koko kaupungin yhteinen asia. Marttisen näkökulmasta uusia vetovoimatekijöitä tarvittaisiin erityisesti talviajalle.

Sisäinen valvonta ja toiminnan riskit

Toiminnassa noudatetaan liikelaitoksen johtosääntöä, kaupungin hallintosääntöä, talousarvion täytäntöönpano-ohjeita ja muita annettuja ohjeita. Talouden tilanne esitetään johtokunnalle sen kokouksissa, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle annetaan toteutumaraportit toiminnasta ja taloudesta. Omaisuuden ja henkilöstön vakuuttaminen on hoidettu keskitetysti kaupungin kautta.

Nuorisolaki edellyttää, että keskuksella on turvallisuussuunnitelma. Korkean riskin ohjelman palveluista tehdään vaaratilanteiden kartoitukset ja riskianalyysit sekä kirjataan vaara- ja läheltä piti -tilanteet. Myös muista ohjelman palveluista on tehty turvallisuussuunnitelmat. Henkilökunnalle järjestettiin turvallisuus- ja ensiapukoulutusta.

Henkilöstöön liittyvä riski on Kunta 10 –tutkimuksessa todetut työpaineet, jotka ovat korkeammat kuin kaupungin henkilöstöllä keskimäärin. Työhyvinvointiin panostettiin mm. luento- ja virkistystoiminnan muodossa sekä lisäämällä tiedotusta ja yhteistoimintaa. Kunta 10 –tutkimus tehtiin syksyllä 2016. Alkuvuodesta 2017 saadut tulokset osoittavat edelleen kasvannutta työmäärää, jonka aiheuttamaa työpainetta on kuitenkin voitu hyvällä työn ja työajan hallinnalla keventää.

Marttisen mittavaan kiinteistömassaan ja sen ylläpitoon sisältyy riskejä. Niukoilla henkilöstö- ja muilla resursseilla toimittaessa syntyy äkillisiä korjaus- ja kunnostustarpeita koneissa, laitteissa ja rakennuksissa. Kiinteistöjen hoitosuunnitelma päivitettiin vuoden 2016 aikana.

Keskuksen taloudelliset riskit liittyvät yleiseen talouden tilanteeseen ja kysynnän kehitykseen. Kuntien, seurakuntien ja perheiden tiukentunut taloustilanne heijastuu nuorisotoimintaan. Muun toiminnan osalta taloustilanne näkyy kokous- ja juhlapalveluiden myynnissä, missä vuonna 2016 nähtiin jo ensimmäisiä virkistymisen merkkejä. Yleisestikin ottaen matkailu- ja ravintola-alan yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa elpyneen hieman. Ja odotukset lähitulevaisuuteen ovat vahvistuneet.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Nuorisolaissa (72/2006) todetaan, että nuorisokeskus on yleishyödyllinen ja ”keskusten mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskusten sekä niiden palvelujen kehittämiseen”.

Liikelaitos Marttisen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 130 631,14 € siirretään taseen omaan pääomaan ja yhdistetään edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

**LIKELAITOS MARTTINEN
TULOSLASKELMA**

	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Liikevaihto	1 249 525,75	1 304 609,05
Liiketoiminnan muut tuotot	535 408,52	445 040,00
Tuet ja avustukset kunnalta ja kuntayhtymältä	50 000,00	50 000,00
	1 834 934,27	1 799 649,05
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-269 888,37	-252 021,57
Ostot tilikauden aikana	-269 888,37	-252 021,57
Palvelujen ostot	-340 917,51	-341 513,64
	-610 805,88	-593 535,21
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-725 400,85	-725 511,45
Henkilösivukulut	-163 631,28	-168 062,71
Eläkekulut	-124 815,80	-132 663,06
Muut henkilösivukulut	-38 815,48	-35 399,65
	-889 032,13	-893 574,16
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-174 499,03	-187 894,49
	-174 499,03	-187 894,49
Liiketoiminnan muut kulut	-30 009,95	-34 797,06
Liikelylijäämä (-alijäämä)	130 587,28	89 848,13
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	43,73	293,15
Muille maksetut korkokulut		-12,24
Muut rahoituskulut	0,13	0,16
	43,86	281,07
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	130 631,14	90 129,20
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	130 631,14	90 129,20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	130 631,14	90 129,20
 LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
	2016	2015
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,29	4,56
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	6,29	4,56
Voitto, %	10,45	6,90

**LIKELAITOS MARTTINEN
RAHOITUSLASKELMA**

	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	305 086,31	277 742,62
Rahoitustuotot ja –kulut	43,86	281,07
	305 130,17	278 023,69
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-270 861,43	-403 997,00
Rahoitusosuudet investointeihin	212 700,00	265 529,00
	-58 161,43	-138 468,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	246 968,74	139 555,69
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle		-21 500
		-21 500
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-71 342,50	-17 632,84
Saamisten muutos muilta	-132,74	37 623,40
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	136 358,49	-13 135,65
	64 883,25	6 854,91
Rahoituksen rahavirta	64 883,25	-14 645,09
Rahavarojen muutos	311 851,99	124 910,60
Rahavarojen muutos	311 851,99	124 910,60
Rahavarat 31.12	753 073,04	441 221,05
Rahavarat 1.1	441 221,05	316 310,45
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
	2016	2015
Investointien tulorahoitus, %	524,6	200,8
Lainanhoitokate		12,92
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	177	49
Kassan riittävyys, pv	152,6	80,3
Quick ratio	1,67	1,52
Current ratio	1,67	1,52

LIIKELAITOS MARTTINEN**TASE**

VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	1 493 149,20	1 615 837,92
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 664,74	78 309,99
Koneet ja kalusto	28 865,66	58 695,27
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	70 825,98	20 000,00
	1 656 505,58	1 772 843,18
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 328,82	4 328,82
Muut saamiset	39 939,14	39 939,14
	44 267,96	44 267,96
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 700 773,54	1 817 111,14
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	23 294,69	21 630,49
Saamiset kunnalta	444 357,44	373 014,94
Muut saamiset	15 563,33	8 975,52
Siirtosaamiset	4 235,06	12 354,33
	487 450,52	415 975,28
Rahat ja pankkisaamiset	753 073,04	441 221,05
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 240 523,56	857 196,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 941 297,10	2 674 307,47

**LIKELAITOS MARTTINEN
TASE**

VASTATTAVAA	2016	2015
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 073 065,41	2 073 065,41
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-62 522,88	-152 652,08
Tilikauden yli-/alijäämä	130 631,14	90 129,20
	<hr/>	<hr/>
	2 141 173,67	2 010 542,53
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta		
Saadut ennakot	55 800,00	100 000,00
Ostovelat	122 076,83	33 585,46
Muut velat	580 794,22	499 664,89
Siirtovelat	41 452,38	30 514,59
	<hr/>	<hr/>
	800 123,43	663 764,94
Vieras pääoma yhteensä	800 123,43	663 764,94
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 941 297,10	2 674 307,47

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	74,2	78,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	40,56	31,32
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	+68,1	-62,5
Lainakanta 31.12, 1000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	-	-

**LIKELAITOS MARTTINEN
LIITETIEDOT**

	2016	2015
TULOT		
Liikevaihto/ulkoinen	1 144 155,14	1 193 269,63
Liiketoiminnan muut tuotot/ulkoinen	509 830,27	435 421,75
	1 653 985,41	1 628 691,38
MYyntISAAMISET	2016	2015
Myyntisaamiset	23 294,69	21 630,49
SAAMISET KUNNALT	2016	2015
-sisäinen, yhdistili	444 357,44	373 014,94
	444 357,44	373 014,94
MUUT SAAMISET	2016	2015
Alv.saamiset lääninverovirastolta	15 204,88	8 949,22
Muut saamiset	358,45	26,30
	15 563,33	8975,52
SIIRTOSAAMISET	2016	2015
Siirtosaamiset (menoennakot)		
Siirtosaamiset valtiolta	4 235,06	11 660,03
Saamiset muilta		694,30
	4 235,06	12 354,33
OMA PÄÄOMA	2016	2015
Peruspääoma 1.1.	2 073 065,41	2 073 065,41
Peruspääoma 31.12.	2 073 065,41	2 073 065,41
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	- 62 522,88	- 152 652,08
Tilikauden ylijäämä	130 631,14	90 129,20
	2 141 173,67	2 010 542,53
SAADUT ENNAKOT (lyhytaikaiset)		
Saadut tukiennakot	55 800,00	100 000,00
MUUT VELAT/LYHYTAIKAINEN	2016	2015
Ennakonpidätykset ja sotut	11 362,46	10 008,85
Kaupungille velkaa, ulkoinen yhdistili	79 078,66	26 020,43
Kaupungille velkaa, sisäinen yhdistili	307 318,65	281 044,05
Vesihuollolle velkaa, ulk.yhdistili	576,48	576,48
Vesihuollolle velkaa , sis.yhdistili	82 433,08	74 810,07
Muut velat	450,79	409,41
Lomapalkkavarauus	99 574,10	106 795,60
	580 794,22	499 664,89

SIIRTOVELAT	2016	2015
Valtionosuusennakot	27 500,00	16 279,00
Tyött/tapaturmavaak.maksut	454,00	1 664,21
Kuel eläkevak.maksut	12 168,31	10 883,55
Muut siirtovelat	1 330,07	1 687,83
	41 452,38	30 514,59
ALV:PALAUTUSVASTUU	2016	2015
2008–2016	253 908,00	285 901,57

MARTTISEN PALAUTETT/SIIRTOKELP. LIITT. MAKSUT 31.12.2016

KOILLIS-SATAKUNNAN SÄHKÖ

- Rajalahti	1 416,45
- Marttinen	6 807,36
- Huoltorakennus	5 419,01
- 4H-tila	136,28
- Herraskosken mökit	126,14
- Perämäen ost. omakotitalo	201,83
- Lomasaari	11 167,68
- Hakelämpökeskus	6 060,00

VIRTAIN VESIOSUUSKUNTA

- Nuorisokeskus majoitusrakennukset A,C,B	3 302,79
- Nuorisokeskus, vastaanottorakennus	3 930,00
- Lämpökeskus	1 170,00

VIRTAIN KAUPUNKI/VESIHUOLTO

Liittymä vesihuoltolaitokseen (sisäinen); lämpölaitos 2014	201,60
--	--------

yhteensä

39 939,14**HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ


	2016	2015
Liikelaitos/Nuorisokeskus Marttinen		
Vakinaiset	15	15
Määräaikaiset	3	7

	2016	2015
Rahapalkat	739 563,05	743 028,83
Eläkevakuutusmaksut	124 815,80	132 663,06
Muut henkilöstömenot	38 815,48	35 399,65
Sair.vak.ja tapaturmakorv.	-1 815,96	-124,53
Jaksotetut palkat	12 346,24	-17 392,85
Tuloslaskelman henkilöstökulut	889 032,13	893 574,16
Investointeihin kirjatut henk. kulut	2 916,18	4 904,27

LIIKELAITOS MARTTISEN TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Virrat 15.3.2017

LIIKELAITOS MARTTISEN JOHTOKUNTA



Risto Saarinen, puheenjohtaja


Jaana Kallioaho, johtokunnan jäsen


Seppo Pirttiniemi, johtokunnan jäsen


Tytti Majanen, johtokunnan varajäsen


Raija Rihkajärvi, johtokunnan jäsen


Helena Vuorenmaa, toimitusjohtaja

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

			<i>Eliminoinnit</i>		<i>Kokonaistarkastelu</i>		
	Kaupunki	Liikelaitokset	Kaupunki	Liikelai-	Liikelai-	Kaupunki	Kaupunki
	tal.arv.tot	yhteensä		tokset	tokset	ulkoinen	liikel.yhteensä
Tulorahoitus	<hr/>						
Vuosikate	5 401 213	567 995	50 000	-50 000	517 995	5 451 213	5 969 208
Satunnaiset erät	310 000	0			0	310 000	310 000
Tulorahoituksen korj.erät	-462 404	0			0	-462 404	-462 404
Investointien rahavirta		0			0	0	0
Investointimenot	-5 005 224	-459 826			-459 826	-5 005 224	-5 465 051
Rahoitusosuudet inv.men	453 247	221 526			221 526	453 247	674 773
Pys.vast.hyöd.luov.tulot	295 862	0				295 862	295 862
Toiminnan ja inv.rahavirta	992 694	329 695	50 000	-50 000	279 695	1 042 694	1 322 388
Rahoituksen rahavirta							0
Antolainaukset muutokset							0
Antolain.saam.lis	-93 769	-16 148	15 831		-16 148	-77 938	-94 086
Antolain.saam.väh		11 048			11 048	0	11 048
Lainakannan muutokset		0			0	0	0
Pitkäaik.lainojen lis	639 750	0			0	639 750	639 750
Pitkäaik.lain.väh	-702 176	0			0	-702 176	-702 176
Toimek ant var/pääom.muut	224 413	0			0	224 413	224 413
Vaihto-om.muutos	47 604	0			0	47 604	47 604
Saamisten muutos	-1 578 326	-224 945	322 238	160 861	-64 084	-1 256 088	-1 320 171
Korott.pitkä/lyhytaik.velk.m	-500 737	358 325	-456 880	-42 050	316 275	-957 617	-641 341
Muut maksuvalm.muutokset							0
Rahoituksen rahavirta	-1 963 240	128 280	-68 811	68 811	247 091	-2 082 051	-1 834 959
Rahavarojen muutos	-970 546	457 975					0
Rahavarat 31.12.	6 148 941	1 392 326			1 392 326	6 148 941	7 541 268
Rahavarat 1.1.	7 119 487	934 351			934 351	7 119 487	8 053 839
muutos	-970 546	457 975			457 975	-970 546	-512 571

LIKELAITOKSET KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ

LIKELAITOKSET KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ

31.12.2016	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu		
	Kaupunki tot.vert u/s	Liikelaitokset yhteensä ulk/sis	Kaupunki	Liikelaitokset	Liikelaitokset ulkoinen	Kaupunki ulkoinen	
Toimintatuotot, sisäiset	5 792 174,65	221 081,02	-5 792 174,65	-221 081,02			-0,00
Toimintatuotot, ulkoiset	31 066 581,76	2 232 495,03			2 232 495,03	33 299 076,79	
Avustus kunnalta		50 000,00			-50 000,00	0,00	
Henkilöstömenot	-17 499 378,86	-1 047 265,28			-1 047 265,28	-18 546 644,14	
Palvelujen ostot, sisäiset	-3 026 645,73	-93 899,89	3 026 645,73	93 899,89		-0,00	
Palvelujen ostot, ulkoiset	-45 252 846,65	-403 909,11			-403 909,11	-45 656 755,76	
Aineet, tarvik ja tavarat/ulk	-3 848 556,02	-359 053,54			-359 053,54	-4 207 609,56	
Aineet, tarvik ja tavarat/sis	-4 692,89	-2 082,51	4 692,89	2 082,51		0,00	
Vuokrat, muut kulut/sisäiset	-2 860 392,94	-6 288,80	2 860 392,94	6 288,80		0,00	
Vuokrat, muut kulut	-1 933 620,98	-24 030,04			-24 030,04	-1 957 651,02	
Avustukset, sisäiset	-19 252,91	0,00	19 252,91			0,00	
Avustukset, ulkoiset	-2 832 385,74	0,00				-2 832 385,74	
Avustus liikelaitokselle	-50 000,00	0,00	50 000,00			0,00	
TOIMINTAKATE	-40 469 016,31	567 046,88	168 809,82	-168 809,82	398 237,06	-39 901 969,43	
Verotulot	21 906 975,91	0,00				21 906 975,91	
Valtionosuudet	23 805 944,00	0,00				23 805 944,00	
Korkotuotot, sisäiset		0,00				0,00	
Korkotuotot, ulkoiset	11 035,70	0,00				11 035,70	
Muut rahoitustulot	246 699,72	948,30			948,30	247 648,02	
Korkomenot, sisäiset	0,00	0,00				0,00	
Korkomenot, ulkoiset	-100 069,85	0,00				-100 069,85	
Muut rahoitusmenot, sisäiset		0,00				0,00	
Muut rahoitusmenot, ulkoiset	-355,94	0,00				-355,94	
VUOSIKATE	5 401 213,23	567 995,18			399 185,36	5 969 208,41	
Poistot käyttöomaisuudesta	-2 619 936,73	-464 963,29			-464 963,29	-3 084 900,02	
Satunnaiset tuotot	310 000,00					310 000,00	
TILIKAUDEN TULOS	3 091 276,50	103 031,89			-65 777,93	3 194 308,39	
Poistoberon vähenn	136 782,42					136 782,42	
Varausten lisäys	-1 000 000,00					-1 000 000,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2 228 058,92	103 031,89				2 331 090,81	

V ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT**LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2016**

		SÄILYTYSTAPA
	TASEKIRJA SIDOTTUNA	paperilla
	TALOUSARVIO (määrärahat+muutokset)	paperilla
	PÄIVÄKIRJA	sähköinen tallenne
	PÄÄKIRJA	sähköinen tallenne
	PÄÄKIRJA KUSTANNUSPAIKOITTAIN	sähköinen tallenne
	OSTORESKONTRA suoritusluettelo	sähköinen tallenne
	MYNTIRESKONTRA suoritusluettelo	sähköinen tallenne
	PALKKAHALLINTO(PEGASOS) palkka-ajot	paperilla
	KÄYTTÖMAISUUS/IRTAIMISTO tapahtumat	paperilla
	TÄSMÄYTYSSELVITYKSET	paperilla
TOSITELAJI		
9	KÄYTTÖMAISUUS	paperilla
10	KASSATOSITTEET	paperilla
20	OSTOLASKUT	paperilla
45	PERHEHUOLTO/OSTRESKONTRA	paperilla
46	SOSIAALITYÖ/PROCONSONA TOSITTEET	paperilla
50	OSTOLASKUJEN SUORITUKSET	paperilla
80	PALKKATOSITTEET	paperilla
90	MYNTILASKUJEN SUORITUKSET	paperilla
99	KORJAUSTOSITTEET	paperilla
100	SÄHKÖISET OSTOLASKUT	sähköinen tallenne
101	RAHATOIMISTON LASKUTUKSET	paperilla
102	ASUNTOLAINALASKUTUKSET	paperilla
118	PÄIVÄHOITOLASKUTUS	paperilla
120	VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS	paperilla
140	RAKENNUSVALVONTALASKUTUS	paperilla
141	KAAVOITUSTOIMISTON LASKUTUS	paperilla
150	HAMMASHOITOLANLASKUTUS (Effic)	paperilla
151	TYÖTERVEYSHOIDON LASKUTUS(Effic)	paperilla
152	POLIKLINIKAN LASKUTUS(Effic)	paperilla
153	VUODEOSASTON LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS(Effic)	paperilla
154	VUODEOSASTON PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS(Effic)	paperilla
156	VANHAINKOTI PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS 1.11.2013 ALK	paperilla
157	VANHAINKOTI LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS1.11.2013 ALK	paperilla
167	KOTIHOITOLASKUTUS	paperilla
155	VTK/KUNTA JA KY-LASKUTUS	paperilla
159	PERHEHUOLTO	paperilla
160	SOSIAALITOIMISTO/YLEISLASKUTUS	paperilla
161	VANHAINKOTI/SEKAL.LASKUTUS	paperilla
200	SIVISTYSTOIMEN LASKUTUS	paperilla
209	KANSALAIPOISTON LASKUTUS	paperilla
210	MERIKANTO-OPISTON LASKUTUS	paperilla
220	NUOR.KESKUS MARTTISEN LASKUTUS	paperilla
230	TEKNINEN TOIMISTO/KAUKOLÄMPÖLAITOS	paperilla
231	TEKNINEN TOIMISTO/YLEISLASKUTUS	paperilla
232	TEKNINEN TOIMISTO/TILAPALVELU	paperilla
233	TEKNINEN TOIMISTO/RUOKAHUOLTOPALVELUT	paperilla
300	VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS(VESIHUOLTO)	paperilla

Kirjanpitoaineisto säilytetään 10-15 vuotta, ellei velkomisasioiden, EU –tukien tai muun erillisen perusteen johdosta edellytetä pi-
dempää säilytysaikaa. Pysyvästi säilytetään tasekirja ja talousarvio.

ALLEKIRJOITUKSET

Virroilla 27.3.2017

VIRTIAN KAUPUNGINHALLITUS

Reijo Koskela, puheenjohtaja

Katri Lavaste, 1. varapuheenjohtaja

Kalevi Saloranta, 2. varapuheenjohtaja

Kalervo Suomela, jäsen

Tytti Majanen, jäsen

Tuula Mäntysalmi, jäsen

Ari Rajamäki, jäsen

Arja Ylä-Nojonen, jäsen

Vesa Postinen, jäsen

Pentti Tikkanen, jäsen

Vesa Haapamäki, kaupunginjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu erillinen tilintarkastuskertomus

Virroilla _____._____. 2017

BDO Auditor Oy

Tuomas Mettomäki
JHT